

Kommenterede hørings svar til forslag til regional udviklingsplan 2012

2. maj 2012

Bilag til temamøde 16. maj 2012
for Rådgivende Udvalg vedr. Regional Udvikling

Høringssvar til RUP 2012

Forslag til regional udviklingsplan har været i offentlig høring fra 1. februar til 28. marts 2012. Der er rettidigt indkommet 37 høringssvar. Hertil kommer, at der ved forskellige arrangementer i høringsperioden er kommet forslag til den regionale udviklingsplan. Hele dette materiale blev til orientering forelagt for Det Rådgivende Udvalg for Regional Udvikling ved mødet den 10. april.

Efter deadline er modtaget yderligere 2 høringssvar, mens et af de indkomne høringssvar er justeret. Disse er markeret med **gult**. Med gult er også gengivet kommentarer til et tidligere udkast til regional udviklingsplan fra henholdsvis Videntcenter for Landbrug og Vækstforum for Region Midtjylland. Ikast-Brande Byråd har 30. april godkendt sit høringssvar endeligt med en tilføjelse. Tilsvarende har Aarhus Byråd 25. april godkendt sit høringssvar endeligt med to tilføjelser. Disse er tillige markeret med **gult**.

De enkelte afsnit i hvert enkelt høringssvar er fordelt efter dispositionen af den regionale udviklingsplan. Suppleret af bemærkninger vedr. agenda 21 og vedr. proces. De administrative kommentarer er markeret med **gråt**. Indstillede rettelser til den regionale udviklingsplan er markeret med **fed**.

Høringssvarene er ordnet i alfabetisk rækkefølge efter afsender.

Bærende samarbejdsprincipper & vision	7
Bestyrelsen for Karup Lufthavn A.m.b.a	7
Dansk Erhverv	7
Holstebro Kommune	7
Horesta	7
Ikast-Brande Kommune	8
KKR Midtjylland.....	8
LAG Struer	8
Lemvig Kommune	8
Midtjysk Turisme	9
Randers Kommune	9
Silkeborg Kommune.....	9
Skanderborg Kommune.....	9
Struer Kommune.....	10
Syddjurs Kommune	10
Viborg Kommune.....	10
Videntretet for Landbrug - 3. oktober 2011	10
Vækstforum for Region Midtjylland - 25. oktober 2011.....	11
Aarhus Kommune.....	12
Klimatilpasning	13
Central Denmark EU Office i Bruxelles	13
Danmarks Idræts-Forbund.....	13
Danmarks Naturfredningsforening, Samråd Østjylland	13
Favrskov Kommune	14

Videncentret for Landbrug - 3. oktober 2011	15
Vækstforum for Region Midtjylland - 25. oktober 2011	15
Aarhus Kommune	16
Miljø og energi	17
Central Denmark EU Office i Bruxelles	17
Danmarks Naturfredningsforening, Samråd Østjylland	17
GasCon	18
Ikast-Brande Kommune	19
LAG Struer	20
Rådet for Bæredygtig Transport	20
Viborg Kommune	20
Videncentret for Landbrug - 3. oktober 2011	21
Vækstforum for Region Midtjylland - 25. oktober 2011	21
Aarhus Kommune	21
Uddannelse	23
Allan Tarp, Gymnasielektor, Hornslets Alle 27, Grenaa	23
Central Denmark EU Office i Bruxelles	25
Danmarks Idræts-Forbund	26
Herning Kommune	26
Ikast-Brande Kommune	26
KKR Midtjylland	27
Lemvig Kommune	27
Struer Kommune	28
VIA University College, Pædagogisk-Socialfaglig Højskole	28
Aarhus Kommune	30
Aarhus Universitet	31
Byer og landskaber	32
Central Denmark EU Office i Bruxelles	32
Danmarks Naturfredningsforening, Samråd Vestjylland	32
Danmarks Naturfredningsforening, Samråd Østjylland	33
DGI Midtjylland	34
Favrskov Kommune	34
Friluftsrådet	35
Hedensted Kommune	40
Herning Kommune	40
LAG Ikast-Brande	41
LAG Struer	41
Lemvig Kommune	42
Mariagerfjord Kommune	43
Silkeborg Kommune	43
Syddjurs Kommune	44
Videncentret for Landbrug - 3. oktober 2011	44
Vækstforum for Region Midtjylland - 25. oktober 2011	46
Aarhus Kommune	46
Mobilitet	48
Bestyrelsen for Karup Lufthavn A.m.b.a	48
Danmarks Naturfredningsforening, Samråd Østjylland	48

Embedsmandsgruppe vedr. mobilitet.....	49
Favrskov Kommune	50
Friluftsrådet.....	50
Hedensted Kommune.....	50
Herning Kommune.....	50
Horsens Kommune	50
Ikast-Brande Kommune	51
KKR Midtjylland.....	52
LAG Ikast-Brande	52
LAG Struer	52
Lemvig Kommune	53
Mariagerfjord Kommune.....	54
Midtjysk Turisme	54
Randers Kommune	54
Rådet for Bæredygtig Trafik.....	54
Silkeborg Kommune.....	59
Struer Kommune.....	60
Syddjurs Kommune	60
Viborg Kommune.....	61
Vækstforum for Region Midtjylland - 25. oktober 2011.....	61
Aarhus Kommune.....	62
Erhverv og turisme.....	63
Central Denmark EU Office i Bruxelles	63
Danmarks Idræts-Forbund.....	63
Danmarks Naturfredningsforening, Samråd Vestjylland.....	64
Danmarks Naturfredningsforening, Samråd Østjylland	64
Dansk Erhverv	64
Den Politiske Styregruppe for Den Regionale Kulturaftale	66
DGI Midtjylland.....	66
Favrskov Kommune	66
Hedensted Kommune.....	67
LAG Struer	68
Lemvig Kommune	68
Midtjysk Turisme	69
Randers Kommune	70
Silkeborg Kommune.....	70
Syddjurs Kommune	70
Struer Kommune.....	71
Videntretet for Landbrug - 3. oktober 2011	71
Vækstforum for Region Midtjylland - 25. oktober 2011.....	72
Aarhus Kommune.....	73
Kultur.....	74
Central Denmark EU Office i Bruxelles	74
Danmarks Idræts-Forbund.....	74
Den Politiske Styregruppe for Den Regionale Kulturaftale	75
DGI Midtjylland.....	75
Favrskov Kommune	75

Flemming Knudsen, Regionsrådsmedlem, Region Midtjylland	76
Lemvig Kommune	76
Vækstforum for Region Midtjylland - 25. oktober 2011.....	77
Aarhus Kommune.....	77
Sundhed.....	78
Central Denmark EU Office i Bruxelles	78
Danmarks Idræts-Forbund.....	78
DGI Midtjylland	78
Favrskov Kommune	79
LAG Struer	80
Silkeborg Kommune.....	80
Vækstforum for Region Midtjylland - 25. oktober 2011.....	80
Aarhus Kommune.....	81
Agenda21.....	82
Herman Nielsen	82
Proces og samarbejde.....	84
Danmarks Idræts-Forbund.....	84
Danmarks Naturfredningsforening, Samråd Østjylland	84
DGI Midtjylland	84
Favrskov Kommune	85
Friluftsrådet.....	85
Herning Kommune.....	85
Holstebro Kommune	86
Horesta	86
Ikast-Brande Kommune	86
KKR Midtjylland.....	86
Lemvig kommune.....	87
Midtjysk Turisme	88
Randers Kommune	88
Rådet for Bæredygtig Trafik	89
Silkeborg Kommune.....	89
Skanderborg Kommune.....	89
Struer Kommune	89
Syddjurs Kommune	90
Viborg Kommune.....	90
Vækstforum for Region Midtjylland - 25. oktober 2011.....	90
Aarhus Kommune.....	91
Aarhus Universitet	91
Ingen bemærkninger	92
CO-Industri	92
Erhvervsstyrelsen.....	92
Indspil fra møder og arrangementer	93
Energikonference den 2. februar 2012.....	93
Offentligt møde om RUP'en den 14. marts 2012.....	94
Regional strategi for velfærdsuddannelser, den 29. februar 2012	95

Bærende samarbejdsprincipper & vision

Bestyrelsen for Karup Lufthavn A.m.b.a.

Bestyrelsen for Karup Lufthavn har på sit møde den 24. februar 2012 drøftet Regionsrådets udkast til Regional Udviklingsplan 2012 og har følgende bemærkninger og kommentarer:

- Bestyrelsen kan tilslutte sig intentionerne om at gøre Region Midtjylland til en international vækstregion i et sammenhængende Danmark.
- Bestyrelsen er ligeledes enig i de overordnede udfordringer omkring klima, økonomi, demografi m.v., herunder også de løsninger der peget på for at nå de opstillede mål.

Regionsrådet noterer sig bestyrelsens opbakning og høringssvarets positive bemærkning. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Dansk Erhverv

Dansk Erhverv finder, at Regionsrådets forslag til regional udviklingsplan – Regional Udviklingsplan 2012 er et kvalificeret og perspektivrigt forslag, der både angiver retning og initiativer på en lang række af de udfordringer, regionen står i, og vil møde de kommende år.

Regionsrådet noterer sig høringssvarets positive bemærkning. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Holstebro Kommune

Visionen om, at Region Midtjylland i 2030 er en international vækstregion i et sammenhængende Danmark er rigtig. Strategiens otte indsatsområder giver samtidig et klart bud på afgørende sigtpejls punkter for, hvordan vi sammen kan bidrage til at opfylde den overordnede vision for den regionale udvikling.

Regionsrådet noterer sig kommunens opbakning og høringssvarets positive bemærkning. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Horesta

Horesta finder det meget positivt, at der er tale om en langsigtet vækststrategi som løber frem til 2030. Herved sikres pejlemærker i forhold til de mere operationelle og taktiske væksttiltag i regionen. Horesta finder generelt, at den regionale udviklingsplan er et meget positivt bidrag til fremme af vækst og velstand i regionen, særligt finder vi afsnittet om erhverv og turisme visionært og proaktivt.

Regionsrådet noterer sig Horestas opbakning og høringssvarets positive bemærkning. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Ikast-Brande Kommune

Ikast-Brande Kommune har modtaget Regional Udviklingsplan 2012 i høring. Udviklingsplanen behandles først i Byrådet den 30-04-2012, hvorfor dette alene er et administrativt høringssvar. Det endelige politisk godkendte høringssvar fremsendes den 01-05-2012.

Ud over det fælles høringssvar fra Region Midtjyllands 19 kommuner, fremsendes hermed kommunens mere specifikke kommentarer til udviklingsplanen.

Først og fremmest vil vi gerne kvittere for et godt oplæg til Regional udviklingsplan.

Regionsrådet noterer sig høringssvarets positive bemærkning. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

KKR Midtjylland

De 19 midtjyske kommuner bakker op om de fælles visioner for udviklingen i den midtjyske region, og de strategiske veje som kan føre til denne udvikling.

Regionsrådet noterer sig kommunernes opbakning. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

LAG Struer

Som det fremgår af fremlagte forslag, så er Den Regionale Udviklingsplan en beskrivelse af den ønskede udvikling i Region Midtjylland, herunder den ønskede fremtidige udvikling for regionens landdistrikter og udkantsområder.

Umiddelbart finder jeg, at en del af indholdet i planen står i kontrast til de løbende politiske udmeldinger om ligelig udvikling.

Forslaget indeholder i øvrigt mange, mange "Hurra-ord" og ingen reelle fremtidsrettede visioner for landsbyerne og landdistrikterne, hvor en tredjedel af regionens indbyggere lever.

...

Til slut vil jeg gøre opmærksom på, at Region Midt burde undlade de negativt forstærkende ord "Udkantsområde" og yderområde. Om noget en udkant afhænger af hvilken cirkel der tegnes og hvilke reelle politiske visioner, der er.

Regionsrådet noterer sig høringssvarets bemærkninger. De bærende samarbejdsprincipper beskriver hvordan regionsrådet og de 19 kommuner i fællesskab vil opnå udvikling i hele regionen. Der er meget bevidst ikke anvendt begreber som "udkantsområde" og "yderområde", men i stedet det mere positivt ladede begreb "opland". Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer.

Lemvig Kommune

I den udgående plan var det et tværgående princip, at Region Midt skulle være en region i balance, hvad der er et stærkt udtryk for, at Regionen både skal hænge sammen og arbejde sammen fra øst til vest. Det anbefales, at dette forbliver et gennemgående

tema i den nye regionale udviklingsplan. Meget gerne med fokus på, at de styrkepositioner, der er i yderområderne, også får bevågenhed.

Regionsrådet noterer sig høringssvarets bemærkninger. De bærende samarbejdsprincipper beskriver hvordan regionsrådet og de 19 kommuner i fællesskab vil opnå udvikling i hele regionen. Der er meget bevidst ikke anvendt begreber som "udkantsområde" og "yderområde", men i stedet det mere positivt ladede begreb "opland". Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Midtjysk Turisme

Vi har med meget stor interesse læst den regionale udviklingsplan, og vil indledningsvist komplimentere Regionsrådet for, med denne plan, at være med til at sætte en ambitiøs dagsorden for udviklingen i Region Midtjylland.

Vi deler den fælles vision om at sikre Region Midtjylland som en stærk international vækstregion, der har sit ståsted i et sammenhængende Danmark.

Regionsrådet noterer sig Midtjysk Turismes opbakning og høringssvarets positive bemærkning. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Randers Kommune

Randers Kommune kan støtte op om de målsætninger som Region Midtjyllands nye Regionale Udviklingsplan overordnet set giver udtryk for.

Regionsrådet noterer sig kommunens opbakning. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Silkeborg Kommune

Silkeborg Kommune ser mange positive elementer i regionens forslag til Regional Udviklingsplan 2012, som er i overensstemmelse med kommunens egen udviklingsstrategi 2024, der blev vedtaget i januar 2012.

Silkeborg Kommunes udviklingsstrategi har, som forslaget til RUP 2012, et overordnet vækstfokus og Silkeborg Kommune vil således arbejde helt konkret for at understøtte væksten i vores del af Region Midtjylland.

Regionsrådet noterer sig høringssvarets positive bemærkning. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Skanderborg Kommune

Vi har med interesse læst forslaget og har med tilfredshed konstateret at de beskrevne udfordringer og forslagene til at imødegå dem svarer godt til de udfordringer og løsningsforslag vi arbejder med i Skanderborg Kommune.

Regionsrådet noterer sig høringssvarets positive bemærkning. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Struer Kommune

Struer Kommune støtter den fortsatte vision om, at Region Midtjylland i 2030 er en international vækstregion i et sammenhængende Danmark. Det giver en øget kontinuitet i indsatsen – også i forhold til det gode samarbejde Struer Kommune i forvejen har med regionen.

Regionsrådet noterer sig kommunens opbakning og høringssvarets positive bemærkning. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Syddjurs Kommune

Vi er positive over for forslaget, der viser, at Syddjurs Kommune og Region Midtjylland overordnet har fælles interesser og mål.

Regionsrådet noterer sig høringssvarets positive bemærkning. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Viborg Kommune

Viborg Kommune kan tilslutte sig de overordnede visioner og målsætninger i den Regionale Udviklingsplan.

Regionsrådet noterer sig kommunens opbakning. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Videncentret for Landbrug - 3. oktober 2011

Der er fokus på samarbejde, helhedstænkning og udnyttelse af synergier som de bærende arbejdsprincipper.

I forbindelse med udmøntningen af planen ser vi det som afgørende for succes med udviklingen af regionens styrkepositioner, at disse principper fastholdes samt udvides og italesættes i forhold til de andre aktører, der ikke er region eller kommune.

Dette kunne understreges i Kapitlet Vision 2030

Under Vision 2030 anvendes samarbejde og samspil uden, at det synes helt klart, hvad der menes, og om der er forskel. Samarbejder man med hinanden men spiller sammen med andre aktører. Som ekstern (ikke-kommune eller region) aktør ser vi naturligvis hellere et samarbejde end at udmøntningen af RUP'en skal ske i samspil.

Selv om der samlet set lægges vægt på helhedstænkning, synergi og offentligt-privat samarbejde og dette skrives i kapitlet, er det en udfordring, at sikre at dette sker i de konkrete anbefalinger (Regionen og de 19 kommuner vil:) idet vi alle har en tendens til overordnet set at være enige i helhedstænkning, men når vi så skal foretage os noget konkret, bliver det kun til helhedstænkning inden for vores eget område f.eks. landskab eller miljø, og vi får ikke helhedstænkningen i spil på tværs af sektorerne.

Specifikt ser vi, at der er masser at hente ved at samtænke klima, miljø, energi, landskab, jordbrug i offentligt-privat samarbejde.

Det er siden kommentarerne indkom gjort tydeligere, at den regionale udviklingsplan er en invitation til samarbejde mellem regionen og de 19 kommuner og de der derudover ønsker at være med. Der er forskel på samarbejde og samspil. Et gunstigt samspil mellem byer fordrer nødvendigvis ikke et formaliseret samarbejde. Den regionale udviklingsplan er ifølge vejledningen til planloven et fælles projekt mellem kommuner, erhvervsliv, regionsråd og de øvrige aktører i regionen. Regionen har ansvar for udarbejdelse af den regionale udviklingsplan og er den myndighed, der vedtager strategien. Men strategien kan kun føres ud i livet i samarbejde med øvrige regionale aktører. Region Midtjylland har valgt, at de 19 kommuner er de primære parter i dette samarbejde. Således er regionen dagsordenssættende i forhold til arbejdet med regional udvikling. Regionen sætter ikke øvrige regionale aktørers dagsordener, men samarbejder med de der vil, og inspirerer aktivt og går i dialog med øvrige regionale aktører. Regionsrådet noterer sig Videncentrets bemærkning om manglende helhedstænkning på tværs af sektorerne. Regionsrådet deler ikke denne opfattelse. Under udarbejdelse af den regionale udviklingsplan har der netop været fokus på at tænke på tværs af traditionelle sektorer, og det er rådets vurdering, at det er lykkedes. Kommentarerne til dette afsnit giver derfor ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Vækstforum for Region Midtjylland - 25. oktober 2011

Vækstforum har i den regionale erhvervsudviklingsstrategi 2010-2020 "En globalt konkurrencedygtig region" ligeledes prioriteret de muligheder for vækst, som bl.a. globaliseringen giver:

Region Midtjylland er en globalt konkurrencedygtig region – blandt de bedste i Europa.

Der er således en klar sammenhæng mellem de regionale strategier, og den fælles indsats vil bidrage til en stærk sammenhængende regional indsats, til gavn for både virksomheder og borgere.

Den regionale udviklingsplan har fokus på udviklingen frem til 2030 – og Vækstforum har på baggrund af sine erfaringer også valgt at udforme en strategi med et langsigtet perspektiv og desuden parallelt med EU's 2020-strategi. Ønsket har netop været at skabe en øget sammenhæng mellem de tre strategier og dermed i fællesskab kunne bidrage til den overordnede vision for Region Midtjylland.

Vækstforum ser positivt på temaerne i den regionale udviklingsplan, og ser sig som en del af partnerskabet, som skal bidrage til at realisere den regionale udviklingsplan.

Regionsrådet noterer sig Vækstforums opbakning og høringssvarets positive bemærkning. Høringsvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Aarhus Kommune

Aarhus Kommune er enig i den overordnede vision om Region Midtjylland som en international vækstregion i et sammenhængende Danmark og vil også fremadrettet arbejde for at understøtte denne gennem strategier og planlægning.

Regionsrådet noterer sig kommunens opbakning og høringssvarets positive bemærkning. Høringsvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Klimatilpasning

Central Denmark EU Office i Bruxelles

Klimatilpasning kommer til at stå højt på EU's dagsorden i den næste budgetperiode, dvs. det forventes, at der sættes mange penge af til projekter, der på den ene eller anden måde håndterer udfordringen fra klimaforandringerne – det være sig strukturfondsmidler, forskningsmidler og andre projekttilskud.

Desuden lægger regionen op til at danne et netværk/vedligeholde netværk, der skal samarbejde om klimatilpasningsinitiativerne.

- ▶ Man kunne tilsvarende tænke sig, at man/CDEU kan kortlægge nogle af de relevante erfaringer, som mange andre europæiske kommuner og regioner gør sig i disse år. Disse erfaringer kan tjene som inspiration til det videre arbejde i Regionen.

Regionsrådet er opmærksom på, at vi i Region Midtjylland skal hente inspiration og erfaringer i ind- og udland og bruge dem i arbejdet med regional udvikling. Dette kommer til udtryk i afsnittet Vision 2030 i afsnit 5 og 6.

Regionsrådet er desuden opmærksom på, at der i Europæisk sammenhæng er en række tilskudsmuligheder, som kan virke som katalysator for projekter. Vi vil i den forbindelse gerne drage nytte af CDEUs Europæiske netværk og detaljerede kendskab til fondsmidler. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Danmarks Idræts-Forbund

Klimatilpasninger giver mulighed for nye rekreative samspil mellem mennesker og vand. Vi vil opfordre Region Midtjylland til også at tænke idræt og fysisk aktivitet ind i denne kontekst. (Skal vi nævne Roskilde/vådområder som et eks.?)

Regionsrådet er opmærksom på, at udfordringerne relateret til vand kan give anledning til spændende rekreative løsninger, hvorved klimatilpasningsløsninger tjener flere formål. Hensynet er indeholdt i den regionale udviklingsplan på side 11. i afsnittet "Regionen og de 19 kommuner vil", under 3. pind. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Danmarks Naturfredningsforening, Samråd Østjylland

Vi undrer os over, at det første emne er klimatilpasning frem for forebyggelse af klimabelastninger - et område, der i lige så høj grad kan give anledning til innovation og vækst af nye teknologier og organisationsformer.

Klimatilpasningsemnet omhandler især udfordringerne som følge af stigende og mere intense vandmængder.

DN ser her en mulighed for løsninger, der både gavner naturen og de arealer, der er truede af oversvømmelser. De øgede vandmængder kunne holdes tilbage ved "kilden"

ved at stoppe dræn og retablere nye søer, vådområder og enge, hvor de naturligt vil indfinde sig i landskabet jf. ældre kortmateriale.

I bymæssige bebyggelse kan diger være nødvendige, men de vil ofte forstærke oversvømmelsernes effekt opstrøms på et vandløb.

Det vil være oplagt at etablere tværkommunale fællesskaber, som Gudenå-komiteén, omkring de større vandløb, for i samarbejde med andre aktører at opnå gode effekter for såvel landskab, natur og befolkning langs åen.

Samarbejde og udviklingsinitiativer på EU – niveau kunne være spændende og sikkert realistisk ved hjælp af EU-midler.

Vi er enige i, at der er brug for flere virkemidler i planloven for bl.a. at beskytte grundvand, klima og miljø i forbindelse med udformning af lokalplaner.

...

Der sættes fokus på affaldssektoren. Set i lyset af, at de kendte biomasser allerede synes diskonteret til biogasproduktion, kunne den organiske del af husholdningsaffaldet evt. være interessant som yderligere biomasseressource.

Regionsrådet noterer sig Foreningens bemærkninger. Forebyggelse af klimaforandringer og klimatilpasning er 2 sider af samme sag. Når regionsrådet har valgt at placere klimatilpasning som det første indsatsområde, hænger det sammen med, at det er et nyt indsatsområde, der rummer store forretningspotentialer. Det betyder derimod ikke, at forebyggelse af klimaforandringer er nedprioriteret. Klimaforandringerne sker globalt og er en faktor som verdenssamfundet ikke ser ud til at løse foreløbigt. Derfor finder regionsrådet det vigtigt at imødegå klimaforandringerne proaktivt og sikre at fremtidig miljøforvaltning, planlægning, byggeri m.v. udføres så anlæg m.m. kan klare fremtidens klima. Med denne strategi vil klimaforebyggelse og tilpasning kunne gå hånd i hånd.

Høringssvaret nævner flere eksempler på løsninger vedr. udfordringerne fra vand. Netop disse har regionen taget fat på, idet der er oprettet en projektgruppe, der arbejder med at realisere den regionale udviklingsplan. Arbejdet fokuserer netop på etablering af netværk til fremme af koordination på tværs af administrative grænser. Derved vil der blive mulighed for at tænke og administrere på oplands niveau og ikke ud fra kommunale grænser som jo ikke altid følger vandskel.

*Regionsrådet følger med opmærksomhed udviklingen af teknikker, mht. adskillelse af den organiske del fra den øvrige del af affaldet og anvendelse af denne til biogasproduktion. Bemærkningen giver anledning til at ændre formuleringen af 4. punkt i "Regionen og de 19 kommuner vil", under indsatsområdet Miljø og energi, til: "aktivt fremme **energibesparelser og genanvendelse af råvarer**".*

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Favrskov Kommune

Favrskov Kommune oplever, at der er god overensstemmelse mellem aktiviteterne vedrørende klimatilpasning i Regional Udviklingsplan 2012 og de mål og projekter, som er

beskrevet i Favrskov Kommunes forslag til klimaplan. Favrskov Kommune kan derfor bakke op om de offensive prioriteringer vedrørende klimatilpasning.

Regionsrådet noterer sig høringssvarets positive bemærkning. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Videncentret for Landbrug - 3. oktober 2011

Det er i det offentligt-private samarbejde, at man f.eks. kan finde løsninger på mange af klimaproblematikkerne vedrørende bl.a. oversvømmelser i byerne. Landmanden som vandforvalter er et begreb der kunne bygges videre på - det er ham der forvalter det åbne land - og samtænkt med samfundets behov, kan der med de rette modeller skabes et særdeles positivt samarbejde om at finde løsninger til gavn for regionen.

S 6:

- ▶ Myndigheder, erhverv og brancheorganisationer har i fællesskab udviklet klimavenlig arealanvendelsesstrategi og løser hermed udfordringen med periodevis overskydende eller manglende regnvand.

Efter arealanvendelsesstrategi kan tilføjes: med en by-land samtænkning

S 7:

- ▶ analysere hvor der er særlige behov eller interesser.

Tilføjes: med fokus på synergi mellem by og land-

Regionsrådet noterer sig Videncentrets forslag. Siden kommentarerne fra Videncentret er indkommet er det nævnte punkt ændret til "kortlægge, hvor der er særlige behov eller interesser". Regionsrådet noterer sig Videncentrets forslag til præcisering, men finder at der er flere emner, som regionen oplagt kan kortlægge med henblik på at tilvejebringe bedre grundlag for koordination over administrative grænser. Eksempelvis et skybrudskort, som også kan være anvendeligt indenfor andre fokusområder end synergier mellem by og land. Kommentarerne giver derfor ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Vækstforum for Region Midtjylland - 25. oktober 2011

Den nye fokusering på klimatilpasning falder i tråd med Vækstforums ønske om at skabe vækst gennem nye samarbejder og forretningsudvikling. Vand er et af de områder, hvor de samfundsmæssige udfordringer vil kunne skabe nye forretningsområder.

Regionsrådet noterer sig Vækstforums opbakning og høringssvarets positive bemærkning. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Aarhus Kommune

Aarhus Kommune støtter op om visionen på klimatilpasningsområdet og de tilhørende anbefalinger, som i høj grad er relevante og udtryk for aktuelle problemstillinger, der bør håndteres.

*Regionsrådet noterer sig høringssvarets positive bemærkning.
Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale
udviklingsplan.*

Miljø og energi

Central Denmark EU Office i Bruxelles

Miljø/energi er også et område, som står højt på den europæiske dagsorden. Men i modsætning til klimatilpasning er det et område, hvor der lovgives ganske meget (især på miljøområdet, men i stigende grad også på energiområdet). Mange europæiske lande, regioner, kommuner gør sig rigtig mange anstrengelser disse år for at være i front på energiområdet, og der er megen inspiration at hente. Det gælder ikke mindst de mange kommuner, som har underskrevet borgmesteraftalen, og som lægger deres energiplaner på hjemmesiden. Det forventes også, at der vil være stor fokus på energi i de kommende års tilskudsprogrammer og i de programmer, som er knyttet til optagelse af lån til investering i energibesparelser. Ét af de områder, som også vil være i fokus, er 'grønt indkøb', hvilket vil øge den offentlige sektors efterspørgsel efter grønne løsninger.

Regionsrådet noterer sig høringssvarets bemærkninger og muligheden for at lade sig inspirere af andres erfaringer og kvitterer for oplysningerne vedrørende fremtidige finansieringsmuligheder for regionale aktører. Regionsrådet har i lighed med EU såvel energi, miljø og klima højt på dagsordenen og indtager gerne rollen som formidler af mulighederne i regi af de kommende års tilskudsprogrammer. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Danmarks Naturfredningsforening, Samråd Østjylland

Der er sat regionale mål for at 50% af energiforbruget i 2025 og 100 % af energiforbruget i 2050 skalkomme fra vedvarende energikilder, men der er ikke sat mål for klimabelastningen, der omfatter den totale reduktion af drivhusgasser.

Der er brug for at regionale klimamål, jf. regeringens målsætning om 40 % reduktion af drivhusgasser i 2020, målt fra 1990 niveau.

Vi støtter, at de fælles regionale energiregnskaber videreudvikles til fælles klimaregnskaber. Derved kan der sættes konkrete mål for den totale drivhusgasudledning fra både energi- og varmemeforbrug og de forskellige sektorer, herunder landbrug og øvrig arealanvendelse.

Kun herved kan man se de forskellige tiltag i et helheds perspektiv.

En bæredygtig anvendelse af biomasseressourcerne bør indebære økologiske principper. Dels principper for at opretholde ressourcerne inden for regionen, dels ud fra ønsket om, at opretholde jordens næringsstofbalance, herunder indhold af fosfor og kulstof.

Det kan bl.a. betyde, at der bør planlægges med flerårige energiafgrøder.

Regionsrådet har noteret sig høringssvarets bemærkninger og er enig i at reduktion af klimabelastningen er væsentlig. Det er derfor også et område, som regionen ønsker at arbejde strategisk med - ikke mindst i regi af energi- og klimaregnskaberne, der udarbejdes i samarbejde med regionens kommuner. I regnskaberne, hvis sigte er at danne grundlag for fastsættelse af mål og siden hen udmøntning i konkrete planer og handlinger for bæredygtige tiltag for reduktion af klimabelastning og

fossilt brændsel i energiforsyningen, indgår således også en beregning for CO₂ udledning.

Det er Regionsrådets mål, at energiregnskaberne udvikles til et redskab, der muliggør opstilling af strategiske mål for såvel klima- som energiområdet (fra RUP).

Regionsrådet har valgt at fastsætte et absolut og ambitiøst regionalt mål for andelen af vedvarende energi, idet vi her har særlige forudsætninger og en erhvervsmæssig styrkeposition, men arbejder i øvrigt for at Region Midtjylland bidrager til at nå nationale målsætninger også på klimaområdet.

Regionsrådet er enige i, at udnyttelse af biomasse til energi skal tage udgangspunkt i principper om bæredygtighed, herunder at der tages hensyn til næringsstofbalancen og bevarelse af jordens kulstofindhold. Høringssvaret giver anledning til at ændre i den regionale udviklingsplans afsnit om Energi- og Miljø under Region og 19 kommuner vil, pkt. 3: Udarbejde analyser...under hensynstagen til balancen i fødevarer- og energiproduktion **samt under hensynstagen til natur, miljø og landskab**. Derudover giver høringssvaret ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

GasCon

Jeg synes det er dejligt og uhyre positivt, at der kommer fokus på bæredygtighed både på miljø, klima og energi – og at der sættes nogle klare mål. 50 % VE f.eks. i 2020 med 100 % i 2050. Jeg fandt ikke tilsvarende klare mål på andre parametre, men der bør kunne opstilles lignende rimeligt simple mål på f.eks. genanvendelse og ressourceforbrug.

Det er hjælp til selvhjælp. Bliver vi rigtigt gode til det, bliver vi også konkurrencedygtige i fremtiden. Og så er det almindelig snusfornuftig husholdningsøkonomi.

Jeg vil opfordre til at man samtænker affald, ressourcer og energi i langt højere grad. Tændstikken er for primitiv en løsning. Vi skal have sorteret og separeret fraktionerne. Ikke kun til genbrug – men også til energi. Så vi ikke bruger ressourcer der kan producere gas til transport f.eks. til kun at lave varme.

Udviklingen kommer ikke af sig selv – den skaber vi. Det kræver at vores politikere går i den rigtige retning, både de lokale og de nationale. Vi må skubbe på fra regionsplanlægningen så folketinget er med til at skabe nogle rammer der tilgodeser den rigtige udvikling. Hvis ikke risikerer vi at fortsætte med de pæne ord – men uden konkret handling.

Regionsrådet kvitterer for GasCons høringssvar. Regionsrådet er enig i, at der er et behov for at sætte fokus på ressourceforbrug, herunder anvendelse af affald og restprodukter. Derfor er delvisionen vedrørende Energi og miljø, at vi i 2030 er på et højt internationalt niveau med bæredygtig ressourceanvendelse. I denne vision ligger blandt andet at regionsrådet vil arbejde for at affald skifter status fra problem til værdifuld ressource og at restprodukter finder bæredygtig anvendelse. Regionsrådet er enig i, at vi skal gøre dagens udfordringer til morgendagens forretningsområder. I erhvervsudviklingsstrategien er der et særligt strategisk indsatsområde, der netop har fokus på energi og

miljø med sigte på at skabe udvikling og vækst med udgangspunkt i den midtjyske styrkeposition og den stigende efterspørgsel efter bæredygtige løsninger. I udmøntningen af strategien er der igangsat forskellige projekter med det formål at få udviklet og demonstreret nye teknologiske frontområder og forretningsmodeller og på at sikre gode og hensigtsmæssige rammevilkår.

Regionsrådet er opmærksom på, at der er ved at blive udviklet metoder til affaldsbehandling, som muliggør øget genanvendelse af materialer og recirkulering til landbruget af næringsstoffer som fosfor, hvoraf der er begrænsede ressourcer, samtidigt med at der kan fremstilles biogas.

Ved Holstebro planlægges Maabjerg Energy Concept, som bl.a. indebærer storskala brug af REnescience processen til affaldsbehandling, som bygger på foranstående principper. Det bliver interessant at følge dette projekt og herunder vurdere, om metoden viser sig egnet til introduktion i større omfang i Region Midtjylland. Bemærkningen giver anledning til at ændre formuleringen af 4. punkt under Regionen og de 19 kommuner vil til: "aktivt fremme **energibesparelser og genanvendelse af råvarer**".

I regi af Vækstforum i Region Midtjylland er der iværksat programmet "Erhvervsudvikling indenfor biomasse til energi" med INBIOM, Agro Business Park som operatør. Det er hensigten med programmet, at der skal iværksættes erhvervsudviklingsprojekter inden for bl.a. anvendelse af biomasse til energi, biogas og bioraffinering. Under dette program vil der f.eks. kunne iværksættes projekter med anvendelse af biogas til transport.

Høringssvaret giver ikke anledning til yderligere ændringer i den regionale udviklingsplan.

Ikast-Brande Kommune

For Ikast-Brande Kommune er grøn teknologi og bæredygtig produktion et højt prioriteret indsatsområde. Skal den regionale udviklingsplans målsætninger om øget anvendelse af alternative energikilder realiseres, er det en forudsætning, at der på nationalt niveau udvikles incitamentsstrukturer, der gør det rentabelt at producere og aftale alternativ energi som eksempelvis bioenergi.. regionen og de 19 kommuner har således en fælles interesse i at få en dialog med Regeringen om de fremtidige strukturer på energiområdet.

Vi er en region, som huser de helt store vindmølleproducenter som Siemens Power A/S og Vestas A/S. Vindmølletransporterne bliver større og større, og derfor er det nødvendigt at sikre gode transportkorridorer, så møllerne kan blive transporteret til afskibningshavnene. Dette arbejde skal fortsat understøttes af såvel stat, region og kommuner.

I Ikast-Brande kommune findes en række store energitunge virksomheder. Det er vigtigt for os, at der fortsat er plads til den type virksomheder, og at de har konkurrencedygtige vilkår at arbejde ud fra. Alternativet er, at virksomhederne flytter ud af landet.

Regionsrådet vil gerne kvittere for Ikast-Brande Kommunes fokus på grøn teknologi og bæredygtig produktion. Regionsrådet anerkender behovet for, at der på nationalt niveau er fortsat fokus på at skabe

hensigtsmæssige rammevilkår for udviklingen indenfor anvendelse af vedvarende energikilder og tilslutter sig Ikast-Brande Kommune vedrørende vigtigheden af at være i dialog med regeringen. En vigtig anbefaling i den regionale udviklingsplan er netop at sikre hensigtsmæssige rammer for udbygningen af vedvarende energi, hvilket regionsrådet blandt andet vil sætte fokus på gennem partnerskabsaftalen med regeringen.

Det bemærkes, at der i regi af Vækstforum arbejdes med projekter omkring erhvervsudvikling indenfor energi og miljø, og at disse bidrager til at identificere og sætte fokus på barrierer for udbygningen af vedvarende energi og forretningsudvikling på området.

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

LAG Struer

I afsnittet anbefaler regionen og kommunerne "at planlægge og etablere nye byudviklingsområder så de bl.a. placeres hensigtsmæssigt i forhold til den eksisterende energiinfrastruktur, så behovet for energi til f. eks. transport mindskes".

Opfyldes denne vision trækker det endnu en gang udviklingen i arbejdspladser mod de større byer. I den forbindelse er der vigtigt at pege på behovet for motorvej Holstebro Nord.

Regionsrådet noterer sig høringssvarets synspunkt og anerkender, at planlægningen af nye byudviklingsområder nødvendigvis må ske under hensynstagen til en vifte af aspekter, herunder også hensynet til eventuelle geografiske udfordringer.

Motorvej mellem Herning og Holstebro Nord indgår som en af de fem anbefalinger fra den 19 kommuner og Region Midtjylland til statslige investeringer i infrastrukturen.

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Rådet for Bæredygtig Transport

Rådet har nogle pointer vedr. bl. a. CO₂ udledning i forbindelse med transport, hvorfor der henvises til Rådets høringssvar herom under mobilitetsafsnittet..

Viborg Kommune

Viborg Kommune tematiserer i sin Udviklingsstrategi grøn teknologi og bæredygtig produktion som et af de højt prioriterede indsatsområder i kommunen. Skal den regionale udviklingsplans målsætninger om øget anvendelse af alternative energikilder realiseres, er det en forudsætning, at der på nationalt niveau udvikles incitamentsstrukturer, der gør det rentabelt at producere og aftage alternativ energi som eksempelvis bioenergi. Regionen og de 19 kommuner har således en fælles interesse i at få en dialog med Regeringen om de fremtidige strukturer på energiområdet.

Regionsrådet vil gerne kvittere for Viborg Kommunes fokus på grøn teknologi og bæredygtig produktion. Regionsrådet anerkender behovet

for, at der på nationalt niveau er fortsat fokus på at skabe hensigtsmæssige rammevilkår for udviklingen indenfor anvendelse af vedvarende energikilder og tilslutter sig Viborg Kommune vedrørende vigtigheden af at være i dialog med regeringen. En vigtig anbefaling i den regionale udviklingsplan er netop at sikre hensigtsmæssige rammer for udbygningen af vedvarende energi, hvilket regionsrådet blandt andet vil sætte fokus på gennem partnerskabsaftalen med regeringen. Det bemærkes, at der i regi af Vækstforum arbejdes med projekter omkring erhvervsudvikling indenfor energi og miljø, og at disse bidrager til at identificere og sætte fokus på barrierer for udbygningen af vedvarende energi og forretningsudvikling på området. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Videncentret for Landbrug - 3. oktober 2011

- ▶ udarbejde analyser til afdækning af potentialerne for fremtidige anvendelse af biomasseressourcer til energi under hensyntagen til fødevarer- og energiproduktion, natur og miljø.

Tilføjes: miljø og landskab

Punktet er ændret siden kommentarerne fra Videncentret er indkommet. Det lyder nu: "udarbejde analyser til afdækning af potentialerne for fremtidig anvendelse af biomasseressourcer til energi under hensyntagen til balancen i fødevarer- og energiproduktionen". Høringssvaret giver anledning til at ændre i den regionale udviklingsplans afsnit om Energi- og Miljø under Region og 19 kommuner vil, pkt. 3: Udarbejde analyser...under hensynstagen til balancen i fødevarer- og energiproduktion **samt under hensynstagen til natur, miljø og landskab.**

Vækstforum for Region Midtjylland - 25. oktober 2011

Vækstforum og Regionsrådet har frem til i dag iværksat en lang række projekter inden for dette område, og det er et arbejde, som vil fortsætte. Region Midtjylland har her en af sine styrkepositioner, og det er vigtigt, at vi bevarer vores position gennem øget samarbejde mellem virksomheder, videninstitutioner og efterspørgere af energi og miljørigtige løsninger.

Regionsrådet noterer sig Vækstforums opbakning og høringssvarets positive bemærkning. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Aarhus Kommune

I Aarhus Kommune har byrådet en vision om, at Aarhus Kommune skal være CO₂-neutral i 2030. Aarhus Kommune deler derfor visionen om, at regionens styrkeposition inden for vedvarende energi skal udbygges, og Aarhus Kommune vil arbejde for at efterspørge energi- og miljørigtige løsninger samt planlægge for en energi- og miljørigtig byudvikling.

Desuden bør der sikres en kobling mellem Den regionale udviklingsplan og regeringens energiaftale fra marts 2012.

Regionsrådet vil gerne kvittere for, at Aarhus Kommune har fokus på sin rolle som indkøber og noterer sig høringssvarets positive bemærkning. Regionsrådet ser en nøje kobling mellem den regionale udviklingsplan og regeringens aktuelle energiforlig. Region Midtjyllands målsætning om at nå mindst 50 % vedvarende energi i 2025 skal ses som et væsentligt bidrag til målsætningen i såvel den regionale udviklingsplan som hos regeringen om 100 % VE i 2050 samt desuden til målene om at vind udgør halvdelen af elforbruget i 2020 og at der er 100 % vedvarende energi i varme- og elforsyningen i 2035. Virkemidlerne til at nå de nævnte målsætninger vil for regeringen såvel som for regionen og kommunerne omfatte mange af de samme indsatsområder. Disse er fx energieffektivisering, udbygning med vindmøller, fremme af biogas, udnyttelse af lokale biomasseressourcer, fortsat udvikling af energiinfrastrukturen med videre.

Et af de områder, hvor regionen vil forsøge at konkretisere indsatsen med henblik på at sikre en kobling mellem den statslige og den regionale / kommunale indsats, er gennem fremme af strategisk energiplanlægning i regionen og regionens kommuner, hvor de strategiske valg skal søge at understøtte, koble og koordinere de nationale, regionale og kommunale mål for den vedvarende energi. Dette initiativ vil regionen forsøge at finde midler til at støtte, ligesom regionen (så vidt muligt) vil forsøge at koordinere initiativet med de intentioner, der ligger bag energiforligets beslutning om ligeledes at fremme partnerskabet om strategisk planlægning mellem kommuner, lokale virksomheder og energiselskaber samt forbedre samspillet mellem statens, regionernes og kommunernes indsatser (det omtalte initiativ om strategisk energiplanlægning i energiforliget forventes dog først udmøntet fra og med 2013). Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Uddannelse

Allan Tarp, Gymnasielektor, Hornslets Alle 27, Grenaa

1. I hæftet siges på side 14: 'Alle borgere har mulighed for at bringe deres talenter i spil. Det betyder, blandt andet i ungdomsuddannelserne, at drenges uddannelsesniveau kommer på højde med pigernes.' Her peges der på to fakta, dels at alle mennesker har et talent, dels at drenges talenter ikke kommer til udfoldelse i vort nuværende system. Stor ros til disse to iagttagelser, der som konsekvens har, at vort nuværende tyskprægede linjeopdelte skolesystem snarest bør omstilles til et blokopdelt skolesystem efter international standard sat af de 60 nordamerikanske republikker.

2. Indtil for 40 år siden var det danske skolesystem opbygget efter en model, hvor alle fik 7 års grundskole, hvorefter man kun påtog sig yderligere skolegang, hvis man ønskede at kvalificere sig til et specifikt job i forretning, på kontor, eller af akademisk art, kort sagt, hvis man stilede efter 'embede' i det private eller offentlige. Det havde her god mening at linjeopdele skolen efter 7. klasse, så man hurtigt og effektivt kunne kvalificere sig til det ønskede embede. I en situation hvor højst 5 % af en ungdomsårgang påbegyndte ungdomsuddannelse er linjeopdeling hensigtsmæssig. I dag er fortidens nationale industrisamfund imidlertid erstattet af en global vidensøkonomi hvor alle på nær 5% skal afslutte en sekundær skolegang. En sådan sekundærskole skal ikke mere føre frem til specifikke embeder, men netop afdække og udvikle det enkelte individs talent gennem daglige lektier i selvvalgte halvårsblokke. Lige så hensigtsmæssig den linjeopdelt embedsuddannelse var tidligere, ligeså uhensigtsmæssig er den i dag.

3. Norddjurs kommune har taget første skridt mod en fremtidssikret skole ved at opdele folkeskolen i to, en lokal lilleskole for børn og en central storskole for unge. For netop denne indretning har den canadiske skole, som eksperterne anbefaler som forbillede. Derfor bør regionen hurtigst muligt invitere sine kommuner på en studierejse til Ontario for at studere den moderne skoles indretning. Samt interessere sig for det forslag til en dansk folkeskole efter Canadisk model, som allerede findes på Mellemskolen.net.

Børneskolen har guidet omverdensoplysning som motto. I klasse 0-3 møder barnet omverdenen via guider, lærere, som har alle fag. Der skiftes guide hvert år. I klasse 4 opdeles omverdenen i to områder: sprog&samfund og matematik&natur. I klasse 5-6 findes to matematikspor, normal A og dybde B; samt en kvartalsopdeling, så der kan skiftes fra dybde til normal 3 gange årligt.

Skolen for unge har talentafprøvning og talentudvikling som motto. Skolen møder alle unge med anerkendelse: Du har et talent, som det er skolens opgave sammen med sig at afdække og udvikle gennem daglige lektier i selvvalgte halvårsblokke. Hvis du har succes, belønnes du med et 'flot arbejde' samt flere blokke inden for samme fag. Hvis ikke, belønnes du med 'flot forsøg' samt tilbud om at prøve kræfter med andre praktiske eller teoretiske halvårsblokke.

At give op over for et fagområde er altså ikke en fiasko, der tvinger den unge ud af skolen, man skal blot søge sit talent i andre fagblokke.

De unge stortrives, da daglige lektier giver god læring. Og uden faste klasser, ingen specialundervisning, hvor man fjernes fra klassen. Ligeledes forsvinder mobning, da der ikke er tid til at opbygge et gruppepres i halvårlige blokke.

I de første klasser har læreren alle fire omverdens-fag, som senere dækkes af først to og siden fire lærere. I skolen for unge underviser lærerne kun i sit hovedfag. I begge skoleformer har lærerne egne lokaler, hvor de underviser samme årgang i børneskolen og samme fagblokke i skolen for unge. Så også lærerne stortrives på den blokopdelte skole, som uden specialundervisning kun koster en brøkdel af den linjeopdelte skole.

Forskellen på blokopdelte og linieopdelte skoler er den enkeltes talent, i de første udvikler talentet sig gennem klasse- og skemafrihed, i den anden visner talentet gennem klasse- og skematvang

Og fremtidens vidensøkonomi skal bygges på den enkeltes talent. Derfor er løsningen ikke flere kvindelige jurister, men flere drenge som 22årige ingeniører. Drenge elsker at regne og at pille ting fra hinanden for at skabe en smartere version. Men drenge vantrives ved påtvunget samvær med piger, som mentalt er to år ældre.

Et skolebesøg i Canada vil bringe regionens kommuner i front ved allerede nu at tilbyde fremtidens talentudviklende todelte folkeskole. Ambitionen bør være, at hver anden dreng er ingeniør som 22årig. Det vil medføre en massiv tilflytning til kommunerne af familier, som ønsker at give deres drenge en ærlig chance i skolen.

4. En studietur til Ontario vil også vise, hvordan man kan nytænke de tilbud, der kan gives til de unge, som ikke gennemfører det normale uddannelsessystem, samt de, der mister deres job i forbindelse med globalisering og finanskrisen. Jeg tillader mig derfor at opfordre til at besøge et canadisk og et amerikansk Community College, og jeg vedlægger kopier af et program. Programmer ligger også på de relevante hjemmesider.

Overført til danske forhold kan der tales om et toårigt lokal-college, hvor store dele af det, der i dag kaldes på tekniske skoler, handelsskoler, gymnasier og toårige videregående akademiuddannelser samles til en lokalcollege, som ligger i alle købstæder og som er ens over hele landet, og hvor alle fag er opdelt i kvartaler og halvårsblokke. Og hvor alle har lov til at springe fra efter et kvartal.

Fordelen er, at den lærende ikke er forpligtet til lange helårige forløb, hvor man lider nederlag, hvis man må springe fra sidst på året. Her tager man fagområderne, teoretiske og praktiske i små portioner, og man får ros, både hvis man gennemfører, og hvis man springer fra, for det er modigt at give fagblokken en chance. Så uanset hvad der sker, har man æren i behold.

Som det fremgår af den store vifte af praktiske og teoretiske forløb, kan man efter de to år afslutte med en diplomgrad, der så senere kan udbygges til en fireårig bachelorgrad. Ligeledes kan man hurtigt supplere med ekstra blokke, og opnå arbejde inden for et beslægtet område. Blokke kan tages om aftenen, i sommeren eller som fjernundervisning.

Non-credit klasser fører til erhverv, credit-klasser kan sammensættes til diplom- og bachelorgrad.

Jeg har selv undervist på et sådant lokalcollege i 1991, og er forbavset over, hvordan det lykkes at få unge med uddannelsesfremmed baggrund løftet, f.eks. unge fra indianerreservater

Det vil virkelig kunne gøre en forskel for B- og C-holdet blandt danske unge, hvis der oprettes toårige lokalcolleges i Danmark, f.eks. i samarbejde med VUC-centrene

Jeg har stadig kontakter til forskellige amerikanske lokalcolleges, og vil gerne rådgive i forbindelse med et eventuelt besøg.

Regionsrådet noterer sig høringssvarets positive bemærkninger. Regionsrådet vil gerne kvittere for rækken af konstruktive ideer, som vil indgå til inspiration ved det videre arbejde med regionens uddannelsespolitik, som aktuelt skal revideres. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Central Denmark EU Office i Bruxelles

I Udviklingsplanen gøres der klart rede for de regionale styrkepositioner samt de muligheder, der skal udnyttes. Internationalt set peges der på muligheder for at indhente erfaringer og viden og den betydning, det vil have for udviklingen af det regionale uddannelsesniveau. Regionen og de 19 kommuner erklærer sig således villige til at arbejde med en række elementer med en international dimension. Derimod er den internationale dimension fuldstændig forsvundet af det, som Regionen anbefaler.

- Regionen kunne indføre en ekstra anbefaling, som fulgte op på den erklæring om internationalt udsyn, der ligger i afsnittet lige ovenover, og som anbefaler alle aktører at tænke internationale udviklingsmuligheder ind i det arbejde, de udfører i forhold til planens kernefelt.

Ser man på de muligheder, der peges på internationalt, er sigtet lidt traditionelt og bygget op omkring nøglebegreber som erfaringsudveksling, inspiration, udveksling. International udveksling påpeges kun som en mulighed for studerende.

- Med international udveksling kunne man med fordel også tænke på personale og andre, der arbejder med læring i uddannelsessammenhæng.

Regionalt lægges der meget vægt på en fortsættelse af samarbejdet mellem uddannelsesinstitutioner og erhvervsliv, mens det slet ikke nævnes i international sammenhæng, til trods for, at netop det indgår som et kerneelement i Europa 2020 (flagskibsinitiativet New Skills for New Jobs) og følgelig også kan forventes at optage spalteplass i det kommende uddannelsesprogram 'Erasmus for Alle' (afløseren til Livslang Læring Programmet).

- Man kunne overveje at inddrage det internationale perspektiv på samarbejdet mellem uddannelsesinstitutioner og erhvervsliv.

Udviklingsplanen nævner mobilitetsaspektet. Dette vil kunne styrkes, så det i højere grad følger prioriteterne under Europa 2020, her specifikt flagskibsinitiativet 'Youth on the Move' og mere konkret i Erasmus for Alle-program forslaget, hvor man opererer med midler til 5 mio studerende på udvekslingsophold,

- Mobilitetsaspektet vil kunne fremhæves som én af de vigtigste metoder til at sikre inspiration, fremme af nye modeller, løsninger og interkulturelle kompetencer.

*Regionsrådet noterer sig høringssvarets bemærkninger, herunder vigtigheden af opmærksomhed på det internationale udsyn og muligheden for at hente inspiration fra udlandet, samt mobilitet. Bemærkningerne giver anledning til følgende ændring af det 5. punkt under "Regionen og de 19 kommuner vil": "Opmuntre til en øget international udveksling af studerende, **personale og andre, der arbejder med læring i uddannelsessammenhænge** med henblik på inspiration og internationalt udsyn". Yderligere foreslås en ekstra anbefaling fra Regionen og de 19 kommuner, nemlig "**uddannelsesinstitutioner og virksomheder international udveksling og samarbejde om tilrettelæggelse af indhold i uddannelserne.**" Bemærkningerne giver ikke anledning til yderligere*

ændringer i den regionale udviklingsplan, da de foreslåede tilføjelser vurderes allerede at være indeholdt i den regionale udviklingsplan.

Danmarks Idræts-Forbund

DIF noterer sig, at Region Midtjylland er ambitiøse, hvad angår regionens samlede uddannelsesniveau i 2030. En god og sammenhængende uddannelse for borgerne er forudsætning for et højt vidensniveau i regionens virksomheder, institutioner mv. DIF er meget enige. Men fundamentet for et højt vidensniveau grundlægges allerede i de tidlige år - i daginstitutionerne og folkeskolerne. Derfor er det vigtigt, at Region Midtjylland også retter indsatsen her, og vi mener, at idrætten skal spille en central rolle i både daginstitutionerne og folkeskolerne, da idræt og fysisk aktivitet fremmer indlæringen hos børnene. DIF har lavet et skolepolitisk udspil – Verdens mest aktive folkeskole – der kan give inspiration til arbejdet.

Regionsrådet noterer sig høringssvarets positive bemærkninger. Regionsrådet vil gerne kvittere for de konstruktive ideer, som vil indgå til inspiration ved det videre arbejde med regionens uddannelsespolitik, som aktuelt skal revideres. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Herning Kommune

Konkret for Herning er det dog et problem af essentiel strategisk betydning, at den regionale udviklingsplan ikke i teksten fremhæver vigtigheden af tilgængeligheden af lange videregående uddannelser i den midt- og vestjyske del af regionen - konkret AU-Herning og sammenhængen til talentfremme.

*Regionsrådet har noteret sig kommunens synspunkt. På baggrund heraf **slettes ordet "mellemlange"** i 3. punkt under "Det vil sige", på side 14. Desuden foretages på side 15, følgende forlængelse i 2. punkt: "Regionen og de 19 kommuner vil arbejde for nærhed i ungdomsuddannelserne, **jf. illustrationen**".*

Talentfremme er et område der på baggrund af den regionale udviklingsplans vil få stor vægt i regionens kommende uddannelsespolitik jf. 1. punkt under "regionen og de 19 kommuner vil" side 15.

Høringssvaret giver ikke anledning til yderligere ændringer i den regionale udviklingsplan.

Ikast-Brande Kommune

Det fremgår af oplægget, at udbuddet af de mellemlange videregående uddannelser sikres af synergiskabende campus i regionens større byer og suppleres med forlagt undervisning.

I Ikast-Brande Kommune kan vi ikke støtte op om, at der alene findes sådanne uddannelses tilbud i de større byer. Det seneste optag på Pædagogseminariet i Ikast viser, at efterspørgslen efter uddannelsespladser her er stadig stigende.

Byrådet i Ikast-Brande ønsker følgende tekst tilføjet i afsnittet omkring uddannelse:

"Endvidere skal fremhæves, at de opnåede eksamensresultater for studerende ved Ikast Afdelingen fuldt ud står mål med landsgennemsnittet samt, at de studerende i forskellige evalueringer giver udtryk for, at de lægger mere vægt på det nære studiemiljø end på campusmiljøet".

Regionsrådet har noteret sig kommunens synspunkt. På baggrund heraf, forlænges med følgende i 2. punkt på side 15 "Regionen og de 19 kommuner vil arbejde for nærhed i ungdomsuddannelserne, jf. illustrationen". Illustrationen side 14 er en vision for uddannelsesstrukturen i 2030. Her er med en beliggenhed svarende til Ikast en markering for "mellemlang videregående" samt for "ungdomsuddannelse og kort videregående".

Høringssvaret giver ikke anledning til yderligere ændringer i den regionale udviklingsplan.

KKR Midtjylland

Også på uddannelsesområdet kan Regional Udviklingsplan bidrage til samarbejde og dialog om de mange aktuelle udfordringer, der følger af de hastige forandringer på arbejdsmarkedet, såvel indenfor de offentlige velfærdsområder som indenfor f.eks. bygge- og anlægsbranchen.

Dette samarbejde ses gerne påbegyndt hurtigst muligt med en grundig analyse af udfordringerne på velfærdsuddannelsesområdet.

På uddannelsesområdet er det desuden centralt, at der i RUP'en er fokus på, vigtigheden af, at der skal være tilgængelighed til videregående uddannelser også i den vestlige del af regionen. Også dette bør overvejes inden den endelige godkendelse af Udviklingsplanen.

Også på uddannelsesområdet kan Regional Udviklingsplan bidrage til samarbejde og dialog om de mange aktuelle udfordringer, der følger af de hastige forandringer på arbejdsmarkedet, såvel indenfor de offentlige velfærdsområder som indenfor f.eks. bygge- og anlægsbranchen.

Dette samarbejde ses gerne påbegyndt hurtigst muligt med en grundig analyse af udfordringerne på velfærdsuddannelsesområdet.

Regionsrådet har noteret sig kommunens synspunkt og på baggrund heraf slettes ordet "mellemlange" i 3. punkt under "Det vil sige, på side 14. Desuden foretages på side 15, følgende forlængelse i 2. punkt: "Regionen og de 19 kommuner vil arbejde for nærhed i ungdomsuddannelserne, jf. illustrationen".

Region Midtjylland indgår allerede i et analysearbejde af velfærdsuddannelsesområdet. Derfor giver høringssvaret ikke anledning til yderligere ændringer i den regionale udviklingsplan.

Lemvig Kommune

Lemvig Kommune ser med stor tilfredshed på, at Region Midt anser uddannelsestemaet som et meget vigtigt element i den Regionale Udviklingsplan. I Lemvig er vi meget optaget af, at der er gode muligheder for uddannelse i hele regionen. Vi anser lærerud-

dannelsen i Nr. Nissum for et meget vigtigt element for at nå denne målsætning såvel regionalt som kommunalt.

Vi deltager gerne i et forpligtende samarbejde om at udvikle tilbuddene på ungdomsuddannelsesområdet og med hensyn til de videregående uddannelser. Vi ser frem til at se det konkrete udspil fra regionen, vedrørende let tilgængelig voksenundervisning til alle, bliver konkretiseret. I den forbindelse vil Lemvig Kommune opfordre til, at også regionale institutioner påtager sig ansvaret for at udbyde lære- og praktikpladser, bl.a. indenfor sundhedsuddannelserne.

Tilstrækkelig kapacitet i IT-infrastrukturen er helt nødvendig for Lemvig Kommunes pilotindsats for brug af IT i Folkeskolen og for den netbaserede læreruddannelse i Nørre Nissum – og for egnsudviklingen i øvrigt.

Regionsrådet har noteret sig høringssvarets positive bemærkninger og kvitterer for høringssvarets tilbud om fremtidigt samarbejde.

Digitalisering er et af indsatsområderne i regionens uddannelsespolitik som aktuelt skal revideres.

Regionsrådet er enig i, at det er vigtigt at sikre et tilstrækkeligt antal lære- og praktikpladser, hvilket også kommer til udtryk i afsnittet omkring Uddannelse side 15, "Regionen og de 19 kommuner anbefaler:" – punkt 1.

Høringssvaret giver ikke anledning til yderligere ændringer i den regionale udviklingsplan.

Struer Kommune

Struer Kommune har igennem de seneste år oplevet en massiv stigning i antallet af iværksættere. For at disse virksomheder og andre større virksomheder kan vækste, er rammebetingelser såsom adgangen til kvalificeret arbejdskraft, viden og lokale uddannelsesmuligheder centrale. Det gælder placeringen af mellemlange videregående uddannelser uden for de større byer, men også vigtigheden af, at der fortsat udbydes længerevarende videregående uddannelser i Midt- og Vestjylland.

*Regionsrådet har noteret sig kommunens positive bemærkninger og på baggrund heraf **slettes ordet "mellemlange"** i 3. punkt under "Det vil sige, på side 14. Desuden foretages på side 15, følgende forlængelse i 2. punkt: "Regionen og de 19 kommuner vil arbejde for nærhed i ungdomsuddannelserne, **jf. illustrationen"**.*

Høringssvaret giver ikke anledning til yderligere ændringer i den regionale udviklingsplan.

VIA University College, Pædagogisk-Socialfaglig Højskole

I forhold til adgang til uddannelse i regionen anbefaler Pædagogisk-Socialfaglig Højskole, at der udover adgang til uddannelse i campus og i forlagt undervisning også fokuseres på fleksible udbud, som kan bestå af en kombination af f.eks. tilstedeværelsesundervisning, indkald på forskellige lokationer i regionen, e-læringselementer mv.

Med det fokus at bringe de studerende i spil som katalysatorer for udvikling og videntilførsel anbefaler Pædagogisk-Socialfaglig Højskole, at regionen og de 19 kommuner

også vil arbejde for professionsforankringen af professionsbacheloruddannelserne f.eks. ved, at de studerendes bacheloropgaver tager udgangspunkt i konkrete udviklingsprojekter fra praksis kombineret med tilbageløb af viden gennem formidling af bachelorprojekternes resultater.

Det fremgår af forslaget, at regionen og de 19 kommuner vil arbejde for fortsat styrkelse af Aarhus Universitets globale position. Her bør VIA University College også nævnes.

*Regionsrådet har noteret sig høringssvaret bemærkninger. På baggrund heraf, tilføjes i udviklingsplanens afsnit om Uddannelse side 15 følgende anbefaling fra regionen og de 19 kommuner: **"uddannelsesinstitutioner og virksomheder at opfordre til international udveksling og samarbejde om tilrettelæggelse af indholdet i uddannelserne."***

Professionsbachelorprojekterne ligger i forlængelse af det samarbejde om strategi for velfærdsuddannelser som VIA og Region Midtjylland indgår i.

Herudover giver høringssvaret ikke anledning til øvrige ændringer i den regionale udviklingsplan.

Vækstforum for Region Midtjylland - 25. oktober 2011

Regionsrådet anbefaler i den reviderede regionale udviklingsplan, at Vækstforum fortsat styrker netværk og samarbejde mellem erhvervslivet, uddannelses- og forskningsinstitutionerne samt beskæftigelsesregionen for at styrke vidensniveauet i alle typer af virksomheder.

Vækstforum iværksætter i løbet af 2011 og de kommende år en række initiativer i samarbejde med de nævnte aktører.

Regionsrådet noterer sig Vækstforums opbakning. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Aarhus Kommune

Aarhus Kommune kan overordnet tilslutte sig visionen og de enkelte initiativer og anbefalinger på uddannelsesområdet. Uddannelsesniveaue er afgørende for regionens og Danmarks internationale konkurrenceevne. Det er derfor vigtigt, at det fremgår af Den regionale udviklingsplan, at lokaliseringen af uddannelsesinstitutioner og uddannelsesstilbud tilgodeser, at flest mulige unge søger optagelse på bl.a. en videregående uddannelse.

Aarhus Kommune vurderer, at hvis flere unge skal gennemføre en ungdomsuddannelse, er det centralt, at man har et helhedssyn i forhold til børn og unge. Nogle børn og unge har brug for en særlig indsats for at kunne gennemføre en uddannelse, og det kræver, at alle aktører på området spiller tæt og koordineret sammen.

Herudover henledes opmærksomheden på yderligere to perspektiver, som eventuelt kunne skrives ind i forbindelse med revisionen af Region Midtjyllands uddannelsespolitik:

1. Læring og udvikling starter allerede ved fødslen
Afsnittet om uddannelse omhandler ungdomsuddannelserne og de videregående uddannelser. Man kan overveje at udvide perspektiverne omkring uddannelse, så man også benævner, at både grundskolen og dagtilbuddene er centrale i forhold til børns læring og udvikling. Disse to kommunale serviceområder har derfor også indflydelse på – og ansvar for at fokusere på – de unges muligheder for at gennemføre en ungdomsuddannelse.

2. Fokus på koblingen mellem teori og praksis på uddannelsesinstitutionerne

En del studerende oplever, at manglende sammenhæng mellem teori og praksis bevirker, at de ikke kan omsætte det indlærte i praksis. En stærkere kobling mellem teori og praksis vil styrke overgangen fra studie til job, da det vil betyde, at de studerende under uddannelse har for øje, hvilken praksis de skal møde efter endt uddannelse, og hvilke krav de stilles overfor.

Regionsrådet har noteret sig kommunens synspunkt.

*Regionsrådet er enig i, at det er vigtigt, at flest mulige unge får en uddannelse – både ungdoms- og videregående uddannelse og det kommer til udtryk i følgende formulering i afsnittet om Uddannelse side 14, "Det vil sige", punkt 3: "I hele regionen er der øget mulighed for og adgang til at vælge mellem flere forskellige ungdomsuddannelser. Udbuddet af mellemlange videregående uddannelser er sikret af synergiskabende campus i regionens større byer og suppleres med forlagt undervisning..." Denne formulering vil blive ændret ved, at **ordet mellemlange, slettes.***

Regionsrådet er enig i, at flere skal gennemføre en ungdomsuddannelse og det kommer til udtryk i følgende formulering i afsnittet om Uddannelse side 15, "Regionen og de 19 kommuner vil:" punkt 3 "bidrage til initiativer, der mindsker frafald fra uddannelse på alle niveauer."

I relation til de to perspektiver, der nævnes i forbindelse med revisionen af Region Midtjyllands uddannelsespolitik, er regionsrådet helt enig i, at også grundskolen og dagtilbuddene er centrale i forhold til børns læring. Dette kommer også til udtryk i uddannelsespolitikken, og der er allerede ydet tilskud til flere projekter, der tager udgangspunkt heri. I henhold til kobling mellem teori og praksis, så kommer dette allerede til udtryk i følgende formuleringer i Regional Udviklingsplan i afsnittet om Uddannelse side 14, "Det vil sige", punkt 7 "Vidensinstitutioner og erhvervsliv er parter i udvikling af uddannelsessystemet..." og side 15, "Regionen og de 19 kommuner anbefaler" punkt 1: "Alle parter er fokuserede på at styrke det sammenhængende uddannelsessystem, skabe mere fleksible overgange mellem uddannelsesinstitutionerne og mindske frafald i overgangene mellem de forskellige uddannelsesniveauer, herunder etablere lære- og praktikpladser."

Således giver høringssvaret ikke anledning til yderligere ændringer i den regionale udviklingsplan.

Aarhus Universitet

Aarhus Universitet finder, at det foreliggende udkast skaber en god ramme om en langsigtet strategisk indsats. Netop det langsigtede perspektiv skaber robusthed i strategiarbejdet, og Aarhus Universitet kan helt og holdent tilslutte sig den overordnede vision for Region Midtjylland om at blive en international vækstregion. Herigennem sikres også, at det globale perspektiv får en fremtrædende placering.

Aarhus Universitet noterer med tilfredshed, at det i udviklingsplanen understreges, at ikke mindst uddannelse er en afgørende forudsætning for regionens fremtidige vækst.

Vi kan fuldt ud tilslutte os udviklingsplanens indsatsområder, og flere af dem afspejler nogle af de meget stærke kompetencer ved Aarhus Universitet.

Udviklingsplanen ligger i fin forlængelse af den nuværende udviklingsplan, og derfor vil Aarhus Universitet gerne understrege nødvendigheden af, at der bygges videre på allerede høstede erfaringer. Desuden finder vi det vigtigt, at der skabes kritisk masse om kommende projekter, så der skabes resultater med stor gennemslagskraft.

Regionsrådet noterer sig Universitetets opbakning og høringssvarets positive bemærkning. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Byer og landskaber

Central Denmark EU Office i Bruxelles

Med forslaget inddragelse af fordelene ved indsamling af internationale erfaringer ift. landskaber og det videre arbejde med Smart cities in Smart Regions inden for byer, så ser vi det nuværende internationale indhold i forslaget som dækkende inden for dette område.

Regionsrådet noterer sig høringssvarets positive bemærkning. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Danmarks Naturfredningsforening, Samråd Vestjylland

Side 16.

Nationalparker og værdifulde (hvis det er det menes) landskabsstrøg skal ikke i sig selv men kun indirekte være trækplastre for bosætning og erhverv udenfor disse områder.

Udvinding af råstoffer skal ske også under hensyntagen til de landskabelige værdier

Side 17

Det skal ikke være muligt at få tilladelse til ny bebyggelse fordi der nedlægges bebyggelser andre steder og slet ikke indenfor beskyttelseslinier.

*Regionsrådet noterer sig høringssvarets bemærkninger. Høringssvaret giver anledning til at præcisere nærmere, hvad der menes med landskabsstrøg. Derfor foreslår administrationen, at på side 16, i 3. punkt i afsnittet "Det vil sige", suppleres med "**prioriterede**" før landskabsstrøg.*

*Regionsrådet fastholder, at nationalparker og prioriterede landskabsstrøg både i sig selv og sammen med andre elementer er trækplastre for bosætning og erhverv. Bemærkningen giver anledning til at **slette "i oplandet"**.*

Udpegning af områder, hvor der må udvindes råstoffer fremgår af Regionens Råstofplan. Råstofplanen er en selvstændig plan med offentlig høring og politisk behandling. Forslag til Råstofplan 2012 har været i høring 17. januar til 21. marts 2012. Regionsrådet har med planen – i overensstemmelse med de indkomne bidrag fra debatfasen og råstofloven – tilstræbt at varetage råstofinteressens på den ene side og bl.a. natur og miljø på den anden side.

Regionsrådet fastholder anbefalingen af øget fleksibilitet i plan- og beskyttelseslovgivningen med henblik på at fremme de økonomiske vilkår, hvor dette er særligt tiltrængt, som det formuleres på side 17, under afsnittet "Regionen og de 19 kommuner anbefaler", 3 punkt. Således giver høringssvaret ikke anledning til yderligere ændringer i den regionale udviklingsplan.

Danmarks Naturfredningsforening, Samråd Østjylland

Samrådet for DN Østjylland ser med tilfredshed på den regionale udviklingsplans fokus på emnerne klima, energi, miljø og landskab, men savner, at der lægges yderligere vægt på natur, jf. Planlovens kapitel 3, hvoraf det fremgår at den regionale udviklingsplan på grundlag af en helhedsvurdering skal beskrive en ønskelig fremtidig udvikling for regionens byer, landdistrikter og udkantsområder samt for

- 1) natur og miljø, herunder rekreative formål,
- 2) erhverv, inkl. turisme,
- 3) beskæftigelse,
- 4) uddannelse og
- 5) kultur

...

Sikring af det rene grundvand er en grundpille for DN. Fremme af økologisk jordbrug uden brug af pesticider bør være en del af regionens mål.

Et værdifuldt "råstof" må som tidligere nævnt være en dyrkningsjord, der holdes i god økologisk næringsstofbalance.

Vi ser planens forslag om lokalt producerede og økologiske produkter i offentlige kantiner og madordninger som et vigtigt virkemiddel til gavn for befolkningens sundhed.

Under "Regionen og de 19 kommuner anbefaler" kan DN se visse muligheder for at byudvikle i OSD-områder bl.a. ved at kunne benytte pesticidforbud og andre virkemidler i forhold til grundvandet i lokalplaner.

Men pkt. 3 vedrørende byudvikling inden for beskyttelseslinjer bør udgå!

Tidligere tiders "overtrædelser" bør ikke kunne erstattes og sanktionere nye overtrædelser af naturbeskyttelsesreglerne.

Vi er enige i, at det skal være muligt at pålægge særlige transportveje i forbindelse med råstoffer.

Retablering af råstofgrave er i øvrigt ofte en enestående mulighed for at genskabe natur og rekreative områder med minimal påvirkning fra landbrug.

...

En styrkelse af potentialerne omkring Hærvejen, Limfjorden og Gudenåen, bør ikke kun dreje sig om turismen, men i lige så høj grad om at styrke en sammenhængende natur og imødekomme befolkningens behov for rekreative arealer.

Der er brug for flere udredninger, målsætninger og anbefalinger til naturgenopretning og naturbevarelse.

Gudenå-systemet kunne blive den næste nationalpark og være løftestang for mere natur og turisme.

Regionsrådet noterer sig høringssvarets bemærkninger og gode inspirationer til udmøntning af den regionale udviklingsplan.

Med hensyn til opfyldelse af planlovens krav om beskrivelse af en ønskelig fremtidig udvikling for naturen i regionen, er det regionsrådets overbevisning, at kravene så rigeligt er opfyldt. Naturen er integreret som væsentligt element i flere af indsatsområderne.

Regionsrådet ønsker at fremme økologisk jordbrug, hvilket fremgår af den regionale udviklingsplan, blot benævnt bæredygtig fødevarerproduktion.

Det har under tilblivelse af forslaget til regional udviklingsplan været undersøgt, om vi skulle anbefale staten at justere planlovgivningen så kommunerne af hensyn til miljøet, herunder grundvandet, i lokalplaner kan hindre pesticidanvendelse. Det hindres aktuelt af EU-regler. Miljøministeren har givet udtryk for at ville søge at tage denne udfordring op. Derfor gives en mere generel anbefaling til staten om at fremme udvikling af de nødvendige værktøjer til sikring af grundvandet også i byområder.

Regionsrådet fastholder anbefalingen af øget fleksibilitet i plan- og beskyttelseslovgivningen med henblik på at fremme de økonomiske vilkår, hvor dette er særligt tiltrængt, som det formuleres på side 17, under afsnittet "Regionen og de 19 kommuner anbefaler", 3 punkt.

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

DGI Midtjylland

DGI Midtjylland kender den lokale idrætsforening som et stærkt bindemiddel i forhold skabelsen af et aktivt medborgerskab.. DGI Midtjylland hilser velkomment, at forslaget til udviklingsplan i forhold til denne målsætning peger i retning af et stort fokus på at generere bæredygtig udvikling og såvel stærke byer som stærke landdistrikter.

DGI Midtjylland efterlyser dog en større erkendelse af vigtigheden af at inddrage borgerne mere i udviklingen af regionens byer og landskab. Vi kender i DGI Midtjylland fra talrige udviklingsprojekter over de senere år til den store betydning af denne borgerinddragelse i forhold til at nå ønskede resultater. Et lille eksempel til illustration af denne betydning er skabelsen af Kibæk Krydsfelt, hvor borgerne i godt samarbejde med Herning Kommune har skabt et unikt mødested for fremtidens Kibæk.

Henviser til DGIs strategi 2015, som findes her: <http://www.e-pages.dk/dgi/547/>

Regionsrådet noterer sig DGIs bemærkninger.

Regionsrådet ønsker på ingen måde at begrænse borgernes involvering i udviklingen af hverken regionens byer og landskab eller andre udviklingen. Den regionale udviklingsplan er en invitation til samarbejde. Interessenterne i samarbejde er for så vidt hvem som helst, men realistisk især organisationer.

Høringssvaret giver ikke anledning til ændring i den regionale udviklingsplan.

Favrskov Kommune

Miljø-, landskabs- og ressourc perspektiver har et naturligt fokus i udviklingsplanens afsnit om byer og landskab, hvor de sættes ind i en erhvervs- og turismesammenhæng. Planen indeholder også et fokus på sammenhængen mellem byerne og deres opland,

hvilket Favrskov Kommune finder relevant både i kultur- og erhvervssammenhæng og i forhold til transport.

Favrskov Kommune hilser det velkomment, at regionen sammen med kommunerne vil anbefale en statslig stillingtagen til OSD-udpegningerne, der definerer mulighederne for at foretage byudvikling. Der bør være mulighed for en grundigere og mere nuanceret vurdering af mulighederne for, at der planlægges for forskellige grundvandsvenlige byudviklinger.

Regionsrådet noterer sig høringssvarets positive bemærkning. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Friluftsrådet

Friluftsrådet har med stor interesse læst forslaget til den Regionale UdviklingsPlan for Region Midtjylland. Vi glæder os over, at forslaget indeholder indsatsen på de 8 områder. Den Regionale Udviklings Plan rummer mange gode tanker på disse områder. Dog mener vi, at områderne burde have været udbygget med et ekstra væsentligt område, friluftsliv.

Med udgangspunkt i forslaget til den Regionale UdviklingsPlan har Friluftsrådet følgende synspunkter, som vi gerne ser behandlet i den Regionale Udviklingsplan og videreført i en friluftspolitik for Midtjylland:

Adgang og tilgængelighed

Hver gang der skal anlægges større veje og trafikanelæg, bør udviklingsplanen henvise til vejledning om hvorledes der tages højde for friluftslivet og naturen, herunder fauna- og menneskepassager (jf. Vejdirektoratets vejledning fra 2000), således at den fysiske barriereeffekt mindskes så meget som muligt.

Friluftsrådet ønsker at fremme borgernes tilgængelighed til de rekreative områder i byen, byens randzoner, naturområder og det åbne land. Det kan ske ved:

- at forbedre stinettet mellem land og by.
- at forbedre den offentlige transport mellem byen og de rekreative områder.
- at forbedre institutioners tilgængelighed til og mindske afstanden til rekreative områder.
- at forhindre, at store transportkorridorer kommer til at virke som barrierer i landskabet.
- at gå i dialog med private lodsejere om offentlig adgang på deres jorder.
- at rette opmærksomheden mod ulovlig skiltning på private jorder.
- at forbedre tilgængeligheden til kommunens naturområder – herunder tillade sejlads på søer og vandløb.
- at sikre gode parkeringsforhold ved rekreative områder.
- at forbedre forhold for handicappede.
- at arbejde for flersidig arealanvendelse, for eksempel på virksomheders friarealer uden for arbejdstiden, ride- og cykelstier på golfbaner.

Sammenhæng mellem bolig-arbejde-grønne områder

Regionen er karakteriseret ved en stor pendling mellem hjem og arbejdsplads (mellem land og by), og det er vigtigt at stiplanlægningen understøtter muligheden for at så mange som muligt vælger cyklen som dagligt transportmiddel.

Pendlingen kan forbedre eksempelvis ved at forbinde bolig-, erhvervs- og rekreative områder med stiforløb. Man bør ligeledes give mulighed for friluftsliv i forbindelse med den daglige transport og forbinde hverdagens knudepunkter med skole-, job- eller indkøbsstier. Disse initiativer vil give borgerne livskvalitet og dermed bidrage til opfyldelse af visionen for Region Midtjylland.

Friluftsliv i byen

Regionen rummer 1 stor bykoncentration, samt 7 mellemstore bysamfund, Horsens, Silkeborg, Herning, Holstebro, Skive, Viborg og Randers. Derfor er det vigtigt at den regionale Udviklings Plan fokuserer på mere og bedre friluftsliv i byens grønne og blå områder. Disse emner er afgørende for borgernes livskvalitet og sundhed, og byernes indretning har stor betydning for friluftslivets muligheder. Mulighederne kan forbedres gennem etablering af nye grønne områder, forbedring af natur og oplevelser samt etablering af flere friluftsfaciliteter.

87 procent af landets befolkning bor i byerne, og derfor har det stor betydning, at der er attraktive opholdssteder og arealer, som er tilgængelige og som giver gode muligheder for varierede oplevelser. Det samme gælder kommunens infrastruktur af stier, som giver borgerne mulighed for at færdes via sammenhængende stisystemer mellem hjem, arbejde, institutioner og indkøb.

Attraktive grønne og blå områder er nødvendige for god udøvelse af friluftsliv.

På landsplan har vi fået flere grønne områder i byernes randzoner, men alt for mange grønne områder inde i byen forsvinder eller bliver mindre, og mange har stadig et naturindhold, som kan forbedres. Ofte er adgangen til byens blå områder - det vil sige søer, åer, kyststrækninger, havneområder og kanaler - for ringe og faciliteter kan forbedres.

www.byensfriluftsliv.dk

www.friluftsradet.dk/671 (grønne byrum)

www.friluftsradet.dk/1375/8669 (Odense Deklarationen)

Friluftsrådet foreslår, at der kommunerne indgår en erstatningsaftale, som i lighed med fredskovsplikten, pålægger kommunerne at oprette/etablere dobbelt så meget nye grønne arealer, når eksisterende inddrages.

Nationalparker

Nationalpark Skjern **Å** er ikke nævnt i forslaget til den Regionale UdviklingsPlan for Region Midtjylland. Friluftsrådet mener, at den Regionale UdviklingsPlan bør inddrage Nationalpark Skjern **Å** i planens strategi. Nationalparken kan få en stor betydning for regionens udvikling inden for natur, fritid, oplevelser og turisme.

Regionale Naturparker

Friluftsrådet ønsker, at der igangsættes en drøftelse af begrebet Regionale Naturparker set i forhold til Nationalparker. Friluftsrådet bidrager gerne til denne drøftelse.

Friluftsrådet glæder sig over at Skjern Å kan blive udpeget som nationalpark. Samtidig må det ikke glemmes, at regionen rummer mange andre områder med store natur- og kulturkvaliteter. Disse områder kan blive potentielle regionale naturparker.

Færdsel i landbrugsområder

Landbrugslandet er en del af danskernes landskabsopfattelse. Det er afgørende, at befolkningen kan færdes i produktionslandskabet. Friluftsrådet mener, at der uden skade for naturen, miljøet og produktionen kan åbnes for yderligere færdsel i det åbne land, f.eks. langs visse hegn, i markskel, i randen af de dyrkede jorde, på braklagte jorder og på de dyrkningsfri bræmmer **under hensynstaging til de ynglende dyr.**

Friluftsliv i de bynære landskaber

Overgangen mellem land og by, de bynære landskaber, udgør en vigtig ramme for friluftsliv. Derfor er adgangen til de bynære landbrugsområder, skove og natur- og kulturmiljøområder vigtig at forbedre.

Adgangen mellem by og land forhindres eller besværliggøres ofte af store veje, jernbaner, boligområder eller andre barrierer. Friluftsrådet anbefaler, at der tages højde herfor allerede ved planlægningen af nye byområder og infrastrukturanlæg, og at der arbejdes for at forbedre adgangen på tværs af eksisterende barrierer. Muligheden for at færdes mellem byen, boligen og arbejdspladsen og det åbne land kan optimeres eller forbedres ved anlæggelse af flere gang- og cykelstier mellem by og land. Ved en fremtidig byudvikling bør infrastruktur og grønne kiler fra de bynære naturområder ind i byen inddrages.

På golfbaner bør alle have god mulighed for offentlig adgang og flersidig anvendelse. Kommunerne bør arbejde for, at golfbaner bliver mindst lige så åbne som skove uanset ejerforhold.

Friluftsliv i det åbne land

For at dyrke friluftsliv er det vigtigt, men ikke nok, at der er adgang til det åbne land og naturområder. I den forbindelse kan reetablering af gamle stier, etablering og udbygning af spor, trampestier og befæstede stier og veje være med til at forbedre adgangsmulighederne til landskabet og de naturoplevelser, der ligger her.

Færdsel til fods, ryttere til hest, cyklister og handicappede skal have større mulighed for at færdes i landskabet. Derfor bør kommunen satse på flersidig benyttelse af nuværende og kommende stiforløb, herunder forskellige belægningstyper til de forskellige færdselsformer.

Ligeledes bør den regionale udviklingsplan lægge op til et samlet ruteforløb på vand og på den måde kæde regionen sammen til glæde for de mange, der benytter "blå" ruter.

Skove

Kommunal skovrejsning kan benyttes til at give borgerne bedre friluftsmuligheder og gavne naturen. Bynær skov kan tilmed gøre kommunen attraktiv for tilflyttende borgere og virksomheder og kan medvirke til at beskytte grundvandet. Bynær skovrejsning er et oplagt element i det lokale arbejde med fastlæggelse af en kommunal friluftspolitik, og skovrejsningen kan udgøre en markant del af kommuneplanerne. Ved planlægningen af al ny skov er det en god idé at overveje, hvilke oplevelser den nye skov skal indeholde. Friluftsrådet opfordrer til at inddrage de lokale brugere allerede tidligt i planlægningsfasen.

Blå områder

I mange byer er det potentiale, der er for friluftsliv i byens blå områder, ikke udnyttet. I mange byer har udviklingen været fastlåst, fordi kaj anlæggene i industrihavne af hensyn til erhvervet har været lukkede. Med den takt hvor havneanlæggene i disse år omdannes til andre formål, ændres dette hastigt.

Den rekreative udvikling og den dragning, befolkningen altid har haft mod hav og vand, står desværre stadig i modsætning til den udvikling, der generelt tegner sig.

I mange byer forstærkes den udvikling af, at der mangler stiforløb til og ved vandet, at der mangler rum, hvor byboerne kan opleve samspillet mellem vand, natur og by, samt at der mangler støttepunkter og tilbud, så de kan dyrke og opleve den flora og fauna og de friluftaktiviteter, der er knyttet til vandet.

Friluftsrådet ønsker, at adgangen på og til vandfladerne behandles på lige fod med adgangen til grønne områder.

Friluftsrådet opfordrer til at forbedre mulighederne for sejlads på søer og vandløb. Roere, lystfiskere, surfere, fuglekiggere og mange andre har glæde af de danske søer og vandløb, og naturoplevelsen er fællesnævner for aktiviteterne. En fornuftig kommunal planlægning af den rekreative anvendelse af vandløb og søer kan medvirke til at mindske eller forhindre konflikter mellem de forskellige friluftaktiviteter, lodsejerinteresser og naturbeskyttelsesinteresser. Oprettelse af brugerråd for vandløb og søer kan bidrage til at forebygge eventuelle konflikter.

Formidling

Formidlingen af kommunens natur, kultur og friluftsliv er vigtig. Den vil gøre borgere og turister opmærksomme på kommunens tilbud, få flere mennesker ud og dyrke friluftsliv og skabe større naturforståelse. Formidlingen kan eksempelvis foregå gennem naturvejledning, naturskoler, udeundervisning, støttepunkter eller friluftskort.

Der skal sikres en god, kompetent og samlet formidling af regionens natur, miljø og kulturmiljø til borgere og de gæster, der besøger den. Formidlingen kan varetages gennem foldere, elektronisk formidling, informationstavler og rådgivning, men hovedvægten bør være den direkte formidling.

Planlægning for støjende aktiviteter

Støjende anlæg såsom skydebaner, motorbaner, øvelsesbaner for firhjulstrækkere, flyvepladser m.m. har altid været et ømtåleligt politisk område. Uanset om et flertal ikke ønsker disse anlæg, er de alligevel en nødvendighed i et alsidigt fungerende samfund – såvel erhvervsmæssigt som fritidsmæssigt.

Specielt bør eksisterende skydebaner for jægere og andre bevares og udbygges. Ligeledes bør der være muligheder for motor- og flysportsaktiviteter, motocrossbaner, flugtskydebaner og flyvepladser til såvel sportsfly som til svævefly samt faldskærmsudspring og lignende.

Regionen bør i samarbejde med kommunerne og relevante organisationer i fællesskab udarbejde en behovsanalyse for friluftaktiviteter af dominerende og støjende karakter, som skal ligge til grund for en samlet planlægning og udpegning af arealer og friluftsområder.

Miljøministeren har opfordret til, at jægere får bedre øvelse og skydefærdigheder for at skåne vildtet. Muligheden for etablering af nye og fastholdelsen af eksisterende skydebaner bør derfor bevares og have planmæssig status, så udbygninger kan finde sted i henhold til gældende lovgivning.

Handicappede

Friluftsrådet har tillige et stort ønske om at kommunerne i planlægningen tager hensyn til de handicappedes brug af naturen og sørger for stor tilgængelighed i forbindelse med f.eks. adgangsspørgsmål, overnatningsfaciliteter og transport dertil.

Det vil være flot at leve op til FN's handlingsplan om "Lige adgang for alle". Grillpladser, shelters, toiletter, trapper, stier, fiskeplatforme, badebroer m.m. skal i videst mulig omfang udformes, så handicappede kan benytte disse faciliteter. For yderligere inspiration se eksempelsamlingen "Rekreative arealer for alle" DS-Håndbog 105.2.

Det vil være i alles interesse hvis kommunerne, allerede på planlægningsstadiet, sørger for at kontakte handicaporganisationerne for råd og vejledning.

Regionsrådet har noteret sig Friluftsrådets bemærkninger.

Regionsrådet fastholder 8 indsatsområder, idet Regionsrådet vurderer, at de 8 indsatsområder tilsammen er dækkende for regionens udfordringer incl. friluftsliv på dette overordnede strategiske niveau.

Friluftsrådet ønsker i afsnittet adgang og tilgængelighed en række mere detaljerede områder dækket. Ønsket imødekommes ikke, da ønskerne har et andet detaljeringsniveau end den regionale udviklingsplan.

Regionsrådet er helt enig i vigtigheden af også stiplanlægningen understøtter muligheden for at så mange som muligt vælger cyklen. Mere cykling tjener flere formål, især økonomisk, sundheds- og miljømæssigt. Tilsvarende er regionsrådet enig i, at også byerne skal rumme gode muligheder for friluftsliv. Emnerne er dog vurderet for detaljerede til at indgå i den regionale udviklingsplan. Der er derfor mere overordnede anbefalinger som, at Regionen og de 19 kommuner anbefaler:

- ▶ *plan- og byggemyndigheder at være opmærksomme på at planlægge og etablere nye byudviklingsområder, så de placeres hensigtsmæssigt i forhold til den eksisterende energiinfrastruktur, så behovet for energi til eksempelvis transport og varme mindskes (side 13),*
- ▶ *relevante aktører at sikre gode skiftemuligheder mellem cykel-, tog-, bil- og bustrafik (side 21), og*
- ▶ *alle aktører at være opmærksomme på deres rolle i forebyggelse af livsstilssygdomme – eksempelvis ved at bidrage til gode kost-, ryge-, alkohol- og motionsvaner.*

Det er en spændende ide, at forpligte de der fjerner rekreative arealer at etablere dobbelt så stort et rekreativt areal til erstatning. Men da placeringen og kvaliteten af rekreative arealer vurderes at være vigtigere end kvantiteten indarbejdes forslaget ikke umiddelbart.

Nationalpark Skjern Å er ikke nævnt i den regionale udviklingsplan, da den er opgivet at realisere.

Regionsrådet kvitterer for Friluftsrådets tilkendegivelse af at ville bidrage til en drøftelse af regionale naturparker som supplement til nationalparkerne. Regionsrådet opfatter tilkendegivelsen som interesse for at indgå i udpegning og udvikling af de landskabsstrøg.

Regionsrådet er enig i, at også marginale jorde i landbrugslandet kan give muligheder for friluftsoplevelser og motion uden det vil være til gene for produktionen eller de ynglende dyr. Det er ikke beskrevet i den detaljeringsgrad i den regionale udviklingsplan, men indgår i sundhedsafsnittet som den 3. anbefaling, hvor der står: Regionen og de 19 kommuner anbefaler stat og kommuner at sikre borgernære rekreative arealer, der kan fremme lysten til fysisk aktivitet og motion for alle.

Tilsvarende afsnittet om friluftsliv i de bynære landskaber, det åbne land og blå områder.

Den regionale udviklingsplan beskæftiger sig ikke med formidlingsmetoder. Tilsvarende ligger emnerne støjende aktiviteter og handicappede på et detaljeringniveau under den regionale udviklingsplan. Det skal dog bemærkes, at den regionale udviklingsplan har bæredygtighed som gennemgående værdi, heri ligger også inklusion af bl. a. handicappede.

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Hedensted Kommune

Her er 3. vision vedrørende nationalparker med videre for tynd i forhold til reetablering af råstofgrave - det er ønskeligt, at der skabes en merværdi og ikke bare reetableres. Der kunne f.eks. i stedet stå: 'Her har fjernelse af faldefærdige bygninger og skabelse af attraktive landskaber ved reetablering af råstofgrave høj prioritet'.

Regionen er enig i, at reetablering af råstofgrave kan medvirke til skabelse af attraktive landskaber. Vilkaerne for reetablering af den enkelte råstofgrav fastlægges alene af kommunen. Bemærkningen giver derfor ikke anledning til ændring af den regionale udviklingsplan.

Herning Kommune

Rent afklaringsmæssigt ønsker Herning Kommune oplyst, hvad der menes med byudvikling indenfor beskyttelseslinjer? (side 17).

I den regionale udviklingsplan anbefales staten at muliggøre en bytteordning, hvor reduktion af byareal ét sted i regionen kan modsvare

byudvikling et andet sted i regionen, "herunder blandt andet byudvikling indenfor beskyttelseslinjer".
Anbefalingen er udtryk for et ønske om at muliggøre eksempelvis turismefaciliteter, lige der, hvor de har særligt erhvervsmæssigt potentiale uden det samlet set belaster naturen.
Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

LAG Ikast-Brande

Bestyrelsen for LAG Ikast-Brande finder:

- ▶ at det i højere grad skal fremhæves, at der også er vækst i landkommuner - fokus skal ikke kun være på byer og byudvikling - eksempelvis mangler visioner vedrørende udviklingen i "det åbne land" og den lokale landsby som rammen for tryghed, nærhed og udvikling.
- ▶ at der er mange positive ting ved at bo på landet, og at det at bo på landet på længere sigt kan være et positivt tilvalg, som mennesker gør sig. Det åbne land, naturen, landsbyerne og miljøet må fremhæves som en vigtig ressource for Region Midtjylland, hvor der samtidig ikke er langt til arbejdspladser, byliv og infrastruktur. Overskriften på side 16 indikerer, at "byer" kun er "bosætning", hvor mennesker er, mens "Landskab" kun er "ren natur", hvor naturen er. Her må det italesættes, at landet (landskabet) er mere end ren natur - det er også bosætning i landsbysamfund.

Det er vigtigt, at vi ikke bidrager yderligere til at understøtte billedet om "udkantsdanmark".

Den regionale udviklingsplan modsiger ikke, at der er vækst i landkommuner, men den konstaterer, at byer er katalysatorer for vækst. Det gør den udgående regionale udviklingsplan helt tilsvarende. Derfor lægges op til et særligt arbejde med samspil mellem byer indbyrdes og mellem byer og oplandene hertil. Byer såvel som landområder kan være oplande for hinanden lige som landskab også kan betegne et bylandskab. Overskriften Byer og landskab kan ganske rigtigt indikere, at kun byerne er bosætning og landskabet natur. Men både delvisionen og den uddybende beskrivelse i afsnittet Det vil sige gør det tydeligt, at det netop er fokus på styrkepositioner i de forskellige egne og samspil mellem dem. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

LAG Struer

Her anføres, "at Nationalparker og landskabsstrøg er trækplastre for bosætning". Dette svarer slet ikke til den reelle virkelighed og jeres statistiske prognoser for fraflytning. Samtidig vil man værne om vore værdifulde landskabsressourcer ved at bygge tættere – OG "Når styrkepositionen i hele regionen skal fastholdes og udvikles, er der behov for at koble udviklingsinitiativer mellem centre og opland, som f. eks. på turismeområdet."

For det første så er samfund baseret på turisme meget konjunkturfølsomme.

For det andet så der regnes med et forsat fald i befolkningen i landdistrikterne.

For mit indre blik ledes tanken derfor hen på dialekttalende folkedragt-klædte reservatindbyggere i landdistrikterne.

Det er vel ikke meningen?

"Øget tilgængelighed for borgere til landskabet bør sikres under hensyn til balance mellem jordbrugsdrift og rekreative formål".

Nu færdes jeg ganske meget i naturen – og aldrig har jeg i Region Midt - bortset fra Søndervig i juli måned – stødt på trængselsproblemer i naturen – tværtimod!

I afsnittet under byer og Landskab vil regionen og kommunerne "årligt uddele en pris til en landsby eller gruppe af landsbyer, der har vist et særligt engagement eller særlig udvikling, som kan inspirere andre".

For det første er det eneste sted i planen ordet Landsby er nævnt til trods for at 32 % af befolkningen i Region Midt bor på landet eller i byer op til 2000 indb.!

Ja, i 7 kommuner endda over 50 %!

For det andet så er der ikke overensstemmelse mellem de regionspolitiske udmeldinger ved festtaler for landsbyer og så den regionale udviklingsplan!!

Der savnes visioner, mål og konkrete planer for handlinger overfor 32 % af befolkningen i Region Midt.

Region Midtjylland noterer sig bemærkningerne. Turismen er globalt set i fremdrift, men Danmark har tabt markedsandele i forhold til vore europæiske og nordiske nabolande, som har oplevet vækst. Region Midtjylland har implementeret en strategi for "Ny VÆKST i turismen", som sætter fokus på at øge turisterhvervets konkurrenceevne gennem en fokuseret og professionel indsats. Målet er at skabe større omsætning og flere arbejdspladser i turisterhvervet.

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Lemvig Kommune

Der mangler øget fokus på bosætning i yderområder. Hvordan skal Vestdanmark, Djursland m.fl. tackle affolkningen i en regional kontekst?

Det er meget bevidst, at den regionale udviklingsplan ikke anvender begreber som udkantsområde og yderområde. Den regionale udviklingsplan skaber opmærksomhed på potentialerne i at styrke de forskellige egne gensidige tilknytning.

Den demografiske udvikling er en af de overordnede udfordringer i regionen. Det er en udfordring som bl.a. betyder et forringet eksistensgrundlag for serviceudbydere såvel offentlige som private i tyndtbefolkede områder.

Den regionale udviklingsplan giver anvisninger for, hvordan Vestdanmark, Djursland m.fl. skal tackle affolkningen. Allerede ved tilblivelsen af den første regionale udviklingsplan blev regionen og de 19 kommuner enige om et sæt bærende samarbejdsprincipper, som stadig er gældende. Disse fastlægger netop, at der er forskellige vilkår for udvikling i de forskellige egne i regionen, og regionen og de 19 kommuner skal have øje for de styrkepositioner, som der er i alle egne af regionen. Opgaven består derfor i dels at identificere styrkepositionerne og dels at udnytte dem optimalt. Den opgave er netop regionen og kommunerne de nærmeste til at løse. I den regionale udviklingsplan er der for eksempel udpeget egne med særligt potentiale for kystturisme, herunder Lemvig Kommune.

Produktion og viden indenfor energi og fødevarer er nogle af de lokale styrkepositioner som regionsrådet i øvrigt har fokus på. Vækstforums indsatser på energi- og fødevarereproduktion, oplevelser med videre, handler også om at optimere udnyttelsen af de nævnte områders styrkepositioner. Turismen er globalt set i fremdrift, men Danmark har tabt markedsandele i forhold til vore europæiske og nordiske nabolande, som har oplevet vækst. Region Midtjylland har implementeret en strategi for "Ny VÆKST i turismen", som sætter fokus på at øge turisterhvervets konkurrenceevne gennem en fokuseret og professionel indsats. Målet er at skabe større omsætning og flere arbejdspladser i turisterhvervet. I international kontekst er det en national udfordring at have tilstrækkelig kritisk masse og sikre et samlet service- og vidensniveau med en tilstrækkelig tyngde til at vi som region bæredygtigt vil kunne opretholde velfærd i hele regionen i 2030. Et af midlerne er et sammenhængende Danmark, hvor vækstcentrene i regionen knyttes sammen. Et andet middel er anerkendelse af, at det er nødvendigt at prioritere hovedindsatsen til de egne, hvor vækstpotentialet er vurderet størst samtidig med, at vi fokuserer på styrkepositioner. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Mariagerfjord Kommune

Mariagerfjord Kommune opfordrer Region Midtjylland, til at indgå i arbejdet med at forlænge "det østjyske bybånd" til Aalborg, da Aalborg er en væsentlig universitetsby i det nationale bymønster. Først med Aalborg som den nordlige afgrænsning af "det østjyske bybånd" er samarbejdet perfekt.

Regionsrådet noterer sig høringssvarets opbakning til de bestræbelser Region Midtjylland havde i sin første regionale udviklingsplan fra 2008 om udvidelse af "det østjyske bybånd". Projektet, som blev lanceret med landsplanredegørelse 2006, er senere skrinlagt af den forrige miljøminister. Regionsrådet anerkender fortsat, at Aalborg indgår i samspillet mellem de østjyske byer på såvel nationalt som på regionalt plan. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Silkeborg Kommune

Yderligere vil vi opfordre Region Midtjylland til, at planen bevarer sit overordnede sigte og ikke bevæger sig for langt ned i detaljen. Bemærkningen om, at region og de 19 kommuner vil fremme bæredygtig fødevarereproduktion gennem "øget anvendelse af lokalt producerede og økologiske produkter i egne kantiner og madordninger" er et eksempel på en høj detaljeringsgrad (se side 17 i planen).

Regionsrådet noterer sig høringssvarets bemærkning. Regionsrådet konstaterer, at netop ved at foretage bevidst valg i indkøbssituationen har vi størst mulighed for at påvirke, hvilke varer der produceres og udbydes til salg. Den regionale udviklingsplan beskæftiger sig såvel med ønsket udvikling på et meget højt abstraktionsniveau men også på et lidt mere handlingsorienteret niveau, hvad aktørerne selv kan gøre for at

understøtte realisering af den ønskede udvikling. Den regionale udviklingsplan giver anbefalinger til andre og skal skabe samling om en vigtig vision. Regionsrådet er opmærksom på at dette kræver at regionen, og øvrige som bakker op herom, på flere fronter selv er med til at skabe den kultur og de initiativer, der skal til for at realisere visionen.

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Syddjurs Kommune

Ligeledes er Syddjurs kommune enig, når forslaget udpeger landskabsstrøg som trækplastre for bosætning. Set med Syddjurs Kommunes øjne vil det i denne forbindelse være velkomment, at Region Midt signalerer, at en fastholdelse af en differentieret planlov i en årrække, indtil virkningerne af lovændringen er afprøvet, vil være ønskeligt. Muligheden for byudvikling og planlægning også indenfor kystnærhedszonen er samtidig muligheden for at tiltrække helårstilflyttere og arbejdspladser også til landdistrikterne – og dermed vækst og udvikling til gavn for borgerne. Dette gælder i særlig grad for områder beliggende nær de større vækstcentre.

Regionsrådet noterer sig høringssvarets positive bemærkninger. Regionsrådet vil fortsat understøtte de resultater der er indfriet siden den første regionale udviklingsplan, herunder den differentierede planlov, såfremt der opstår anledning hertil. I den regionale udviklingsplan anbefales staten at muliggøre en bytteordning, hvor reduktion af byareal ét sted i regionen kan modsvare anden byudvikling, "herunder blandt andet byudvikling indenfor beskyttelseslinjer". Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Videncentret for Landbrug - 3. oktober 2011

Det er et svært afsnit. Landskabet er konsekvens af vores anvendelse.

Der er meget fokus på de rekreative ressourcer i landskabet. Det kan virke som afsnittet er et turismeafsnit gemt under en anden overskrift.

Når man bruger ordene rekreation og attraktiv er spørgsmålet for hvem? Dem der bor der, arbejder der eller dem, der kommer på besøg – det gælder både land og by.

Det kommer til at stå som om at landskabet er der på trods af jordbrugsproduktionen, skønt landskabet i højeste grad er en konsekvens heraf, ligesom byerne er en konsekvens af vores anvendelse her.

By og landskab som strukturer er det vi bevæger os rundt i, arbejder i holder fri i, former til produktion og lader produktionen formes af. Byerne og landskabet er det vi ser, i modsætning til biodiversitet og miljø, der for langt de fleste er usynlige elementer, som landskabet er opbygget af.

Både landskab og by består jo i høj grad af kulturmiljøer, der sammen med mere fokus på små iværksættere kan skabe muligheder for udvikling på landet.

- ▶ Samarbejder på tværs af byer og det åbne land gør det muligt at etablere eller udbygge særlige styrkepositioner f.eks. på turismeområdet.

Tilføjes: , vandforvaltning, energi og sammenhæng mellem produktion og brug af fødevarer

- ▶ Nationalparker og landskabsstrøg, der er udpeget af de regionale aktører, er trækplastre for bosætning og erhverv i oplandet. Her har fjernelse af faldefærdige bygninger og reetablering af råstofgrave høj prioritet.

Det er meget konkret at fjerne bygninger mm. Burde den del ikke stå omme under regionen og de 19 kommuner vil.

Øget tilgængelighed til landskabet og landbrugsproduktion må ske i balance mellem jordbrugsdrift og rekreative formål.

Det er ikke en klar sætning.

Landskabets muligheder skal udnyttes, så der er en balance mellem aktørernes udfoldelsesønsker. Således at både forskellige former for jordbrugsdrift og anden udnyttelse, herunder forskellige rekreative formål, tilgodeses.

- ▶ indsamle regionale, nationale og internationale erfaringer og formidle mulighederne for at understøtte udviklingen af mere attraktive byer, herunder også landsbyer, og landskabsstrøg samt nationalparker.

Hvad betyder attraktive? Attraktive for dem der bor der, attraktive for dem man gerne vil have til at flytte dertil, attraktiv som kommunen og regionen synes eller noget fjerde?

- ▶ fremme kvalitet i landskabsstrøg i samarbejde med de regionale aktører.

Tilføjes: i særdeleshed lodsejerne

Vi tror, at en af de store opgaver, der ligger foran os, er en ændret forvaltning af det åbne land, hvor landbruget vil optage langt mere plads i den kommunale planlægning, og derfor bliver der behov for en ny type samarbejde mellem landmænd og forvaltning.

Tilføj endvidere:

Udvikle rammerne for en bæredygtig jordbrugsproduktion i landskabet

Regionsrådet noterer sig kommentarerne til afsnittet. Igen skal det bemærkes, at afsnittet er forandret noget siden kommentarerne fra Videncentret er modtaget. Det er velovervejet, at den regionale udviklingsplan, ikke søger at definere, hvem de rekreative ressourcer skal være attraktive for. Ud fra et helhedssyn, udelukkes ingen. Regionsrådet er enig i, at kulturmiljøer sammen med fokus på små iværksættere kan skabe muligheder for udvikling på landet. Dette understøttes i den regionale udviklingsplan i flere af punkterne under "Regionen og de 19 kommuner vil", eksempelvis med beskrivelsen af landsbyprisen. Det nævnte punkt om samarbejde på tværs af byer ... er uddybet i det første punkt under "Regionen og de 19 kommuner vil". Hermed menes punktet også at omfatte de emner, som Videncentret foreslår suppleret med. Videncentrets forslag om at nævne fjernelse af bygninger under handlingerne, som region og kommuner ønsker at tage i anvendelse, foreslås taget til efterretning således, at der under "Regionen og de 19

kommuner anbefaler" suppleres med et punkt; **staten at fremme fjernelse af overflødige og skæmmende bygninger**.

Nævnte sætning om balance mellem jordbrug og rekreation er i det fremlagte forslag omformuleret til "Øget tilgængelighed for borgere til landskabet bør sikres under hensyn til balance mellem jordbrugsdrift og rekreative formål": Afsnittet **byttes om med det foranstående**, for at skabe bedre sammenhæng.

Regionsrådet ser, i sammenhæng med den regionale udviklingsplan, ikke de enkelte lodsejere som regionale aktører. Det er derimod deres organisationer.

Regionsrådet er bekendt med, Videncentrets arbejde i relation til den kommunale planlægning, og følger med interesse arbejdet.

Det femte punkt under "Regionen og de 19 kommuner vil" om udvikling af bæredygtig fødevarerproduktion finder regionsrådet er dækkende i forhold til region og kommuners indsats vedr videncentrets bemærkning om bæredygtig jordbrugsproduktion. Supplerende kan tilføjes anbefalingen "**staten at øge incitamentet for bæredygtig jordbrugsproduktion**". Herudover giver kommentarerne ikke anledning til yderligere ændringer.

Vækstforum for Region Midtjylland - 25. oktober 2011

Vækstforum har i sin handlingsplan været bevidst om sammenhængen mellem land og by og har iværksat en række erhvervsfremmeinitiativer og vil også med de kommende indsatser på turisme og digitalisering bidrage til gennemførelsen af den regionale udviklingsplan.

Regionsrådet noterer sig Vækstforums opbakning. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Aarhus Kommune

Aarhus Kommune er enig i visionen og anbefalingerne til staten om at skabe en længe ventet afklaring af forudsætningerne for dels at beskytte grundvandet og samtidig sikre byvækst inden for OSD-områder. I Aarhus Kommune er hovedparten af arealet udpeget som OSD-område, og en afklaring er derfor påtrængende.

Aarhus Kommune deler det synspunkt, at byerne har en afgørende rolle som katalysator for vækst, og det noteres derfor med tilfredshed, at der lægges op til at understøtte denne. Vækstpotentialet er imidlertid forskelligt i forskellige dele af regionen. Det er Aarhus Kommunes vurdering, at byernes rolle som vækstskeber og dynamo for udvikling i hele regionen og i relation til andre geografiske områder, hvor der er et erhvervs-mæssigt udviklingspotentiale, ikke har en tilstrækkelig tyngde i forslaget til Regional Udviklingsplan. Det er vigtigt at erkende, at understøttelse af det uensartede vækstpotentiale ikke udelukker en balanceret velfærdsudvikling i hele regionen, hvilket bør fremgå eksplicit af Den regionale udviklingsplan.

Hvis styrkepositioner i hele regionen skal fastholdes og udbygges, er der behov for sektorvis at koble udviklingsinitiativer mellem vækstcentre og opland. Samtidig kan udviklingsinitiativer og strategiske samarbejder ikke altid omfatte hele regionen men må tilrettelægges mellem forskellige grupperinger af kommuner og byer – også ud over regionsgrænsen – ud fra de styrkepositioner, der er i spil.

Regionsrådet noterer sig høringssvarets positive bemærkninger. Regionsrådet er enig i, at det er vigtigt, at den regionale udviklingsplan tydeliggør byernes betydning som vækstdrivere og det nødvendige

samspil mellem byerne. Linjerne på visionsillustrationen side 14 og 16 angiver fremtrædende strukturelle nerver i samspillet. Et samspil som omfatter alle bymæssige funktioner. På denne baggrund tilføjes illustrationerne side 14 og 16 som signaturforklaring til linjerne "**struktureret samspil mellem byer**". Herudover giver høringssvaret ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Mobilitet

Bestyrelsen for Karup Lufthavn A.m.b.a.

Bestyrelsen er blevet opmærksom på afsnittet side 18 om mobilitet, hvoraf bl.a. fremgår, at der satses på: ” En interkontinental lufthavn i Danmark og vstdanske lufthavne med daglige inter- europæiske ruter.

Der er således ikke nævnt noget om de jyske lufthavnes – hvoraf der findes 2 i Regionen, henholdsvis Karup og Aarhus – betydning for indenrigsflyvningen og dermed infrastrukturen til Kastrup frem mod 2030.

Det er opfattelsen, at disse lufthavne kan medvirke til at sikre, indtil tog og veje er blevet udbygget, gode transportmuligheder mellem Jylland og København og dermed feede ind til Danmarks internationale lufthavn.

En af forudsætninger for at udbygge Karup Lufthavn er bl.a ved at sikre en let adgang til lufthavnen via kollektiv transport.

Denne udbygning kan ske ved, at gøre lufthavnen til et knudepunkt for busruter mellem Karup Lufthavns naturlige optageområde.

Det er ligeledes opfattelsen, at provinslufthavnene medvirker til at fremme sammenhængskraften mellem Midt- og Vestjylland samt Øresundsregionen via indenrigsflyvningen.

*Regionsrådet noterer sig høringssvarets bemærkninger.
Regionsrådet er enig i, at Karup Lufthavn spiller en væsentlig rolle i dag som feederlufthavn for Københavns Lufthavn, ligesom ruten er vigtigt for at binde Øst- og Vestdanmark sammen, indtil vejene og jernbanen er udbygget. I den udstrækning, der er passagerunderlag for det, vil Regionsrådet se positivt på forslag om busruter til og fra Karup Lufthavn.
Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.*

Danmarks Naturfredningsforening, Samråd Østjylland

Vi er enige i, at Region Midt og de 19 kommuner kan være lokomotiver i omstilling til bæredygtig transport bl.a. ved forsøg inden for Midttrafiks område. Her tænkes på brug af biogas i busser som f.eks. i Sverige.

...

Vi er enige i, at CO₂ – emissionerne fra transporten må nedsættes og EU's effektmål følges.

Vi støtter regionalt samarbejde om fremme af den kollektive trafik med letbane og elektrificeret togtrafik, der bl.a. kan udnytte el fra vind og andre vedvarende energikilder.

Sammenhængende trafikløsninger med gode forbindelser og mulighed for at skifte mellem bus og tog samt hensigtsmæssige omstigningssteder, vil fremme brugen af den kollektive trafik.

Der bør arbejdes med at åbne nedlukkede togstationer, hvor det er muligt i hele regionen, eksempelvis Hovedgård, Hatting og Laurbjerg.

Fleksible, intelligente trafikløsninger bør afprøves i landdistrikterne, bl.a. med brug af smartphone - teknologi.

Vi er skeptiske over behovet for og bæredygtigheden ved en fast forbindelse over Kattegat til hurtigtog og biler, lige som vi frygter store påvirkninger af landskab, bl.a. på Samsø, og havets dyreliv.

Hjemmearbejdspladser bør styrkes ved øget dækning i form af mobilforbindelser og bredbånd. Hermed vil transport til arbejde også kunne sænkes.

Regionsrådet kvitterer for høringssvaret og anerkender de udfordringer, der knytter sig til omstilling til en bæredygtig transport og også behovet for at få afprøvet og introduceret forskellige teknologier i processen mod mere bæredygtig transport.

Regionsrådet har fokus på at nedsætte CO₂-udslippet, hvor det er muligt. Beregninger har vist, at en fast Kattegatforbindelse vil betyde en reduktion i udledning af CO₂ på 500.000 tons om året. Derfor finder regionsrådet, at etablering af en fast Kattegatforbindelse vil være et skridt i den rigtige retning.

I regi af Vækstforum er der under det strategiske indsatsområde energi og miljø igangsat flere projekter med omstilling af transportsektoren og udvikling af ny teknologi i forhold hertil. Indsatsen har primært fokus på fremstillingsprocessen, og på udfordringerne ved henholdsvis mobilisering af ressourcer og ved håndtering og integrering i relation til den eksisterende forsyningsstruktur og til eksisterende transportmidler.

I samarbejde med Midttrafik og Agro Business Park arbejdes der i øjeblikket på udvikling af et beregningsværktøj, der skal gøre beslutningsprocessen nemmere i forhold til at få introduceret biobrændstoffer i den regionale kollektive trafik.

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Embedsmandsgruppe vedr. mobilitet

Følgende afsnit på side 20 i forslaget til regional udviklingsplan fjernes:

"Kontaktudvalget har aftalt at nedsætte en embedsmandsgruppe med repræsentanter fra kommunerne og fra regionen.

Formålet med arbejdet i embedsmandsgruppen er at udarbejde et revideret midtjysk indspil til de kommende nationale infrastrukturdrøftelser med afsæt i det fælles indspil til Infrastrukturkommissionen fra juni 2007.

De resultater, som region og kommuner er enige om inden vedtagelse af den regionale udviklingsplan, vil blive indarbejdet."

Og at det erstattes af:

"I den kommende periode vil regionen sammen med kommunerne fortsat arbejde for realiseringen af de fem anbefalinger samt arbejde videre med øvrige udfordringer inden for infrastrukturen med henblik på at udarbejde et revideret midtjysk indspil til de kommende nationale infrastrukturdrøftelser."

Regionsrådet tilslutter sig ændringsforslaget fra embedsmandsgruppen vedr. mobilitet, som Kontaktudvalget nedsatte i efteråret 2011.

Høringssvaret vil blive indarbejdet i den regionale udviklingsplan.

Favrskov Kommune

De beskrevne prioriteringer i afsnittet vedrørende mobilitet kan Favrskov Kommune bakke op om. I særdeleshed i forhold til de infrastrukturelle udfordringer. Favrskov Kommune finder det meget positivt på, at der er enighed om de fem højt prioriterede infrastrukturelle investeringer.

Regionsrådet noterer sig høringssvarets positive bemærkning. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Friluftsrådet

Friluftsrådet har afgivet et længere hørings svar, hvor flere elementer kan relateres til mobilitetsafsnittet. Der henvises derfor til Friluftsrådets hørings svar, som er gengivet under Byer og landskab.

Hedensted Kommune

Generelt set glæder vi os over, at der formuleres en målsætning om, at der skal være mobilforbindelse og bredbånd med tidssvarende høj kapacitet i HELE regionen, hvilket er et særdeles relevant mål set fra Hedensted kommunes synsvinkel.

Endvidere glæder vi os over, at regionen fortsat vil indgå i samarbejder om udvikling af fleksible kollektive trafikløsninger i tyndt befolkede egne.

Regionsrådet noterer sig høringssvarets positive bemærkning og kvitterer for høringssvarets tilsagn om fortsat samarbejde. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Herning Kommune

Herning Kommune har følgende forslag til tilføjelse under Mobilitetsafsnittet Side 18: Dobbeltbesporing af jernbanenettet til betjening af DNV Gødstrup.

Regionsrådet ønsker i lighed med Herning Kommune at sikre gode kollektive trafiktilbud til det kommende hospital i Gødstrup. Hvordan tilbuddene konkret skal udformes vil indgå i det fortsatte samarbejde mellem stat, kommune og region.

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Horsens Kommune

Byrådet i Horsens Kommune har behandlet den Regionale Udviklingsplan på mødet den 27. marts 2012.

Byrådet besluttede at Horsens Kommune tilslutter sig det fælles hørings svar, som fremsendes fra KKR med den bemærkning, at Horsens Kommune lægger særlig vægt på, at der fortsat skal arbejdes på en udvidelse af E45 fra Kolding til Randers og en modernisering af de eksisterende hovedjernbanestrækninger.

Regionsrådet noterer sig kommunens opbakning. En udvidelse af E45 fra fire til seks spor på hele strækningen fra Randers til Kolding er én af de anbefalinger til statslige investeringer, som de 19 kommuner og Region Midtjylland er enige om og indgår derfor i forslaget til den regionale

udviklingsplan. Modernisering af de eksisterende hovedjernbanestrækninger indgår ligeledes i forslaget til den regionale udviklingsplan.

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Ikast-Brande Kommune

Her fremgår det, at kapacitetsproblemerne for den nord-sydgående trafik skal løses for at styrke tilgængeligheden i forhold til omverdenen og understøtte udviklingen i hele regionen.

Ved at udvide E45 og ikke mindst etablere en Hærvejsmotorvej ned gennem den jyske højderyg, vil kapacitetsproblemerne blive løst, og udviklingen i hele regionen vil blive understøttet.

En Hærvejsmotorvej alene løser ikke alle kapacitetsproblemer. Derfor skal vi gå efter en både/og løsning, hvor E45 udvides med et enkelt spor på udvalgte strækninger i hver retning, og en Hærvejsmotorvej etableres.

Udbygning af et ekstra spor i hver retning på E45 koster lige så meget som anlæg af en helt ny fire-sporet Hærvejsmotorvej, så til samme pris kan en Hærvejsmotorvej sikre større kapacitetsudvidelser. Samtidig vil en Hærvejsmotorvej sikre en yderligere udvikling i de områder, hvor den vil komme til at gennemløbe.

En Hærvejsmotorvej vil være til stor gavn for erhvervslivet. Virksomhederne vil spare tid på landevejene, og de vil spare brændstof og dermed mindske deres CO₂-udledning. Faktorer som alle kan mærkes på bundlinjen og dermed er godt for deres konkurrenceevne.

På den baggrund foreslår vi følgende ændring midt på side 19 (3. punkt-tegn)

Formuleringen af 3. punkt i punktopstillingen foreslås ændret fra:

”Udvidelse af motorvej E45 fra Randers til Kolding”

Til

”Forbedring af transportmulighederne for den nord-sydgående trafik gennem etablering af Hærvejsmotorvejen (rute 13) samt opgradering af rute E45 på udvalgte strækninger.”

Ligeledes under afsnittet om mobilitet foreslås tilføjet et afsnit, hvor det præciseres, at regionen og de 19 kommuner har som høj prioritet at fastholde og udbygge aktiviteterne i de 2 lufthavne i regionen.

Regionsrådet noterer sig høringssvarets bemærkninger. Region Midtjylland og de 19 kommuner blev i 2007 enige om fem anbefalinger til statslige investeringer i infrastrukturen i den midtjyske region. Disse anbefalinger står stadig ved magt. Regionsrådet henviser i øvrigt til, at Kontaktudvalget har nedsat en embedsmandsgruppe, som skal udarbejde et revideret midtjysk indspil til de kommende nationale infrastrukturdrøftelser med afsæt i det fælles indspil til Infrastrukturkommissionen fra juni 2007. Resultatet af dette arbejde afventes med henblik på at fastholde det fælles fodslag mellem kommunerne og Regionen.

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

KKR Midtjylland

Det gælder også helt aktuelt på infrastrukturområdet. Her er det vigtigt at gøre opmærksom på, at visionerne i den regionale udviklingsstrategi skal tilrettes det resultat, der opnås i den igangværende infrastrukturproces og efterfølgende og realiseres i et tæt samarbejde mellem kommunerne og regionen.

Det er således helt centralt, at det forløb, der netop er påbegyndt sikres fremdrift og fokuseres på at sikre den bedst mulige udbygning af infrastrukturen i den midtjyske region.

De 19 midtjyske kommuner ser frem de næste faser af samarbejdet på dette område.

...

På uddannelsesområdet er det desuden centralt, at der i RUP'en er fokus på, vigtigheden af, at der skal være tilgængelighed til videregående uddannelser også i den vestlige del af regionen. Også dette bør overvejes inden den endelige godkendelse af Udviklingsplanen.

Regionsrådet afventer det igangværende fælles arbejde mellem regionen og kommunerne om det reviderede infrastrukturindspil. Dette arbejde vil imidlertid ikke være færdig, så det kan indgå i den regionale udviklingsplan, men vil efterfølgende indgå i det fælles kommunale og regionale samarbejde.

*I øvrigt giver høringssvaret anledning til, at ordet "mellemlange" slettes i uddannelsesafsnittet, under Det vil sige, punkt 3, side 14. Desuden foretages følgende forlængelse i 2. punkt under Regionen og de 19 kommuner vil arbejde for nærhed i ungdomsuddannelserne, jf. **illustrationen.***

Høringssvaret giver ikke anledning til yderligere ændringer i den regionale udviklingsplan.

LAG Ikast-Brande

Bestyrelsen for LAG Ikast-Brande finder:

- ▶ at det på side 18 nederst skal fokuseres på at bibeholde de mindre (tog)stationer, samt at der skal arbejdes for en højere frekvens af afgang.

Regionsrådet og de 19 kommuner vil arbejde for en forbedring af trafikbetjeningen på sidestrækningerne. Præcist, hvordan dette skal realiseres, vil være for detaljeret til at indgå i den regionale udviklingsplan.

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

LAG Struer

I Vision 2030 fremhæves, at Region Midtjylland er en international vækstregion i et sammenhængende Danmark. Her peges på nødvendigheden af bedre mobilitet. Ved den videre læsning af forslaget får man klart opfattelsen af, at der alene tænkes på vest-øst og ikke øst-vest mobilitet.

Desuden fremhæves i alle afsnit behovet for et finmasket digitalt højhastighedsnetværk.

Sidstnævnte bør snarest være oprettet og ikke i en så langtrækkende vision som 2030. Dette gælder også i de tyndt befolkede områder.

...

Man vil skabe sammenhæng i Danmark og i den midtjyske region og peger på en fast forbindelse over Kattegat muliggør transporttid på 1 time til Købehavn.

Er dette visionært nok?

Hvorfor ikke også sammenhæng mellem f. eks. Hamborg?

For mange forretningsdrivende i Midtjylland starter rejserne i Hamborg og undlader derved omvejen over København. Desuden er der et stort uudnyttet potentiale i Hamborg med ca. 5 mill. indbyggere

- Vi har dog immervæk været medlem af EU i 40 år -.

Under mobilitet fremhæves det, at regionsrådet og kommunerne står sammen om 5 højt prioriterede infrastrukturelle investeringer.

Det giver mig anledning til at spørge om rækkefølgen er prioriteret?

Da Den regionale udviklingsplan i afsnittet Miljø og energi peger på behovet for at energi til transport mindskes, harmonerer tanken om fremtidig erhvervsudvikling i Nordvestjylland kun med, at motorvej mellem Herning og Holstebro Nord står øverst.

Hvis man reelt vil noget med lige udvikling i regionen, så bør Motorvej til Holstebro Nord stå øverst på dagsordenen.

Regionen og kommunerne vil arbejde for øget mobilitet, der styrke produktivitet, viden og levevilkår – hvordan?

Jeg savner beskrivelse af mulige initiativer frem for "hurra-ord".

Jeg savner konkretisering.

Regionsrådet og de 19 kommuner har bevidst valgt ikke at lave en indbyrdes prioritering af de fem anbefalinger til statslige investeringer i infrastrukturen.

I forslaget til den regionale udviklingsplan er en del af visionen på mobilitetsområdet, at regionen skal være en del af EU's overordnede transeuropæiske transportnetværk TEN-T for sø, vej og jernbane. Det betyder gode togforbindelser fra regionen til det europæiske højhastighedsjernbanenet.

Der er således taget højde for sammenhængen til resten af Europa, og høringssvaret giver derfor ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Lemvig Kommune

Lemvig Kommune slutter op om motorvejstilslutningen nord for Holstebro.

Fokus for den regionale udvikling er lagt i Østjylland. Lemvig Kommune så gerne, at der var initiativer for at bakke op om mere udvikling af de vestlige egne.

Der mangler en redegørelse for opkoblingen til den "blå" motorvej. Hvordan vil regionen arbejde for, at strækningen fra Holstebro Nord til Thyborøn Havn fortsat bliver udbygget til at håndtere de stigende mængder gods mv., der bliver landet eller afskibet fra

havnen, må gerne fremgå. Her tænkes særlig på en tilkobling fra Holstebro Nord til Vilhelmsborgvej og omfartsvejen ved Klinkby.

Regionsrådet har i forslaget til den regionale udviklingsplan lagt vægt på, at sø- og jernbanetransporten skal udgøre et bæredygtigt alternativ og supplement til vejtransporten. Det ligger imidlertid uden for detaljeringsgraden i den regionale udviklingsplan at redegøre for hvert enkelt projekt, som kan være med til at opfylde dette mål.

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Mariagerfjord Kommune

Mariagerfjord Kommune støtter op om arbejdet med den faste forbindelse over Kattegat.

Regionsrådet kvitterer for de positive bemærkninger. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Midtjysk Turisme

Vi har også med stor interesse læst afsnittet "Mobilitet", og vil i den forbindelse betone, at regionens internationale fysiske tilgængelighed er fuldstændig afgørende for, at den midtjyske turismes store internationale vækstpotentiale kan realiseres.

Turismens udvikling er eksempelvis meget afhængig af et godt internationalt rutenet serviceret af de lufthavne, der betjener regionen; gode havnefaciliteter og infrastruktur omkring havnene i de havnebyer, der kan betjene og har potentiale anløbshavne for den lukrative krydstogtturisme; og ikke mindst en udviklet infrastruktur omkring regionens store turismedestinationer, således, at der er enkel og hurtig adgang til det internationale vejnet.

Regionsrådet noterer sig høringssvarets bemærkning og kvitterer for høringssvarets tilsagn om fortsat samarbejde. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Randers Kommune

Vi vil samtidig gøre opmærksom på, at Randers Kommune prioriterer en forbindelse øst om Randers højt. Det arbejdes der aktuelt på sammen med transportministeriet.

Regionsrådet anerkender behovet for en ny forbindelse over Randers Fjord.

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Rådet for Bæredygtig Trafik

Idet vi som nævnt vil koncentrere os om afsnittet Mobilitet i forslaget til udviklingsplanen, bør regionen indledningsvis roses for visionelt at være kommet godt rundt i de forskellige problematikker, der skal løses inden 2030. Derimod kniber det mere, når vi kommer til løsningsforslagene til de enkelte udfordringer. Vi afstår på nuværende tidspunkt fra at kommentere en fast forbindelse over Kattegat, men vil ikke undlade at

bemærke, at såfremt forbindelsen bliver etableret, bør de eneste lufthavne i Jylland være Billund og måske Ålborg.

Dernæst er vi ikke helt enige med regionen i, at den kollektive trafik vil være en stærk konkurrent til bilen; det bliver desværre snarere modsat i stort set hele regionen. Forholdet bedres i hvert fald ikke af tre af regionsrådets og de 19 kommuners højt prioriterede og lidet fantasifulde ønsker om infrastrukturelle statslige investeringer, nemlig motorveje, motorveje og motorveje. De to andre ønsker vedrører Kattegatforbindelsen, som ligger i "højere magters hænder", og letbanen i Århus, som allerede er besluttet (dog uden udvidelser).

Derimod er vi meget enige i, at der ligger en (stor) udfordring i at videreudvikle den kollektive trafik. Behovet for kortere rejsetider på jernbanerne er markant, ligesom letbanen i Århus naturligvis bør udvides. Mange af regionens statsejede jernbanestrækninger har i mange år levet deres eget forsømte liv med alt for lange rejsetider til følge. Således tager det f.eks. mellem Holstebro og Århus en time eller mere med toget end med bil. Det mest pinlige af det hele er, at det i dag på visse strækninger tager længere tid at rejse, end det gjorde for både 50 og 25 år siden – i hvert fald, hvis man isoleret ser på rejsetiden for den hurtigste forbindelse.

En togrejse indebærer ofte omvejskørsel og tilsluttende transport til fods, cykel, bus eller taxa i hver ende. For at gøre togtransport tidsmæssigt attraktiv er det derfor nødvendigt, at selve togkørslen foregår med høj hastighed. Mange steder i regionen er højeste hastighed fortsat 100/120 km/t. og på Thybanen sølle 75 km/t. Det er ikke blevet væsentligt bedre, efter at Arriva har overtaget trafikken fra DSB. LINT-togene kan kun køre 120 km/t., holder på hver station indimellem med lange ophold, hvilket forbedrer regulariteten (som belønnes af Trafikstyrelsen), men virker negativt på rejsehastigheden.

Hastigheden skal op på mindst 140 km/t., hvor kurveforholdene tillader det, før det batter noget. På hovedstrækninger skal der tilsvarende køres mindst 200 km/t. Vi er bekendt med Banedanmarks såkaldte timemodel, der indebærer 1 times rejsetid mellem Odense og Århus hhv. mellem Århus og Ålborg. De terrænmæssigt vanskeligste og dermed dyreste strækninger i dette projekt befinder sig i Østjylland mellem Fredericia og Hobro, men vi er ikke ubetinget tilhængere af det "forkromede" løsningsforslag med udretning af kurver og bro over Vejle Fjord og finder, at mindre ambitiøse tiltag kombineret med elektrificering og anskaffelse af "krængetog" i stil med de svenske X2-tog samt 230 km/t. på de "lige" stræk bør kunne tilvejebringe en acceptabel rejsetid. De 230 km/t. gælder tilsvarende på de knap så kurverige strækninger på Sjælland og Fyn samt mellem Hobro og Ålborg, således at der sammenlagt bliver tale om tilnærmelsesvis 3 timer hele vejen mellem København og Ålborg. Vi opfordrer regionen til at lægge øget pres på Banedanmark/Trafikstyrelsen med hensyn til større hastigheder end de traditionelle ved sporfornyelser. Tilsvarende bør gøres for at genåbne i hvert fald nogle af de gennem årene nedlagte stationer i regionen, idet vi naturligvis er klar over, at gennemsnitshastigheden nedsættes i takt med flere stop.

Specielt vedrørende Midt- og Vestjylland har Atkins ved civilingeniør Tommy O. Jensen m.fl. fremlagt et interessant og visionært bud på opgradering og udbygning af jernbaneinfrastrukturen i Midt- og Vestjylland tillige med en forbedring af banebetjeningen i disse områder. I Tommy O. Jensens forslag med overskriften "Fremtidens jernbanetrafik i Vestjylland - et forslag til regional strategi" er hovedvægten lagt på mulighederne for at bevare og opgradere specielt regionalstrækningerne i denne del af Jylland og skabe bedre og hurtigere forbindelser til Jylland, midt og vest, fra Århus og Østdanmark.

Dette kan ske ved at udbygge nogle af strækningerne til højere hastigheder, ved at udrette delstræk nogle steder og ved at anlægge helt nye supplerende strækninger andre steder. Tommy O. Jensen stiller i sit visionsforslag det basale spørgsmål: Skal man

nedlægge regional- og lokalbaner vestpå ("trafikforsker" Harry Lahrmann, Aalborg Universitet, har jo for et par år siden foreslået dette under megen bevågenhed i bladet *Ingeniøren*). For trafikken stagnerer jo på nogle strækninger, ligesom hastigheder på 75 km/t. er uholdbare og helt ude af trit med nutidens behov; de gør det, som allerede anført, svært for toget at konkurrere med bilen. Forøgelse af hastighederne bør følgelig have høj prioritet. Tommy O. Jensen kaster i sin gennemgang et kritisk blik på, hvad der findes af udbygningsplaner for jernbanen i Danmark i perioden indtil til 2021 og må konstatere, at der er et fravær af blot minimale forbedringer i Jylland, midt og vest. Der etableres som bekendt et nyt landsdækkende ERTMS 2-baseret signalsystem, og nogle sporforbedringer gennemføres også, men det er stort set alt. Der bliver ikke gjort noget ved de lave rejsehastigheder, lange overgangstider og for lange køretider mellem byerne i det vestjyske og i Midtjylland. Hertil skal føjes, at planerne for en massiv udbygning af motorvejsstrækningerne i Midtjylland (Hærvejsmotorvejen fx) er en trussel og komplicerende faktor for jernbanetrafikken i disse områder. I øvrigt er det ifølge Tommy O. Jensen paradoksalt, at man har udfoldet store visioner for Hærvejsmotorvejen uden at medtænke jernbanenettet. Der er ingen tilsvarende planer for jernbanernes udbygning; der mangler simpelt hen overgribende og sammentænkende strategier for strækningerne i midterste del af Jylland og i Vestjylland.

Skal togdriften og jernbaneinfrastrukturen i Midt- og Vestjylland opgraderes, kræver det imidlertid en overordnet, fælles strategi. Togfrekvensen skal forbedres mærkbart, og der skal i opgraderingstænkningen være et samspil med fx kommuneplaner. Bycentre, uddannelses- og campusmiljøer skal integreres med de kollektive trafikknudepunkter. Og så skal der være ordentlige parkeringsforhold ved trafikterminaler/knudepunkter.

Tommy O. Jensen er inde på, at man, når man planlægger opgradering af den skinnebaserede infrastruktur og forbedring af togkørslen i Midt- og Vestjylland, med fordel kan se østpå og hente inspiration fra *Skåne* og Skånetrafikken. Skåne er et eksempel på et skinnenet i udvikling, med gode gennemsnitshastigheder på delstrækkene og halvtimesdrift. Derfor er det nærliggende at formulere en vision for en jysk timemodel, hvor lokale tog- og bussystemer understøtter regionaltogene. Mere konkret bør der ifølge Tommy O. Jensen etableres en ny regionaltogsterminal og et nyt kollektivt trafikknudepunkt i Holstebro, hvortil kørslen på både Thybanen og Vemb-Lemvig-Thyborøn-banen forlænges, og som bør tilbyde attraktive omstigningsmuligheder. Dvs. der bør stiles mod fornuftige mellemdistancetogforbindelser i stil med Kustpilen (Skåne).

Tommy O. Jensen fremhæver, at der i en strategisk satsning for togdriften i Midt- og Vestjylland også skal indgå passagerkomfort, dvs. rejsetiden skal kunne anvendes aktivt til arbejde i toget, og togrejsen skal ligeledes kunne anvendes til fritidsrejseformål, familiebesøg og turisme. Rejsetiderne mellem de større byer må ikke være over en halv time. En målrettet politisk strategi er derfor nødvendig, hvis jernbanen skal have en fremtid i Midt- og Vestjylland. Man skal gøre sig klart, hvad man vil med jernbanerne i denne del af landet. Og i strategien skal også medtænkes fremtidige arealanvendelser/reservationer (til baneformål); det kræver planlægning og koordination med motorvejsudbygningsprojekterne. Vi har vedhæftet fil med kopi af Tommy O. Jensens artikel "Fremtidens jernbanetrafik i Vestjylland - et forslag til regional strategi" og kopi af hans PowerPoint-præsentation ("Regionalbaner i Midt- og Vestjylland. Idéer til udvikling af regionalbanerne"), som blev præsenteret på BaneBranchens konference i København, i maj 2011.

Med hensyn til godstrafik på jernbane er den som bekendt desværre næsten ikke eksisterende i regionen, og yderligere udbygning af motorvejsnettet og placering af nye virksomheder ved dette gør ikke situationen lettere for godstogsoperatører primært DB Schenker Scandinavia. Regionen bør kunne ændre denne mindre bæredygtige udvikling

ved at påvirke kommunernes planlægning for transportkrævende virksomheders placering f.eks. ved oprettelse af (nye) "mini-kombiterminaler". Sådanne kunne efter vores opfattelse med fordel etableres i f.eks. Horsens, Randers, Viborg, Skive, Ringkøbing/Lem (vindmølledele), Holstebro/Struer og måske ved Årslev Transportcenter vest for Brabrand eventuelt i forbindelse med bygning af en "shuntbane" langs motorvejen mellem Hørning og Mundelstrup uden om Århus. Denne "shunt" vil med dobbeltspor naturligvis også kunne benyttes af persontog f.eks. på den måde, at togene deles/samles i Hørning hhv. Mundelstrup, hvorefter den ene halvdel kører til/fra Århus H og den anden halvdel videreføres uden om Århus. Derved bliver "shunten" en relativt billig del af "timemodellen", ligesom Århus H bevarer sin gunstige beliggenhed i centrum.

På kort sigt bør alle eksisterende havnebaner bibeholdes eventuelt som "hvilende", idet de forholdsvis nemt kan ombygges til kombiterminaler – oven i købet tillige med skibstrafik. På længere sigt bør regionen være opmærksom på, at TEN-T-nettet ikke udvikler sig til et rent motorvejsnet.

I Rådet for Bæredygtig Trafik har vi i vores forslag og løsningsmodeller i de seneste år rettet opmærksomheden mod transportsektorens udledning af drivhusgasser. Sådan som vi ser det, er hovedproblemet derfor, hvordan vi får reduceret transportens CO₂-udslip mod 0. Men desværre kan vi iagttage, at der – på trods af den økonomiske krise – sker en fortsat stigning i trafikmængden og det heraf afledte CO₂-udslip. Der skal derfor mere radikale midler til for at opnå en reduktion af trafikens CO₂-udslip i Danmark.

Generelt synes vi, at der i regionens forslag til udviklingsplan tænkes og satses for konventionelt, idet hovedopmærksomheden rettes mod vejinfrastrukturen og fortsat motorvejsudbygning. Den motoriserede biltrafik får en forgrundsplacering; der sættes lighedstegn mellem (nye) motorveje og accelereret økonomisk vækst, samtidig med at skadevirkningerne m.h.t. klima, CO₂-emissioner, miljø, naturforarmelse, reduktion af landsbrugsareal mv. (de såkaldte "eksternaliteter") lades uomtalt eller underspilles. Vi hæfter os således ved den ensidighed - i et klima- og miljøpolitisk perspektiv - der karakteriserer de oplistede hovedsatsninger på transportområdet, sådan som de er beskrevet i oplægget.

Det er i denne forbindelse relevant og samtidig tankevækkende at sammenligne anlægsinvesteringerne for motorvejsbyggerier og elektrificering af hovedlinjer på jernbanenettet i Danmark. Banedanmarks publikation "Strategisk analyse af elektrificering af banenettet - Hovedkonklusioner" (se <http://www.trm.dk/~/media/Files/Publication/2011/Analyse%20af%20elektrificering%20af%20banenettet/Hovedrapport%20elektrificering%20endelig%20-%2020111028.ashx>) rummer et skøn over anlægsudgifterne i forbindelse med elektrificering af centrale jernbanestrækninger i Danmark. Af Tabel 2: *Anlægsoverslag for elektrificering* fremgår det således, at det, skønsvist, vil koste 5.902 millioner kr. at sætte strøm på den samlede togstrækning Fredericia-Århus-Ålborg- Frederikshavn. Til sammenligning forventes den vedtagne motorvej, der vil ødelægge værdifuld natur ved Silkeborg, at koste 6,3 milliarder kroner. Denne milliardudgift på motorvejsiden ville således kunne række til at elektrificere den østjyske længdebane og fortsættelsen op gennem Vendsyssel til Frederikshavn. Det er som nævnt ganske tankevækkende at se, hvad man kunne have fået for pengene i form af en fremtidsorienteret og miljø- og klimavenlig opgradering af den østjyske jernbanehovedlinje, som tillige udgør en hovedkomponent i den kollektive trafiks infrastruktur i Region Midtjylland. Og der ville endda være 400 millioner tilbage.

Vi henviser endvidere til en artikel i "Teknik og Miljø" (april 2010) "Bedre Viden om danskernes transport", der har Carsten Jensen og Lykke Magelund som forfattere (se <http://www.tetraplan.dk/media/18409/artikel%20tu.pdf>). Om undersøgelsens baggrund oplyses følgende i et resumé: "Siden den nationale transportvaneundersøgelse (TU) i 2006 blev genoptaget med en ny og forbedret spørgeteknik, er knap 2 %

af alle danskere blevet spurgt indgående og konkret om deres transport. Datakvaliteten, datamængden og ikke mindst den geografisk stedfæstelse af rejserne gør, at det nu er muligt at lave analyser af transportadfærden på bestemte dele af vejnettet, i bestemte områdetyper eller i afgrænsede geografiske områder. I artiklen introduceres TU, og de nye analysemuligheder eksemplificeres med en kortlægning af transportefterspørgslen i Region Midtjylland." Figur 1 i artikelteksten illustrerer rejseformål fordelt på ture i Region Midtjylland for forskellige transportmidler (data fra Transportundersøgelsen 2006-2008). Det anføres, at pendlingsstatistikken ofte udgør det centrale datagrundlag for analyser af forskellige parametre i forbindelse med transportefterspørgslen. Men det viser sig, at rejser mellem hjem og arbejde/uddannelsesinstitutioner kun tegner sig for en begrænset del af det samlede antal rejser, i region Midtjylland, nemlig en fjerdedel. Hvis man kigger nærmere på de enkelte transportmidler og anvendelsen af disse til forskellige typer formål, springer det i øjnene, at toget som transportform i ganske betydeligt omfang anvendes til bolig-arbejdsstedtransport, til pendling. Det fremgår også af den nævnte Figur 1 - når man retter blikket mod bilen som transportmiddel - at Indkøbsture i bil og hjem-fritid-relateret bilkørsel udgør en ganske pæn del af bilernes transportarbejde. Igen stof til eftertanke og et ikke uvæsentligt input til diskussionen af vejudvidelser og vejkapacitet. En nærliggende konklusion er, at man skal være forsigtig med mekaniske fremskrivninger af bilkørselens volumen inden for en region og mere rygmarsvagt argumentation for fremtidige vejudbygninger og motorvejsudvidelser. Også den automatiske kobling mellem veje og økonomisk vækst fortjener at blive kritisk vurderet i lyset af resultaterne af transportvanestudierne.

Vi synes, at Region Midtjylland i modsætning til partierne bag det netop indgåede brede energipolitiske forlig i Folketinget, der stort set negligerer transportsektorens drivhusgasudledninger, skulle tage førertrøjen på og i det fortsatte arbejde med visionsudviklingen skitsere løsninger, der på en helt anderledes måde sammentænker og integrerer regionens transportinfrastruktur og mobilitet, energidimensionen og klimaperspektiverne.

Flere internationale rapporter peger samstemmende på, at transportsektorens bidrag til klimaforandringerne er et problem, der kræver stor politisk bevågenhed. Det fremhæves, at transportsektoren tegner sig for 14 % af de globale udledninger af drivhusgasser. Hovedårsagen hertil er den fortsatte vækst i vej- og flytrafikken. Derfor haster det med gennemførelsen af endog meget store reduktioner i transportsektorens udledninger af drivhusgasser. Tages der ingen skridt til at nedbringe disse, er der risiko for, at ophobningen i atmosfæren kommer op på det dobbelte af det førindustrielle niveau allerede i 2035, og det vil kunne resultere i en temperaturstigning på over 2° C. Udledning af drivhusgasser kan imidlertid reduceres ved satsning på bl.a. øget energieffektivitet, ved øget anvendelse af vedvarende energi og ved at gennemføre forandringer i transportteknologien.

I en tid med klimakrise, økonomisk krise og ønsket om at tage vare på natur, reducere energiforbruget og tilvejebringe bæredygtige løsninger på de meget påtrængende klimaproblemer er det stærkt problematisk fortsat at investere i motorvejsanlæg. Motorvejsinvesteringerne undergraver målsætningen om, at Danmark skal have reduceret sit CO₂ udslip med 40 % i 2020. Og i en CO₂-sammenhæng er den motoriserede biltrafik netop den store belastning. Nye motorveje vil selvsagt generere mere bilkørsel, føre til større energiforbrug og suge passagerer væk fra den mere miljøvenlige kollektive trafik.

Flere motorveje og vejtunneler vil forværre eksisterende trafikale og miljømæssige problemer. Vejanlæggene gør samtidig indhug i landsbrugsarealer, og der er mange eksempler på, at motorvejsprojekterne, som sigter mod at skaffe plads til flere næsten tomme pendlerbiler, ødelægger værdifuld natur. Selv på en stopfyldt 4-sporet motorvej

er der i myldretiden i hver retning ikke mere end ca. 3.850 personer. De vil alle sammen - hvis man bruger nordsjællandske og storkøbenhavnske forhold som målestok - kunne sidde i 7 S-tog eller 91 busser. Det fremgår af den "omregningstabel", vi har gengivet nedenfor; tabellen illustrerer, hvor få personer der er i bilerne på motorveje, og hvordan disse ville kunne transporteres med kollektive transportmidler.

En dobbeltsporet jernbane har en kapacitet svarende til 32 vejbaner. Derfor bør der fra samfundets side investeres i *banesystemer* og ikke flere motorveje, som ikke løser de basale trængsels- og kapacitetsproblemer endside miljøproblemer.

Regionsrådet er enig i, at den kollektive trafik skal gøres mere attraktiv. Derfor har vi i de seneste år gennemgået hele det regionale rutenet for busser med henblik på at nedsættes rejsetiden, bl.a. ved udretning af ruterne.

Endvidere anbefaler regionen og de 19 kommuner staten at fremme baneinvesteringer, der kan nedbringe rejsetiden på hovedstrækningerne samt forbedre trafikbetjeningen på sidestrækningerne. Hvordan det konkret skal ske vil være for detaljeret at redegøre for i den regionale udviklingsplan, men elektrificering af hovedstrækningerne vil være oplagt.

Regionsrådet tilslutter sig det synspunkt, at CO₂-udledningen fra transportsektoren skal nedbringes. Derfor samarbejder Regionen med Midttrafik og Agro Business Park i øjeblikket på udvikling af et beregningsværktøj, der skal gøre beslutningsprocessen nemmere i forhold til at få introduceret biobrændstoffer i den kollektive trafik.

I regi af Vækstforum er der under det strategiske indsatsområde energi og miljø igangsat flere projekter med omstilling af transportsektoren og udvikling af ny teknologi som fokus, projekter der kan bidrage til en gradvis omstilling af transportområdet.

Høringsvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Silkeborg Kommune

Vi har positivt bemærket planens oplæg til fortsat tæt samarbejde mellem Regionen og de 19 kommuner omkring udbygning af en infrastruktur, der sikrer mobilitet og tilgængelighed, herunder etablering af en fast Kattegatforbindelse, der er optimalt forbundet med Region Midtjylland via udbygning af vej- og banestrækninger. I forbindelse med Regionens bemærkninger til kapacitetsproblemerne for nord-syd gående trafik, foreslår vi, at en Hærvejsmotorvej anføres som en mulighed.

Region Midtjylland og de 19 kommuner blev i 2007 enige om fem anbefalinger til statslige investeringer i infrastrukturen i den midtjyske region. Disse anbefalinger står stadig ved magt. Regionsrådet henviser i øvrigt til, at Kontaktudvalget har nedsat en embedsmandsgruppe, som skal udarbejde et revideret midtjysk indspil til de kommende nationale infrastrukturdrøftelser med afsæt i det fælles indspil til Infrastrukturkommissionen fra juni 2007. Resultatet af dette arbejde afventes med henblik på at fastholde det fælles fodslag mellem kommunerne og Regionen.

Høringsvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Struer Kommune

I forhold til mobilitetsafsnittet, så vil Struer Kommune gerne understrege vigtigheden i, at der i forbindelse med det planlagte regionshospital ved Herning – også fra regionens side – lægges pres på, at der etableres en god og veludbygget infrastruktur. Samtidig vil vi gerne være med til at udnytte det erhvervsfremmende potentiale som et sygehus i det midt- og vestjyske vil generere – både i forhold til vore videnserhverv, byggeindustri og med henblik på, at tiltrække kvalificeret arbejdskraft til området.

Motorvej til Holstebro Nord har i erhvervsmæssig sammenhæng den afgørende største effekt, dokumenterer den netop udarbejdede rapport fra COWI.

Både nu og i fremtiden vil en motorvej fra Herning til Holstebro Nord have en markant større effekt for erhvervsudviklingen i Nordvestjylland end en alternativ linjeføring til Holstebro Syd.

Blandt anbefalingerne fra regionen og de 19 kommuner til statslige investeringer i infrastrukturen er etablering af en motorvej fra Herning til Holstebro Nord.

Regionsrådet er enig med Struer Kommune i, at det er vigtigt at sikre en veludbygget infrastruktur og gode kollektive trafiktilbud til det kommende hospital i Gødstrup. Hvordan tilbuddene konkret skal udformes vil indgå i det fortsatte samarbejde mellem stat, kommune og region.

Regionsrådet er enige med Struer Kommune i, at det er vigtigt at udnytte det erhvervspotentiale, som et stort – midt- og vestjysk sygehusbyggeri vil generere/opbygge.

Vækstforum for Region Midtjylland har bl.a. igangsat initiativer i Medtech, der netop skal sikre erhvervsmæssigt afkast af samarbejde mellem erhvervsliv, sundhedssektoren og videnmiljøer samt nye, innovative løsninger til sundhedssektoren.

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Syddjurs Kommune

Visionerne for den fremtidige infrastruktur i den østlige del af regionen har fokus på den faste forbindelse over Kattegat, letbanen i Aarhusområdet, udvidelse af motorvej E45 mellem Randers og Kolding. Syddjurs kommune støtter disse prioriteringer, men ønsker samtidigt at henlede opmærksomheden på nedenstående infrastrukturelle prioriteringer i Syddjurs kommune.

1. Forlængelse af Djurslandsmotorvejen frem til Aarhus Lufthavn i Tirstrup
2. Understøttelse af Aarhus Lufthavn som inter-europæisk lufthavn
3. Integrering af Grenaabanen med Letbanen
4. Styrkelse af den kollektive trafik på Djursland

Som en typisk bosætnings- og pendlerkommune er der fra Syddjurs Kommunes side et stærkt ønske om, at den kollektive trafik – og her i særlig grad den kommende letbane – vil komme til at spille en større rolle i bolig-arbejdsstedstrafikken mellem Syddjurs kommune og de største rejsemål i Region Midt.

Regionsrådet anerkender Syddjurs Kommunes prioriteringer for infrastrukturen på Djursland.

Der er i øjeblikket et arbejde i gang, som har til formål at integrere letbanen med Grenaabanen og Odderbanen.

Styrkelse af den kollektive trafik på Djursland indgår i løbende forhandlinger mellem kommunerne, Midttrafik og regionen.

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Viborg Kommune

Det er vigtigt, at Region Midtjylland og de 19 kommuner løser kapacitetsproblemerne for den nord-sydgående trafik og dermed får styrket tilgængeligheden til hele regionen og reduceret transporttiden. Viborg Kommune foreslår derfor, at der, under afsnittet om mobilitet, indarbejdes en ændret formulering.

I udkastet til den Regionale Udviklingsplan fremgår på side 19:

"Regionsrådet og de 19 kommuner står derfor sammen om 5 højt prioriterede infrastrukturelle investeringer og der er enighed om at disse fastholdes, indtil de er gennemført."

Formuleringen af 3. punkt i den efterfølgende punktopstilling foreslås ændret fra "Udvidelse af motorvej E45 fra Randers til Kolding",

til

"Forbedring af transportmulighederne for den nord- og sydgående trafik gennem etablering af Hærvejsmotorvejen (rute 13) samt opgradering af rute E 45 på udvalgte strækninger."

Ligeledes under afsnittet om mobilitet foreslås tilføjet et afsnit, hvor det præciseres, at Regionen og de 19 kommuner har som høj prioritet at fastholde og udbygge aktiviteterne i de 2 lufthavne i regionen.

Region Midtjylland og de 19 kommuner blev i 2007 enige om fem anbefalinger til statslige investeringer i infrastrukturen i den midtjyske region. Disse anbefalinger står stadig ved magt. Regionsrådet henviser i øvrigt til, at Kontaktudvalget har nedsat en embedsmandsgruppe, som skal udarbejde et revideret midtjysk indspil til de kommende nationale infrastrukturdrøftelser med afsæt i det fælles indspil til Infrastrukturkommissionen fra juni 2007. Resultatet af dette arbejde afventes med henblik på at fastholde det fælles fodslag mellem kommunerne og Regionen.

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Vækstforum for Region Midtjylland - 25. oktober 2011

Vækstforum har tidligere udtrykt sin støtte til det regionale samarbejde om øget mobilitet og kan kun understrege, at en forbedret infrastruktur er af afgørende betydning for udviklingen i Region Midtjylland.

Regionsrådet noterer sig Vækstforums opbakning og høringssvarets positive bemærkning. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Aarhus Kommune

Aarhus Kommune er enig i visionen og deler det synspunkt, at høj mobilitet og god infrastruktur er en afgørende forudsætning for regionens udvikling. Det noteres derfor med tilfredshed, at en fast forbindelse over Kattegat har en fremtrædende plads i planen, ligesom udvidelsen af E45 til seks spor fra Kolding i syd til Randers i nord og udbygningen af et letbanenet i Aarhus-området er højt prioriterede anlægsprojekter.

Aarhus kommune undrer sig imidlertid over, at Hærvejsmotorvejen allerede er tegnet ind på et kort, når der p.t. pågår infrastruktur-prioriteringsarbejde, som endnu ikke er afsluttet.

Aarhus Kommune vurderer, at formuleringen "god mobilitet" er mere retvisende end den foreslåede "fri tilgængelighed" i delvisionen for indsatsområdet, og det anbefales derfor, at denne formulering anvendes i stedet.

Endelig anbefaler Aarhus Kommune regionen at medtage følgende yderligere anbefalinger til staten i Den regionale udviklingsplan:

1. at det anbefales staten at fremrykke elektrificeringen af hovedbanen fra Fredericia til Aarhus/Aalborg, og
2. at det anbefales staten aktivt at bidrage til videreudbygningen af et letbanenet i Aarhus-området.
3. at det anbefales staten at arbejde for jernbaneløsninger, der markant kan medvirke til at mindske rejsetiden med kollektiv transport inden for Region Midtjylland.

Regionsrådet arbejder for, at staten realiser de fem fælles anbefalinger fra de 19 kommuner og regionen. Illustrationen skal opfattes som en visionsskitse for, hvordan infrastrukturen kunne komme til at se ud.

*Regionsrådet er enig i, at formuleringen "**god mobilitet**" er bedre end "**fri tilgængelighed**", og det vil blive ændret i den regionale udviklingsplan.*

I forslaget til den regionale udviklingsplan står der, at "Regionen og de 19 kommuner vil deltage aktivt i samarbejdet med staten og Midttrafik om udvikling af letbanebetjeningen i Østjylland."

*Ligeledes anbefaler Regionen og de 19 kommuner staten at fremme baneinvesteringer, der kan nedbringe rejsetiden på hovedstrækningerne. En af måderne vil være en yderligere elektrificering. Der vil blive indføjet et "**bl.a. gennem elektrificering**" i denne anbefaling. Regionsrådet vurderer at ønsket om jernbaneløsninger der mindsker rejsetiden er tilgodeset med denne anbefaling.*

Høringsvaret giver ikke anledning til yderligere ændringer i den regionale udviklingsplan.

Erhverv og turisme

Central Denmark EU Office i Bruxelles

Turisme: Omkring turisme nævnes blot, at Regionen og kommunerne vil 'arbejde for, at turismens erhvervmæssige styrkepositioner udnyttes maksimalt, især i de områder, der har særligt potentiale'. I betragtning af, at der netop er udviklet en strategi og handlingsplan på turismeområdet, som skal tiltrække flere turister til regionen, er det besynderligt, at de potentialer, der ligger i at markedsføre og kvalificere destinationsudviklingen gennem internationalt samarbejde og erfaringsudveksling ikke nævnes. En væsentlig del af den tilvækst, som Regionen satser på inden for turismeområdet, forventes at være af international karakter.

- I Udviklingsplanen kunne det således præciseres, at Regionen anbefaler relevante aktører at inddrage en international dimension i implementeringen af strategier og handlingsplaner på turismeområdet.

Erhverv: Visionen spiller fint op til EU, da der tales om at omsætte samfundets udfordringer til bæredygtig vækst, gennem bl.a. øget samspil mellem virksomheder og vidensinstitutioner i ind- og udland. Det nævnes også at stadig flere midtjyske virksomheder skal udvikle og implementere løsninger på klimaområdet - også på internationalt niveau. Også under de konkrete aktiviteter i "Regionen og de 19 kommuner vil" er det internationale godt repræsenteret.

- Dog nævnes hverken EU eller EU-støtte eksplicit, hvilket med fordel kunne inddrages i Udviklingsplanen. Det er meget muligt at virksomheder går direkte fra at orientere sig lokalt til at blive globale, men det europæiske nærmarked og mulighederne for samarbejde med EU-støtte kan dog godt bruges som "trampolin" ud på verdensmarkedet for midtjyske vækstiværksættere. Dette kunne måske sættes i sammenhæng med eller i stedet for "relevante styrkepositioner", som nævnes mange gange.

Regionsrådet noterer sig høringsvarets bemærkninger. Som det fremgår af den regionale udviklingsplan, bakker denne op om Vækstforums erhvervsudviklingsstrategi og øvrige strategier vedtaget af Vækstforum. Således også strategien for Ny VÆKST i turismen. I denne indgår også den internationale dimension bl.a. i forhold til international markedsføring.

Vækstforum har i sin erhvervsudviklingsstrategi taget højde for sammenhængen til EU ved at inddrage Europa 2020-strategien i sit strategiske arbejde, og på side 9 i erhvervsudviklingsstrategien nævnes Europa 2020 konkret, og med reference til de europæiske flagskibsinitiativer.

På den baggrund giver høringsvaret ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Danmarks Idræts-Forbund

Region Midtjylland nævner selv, at erhvervslivets udvikling og relationer globalt er afgørende for, at regionen kan være en vækstregion. DIF vil opfordre Region Midtjylland til også at tænke idrætten ind i vækstdagsordenen. Regionalt kan eventbaseret innovation skabe muligheder for vækst, jf. ovenstående. Internationalt kan idrætten og vores sportsstjerner bruges i erhvervsfremstød som en døråbner ind til det internationale

marked. Så sent som i december 2011 havde Grundfos taget badmintonspilleren Peter Gade med til Vietnam i forbindelse med et erhvervsfremstød, hvor også handels- og investeringsministeren deltog. Tendensen med at bruge sportsstjerner i erhvervsfremstød er endnu ikke så udbredt i Danmark, men DIF ser klart et uudnyttet potentiale her.

Regionsrådet noterer sig høringssvarets bemærkning. Muligheden for at skabe vækst gennem eventbaseret innovation har Regionsrådets opmærksomhed. Regionsrådet og Vækstforum har ved flere lejligheder ydet støtte til sådanne muligheder, senest til "Giro d'Italia 2012". Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Danmarks Naturfredningsforening, Samråd Vestjylland

Side 22.

Kystturisme skal kun udvikles der hvor det kan ske uden at forringe områdernes natur- og landskabsværdier – ordet bæredygtig er for upræcist til at være dækkende.

Regionsrådet er enig i vigtigheden af at benyttelse skal ske under hensynstagen til natur- og landskabsværdier. Jf. forslaget side 6 vil en bæredygtig udvikling gælde såvel miljømæssige, økonomiske og sociale aspekter.

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Danmarks Naturfredningsforening, Samråd Østjylland

Ideen med at styrke erhverv og turisme ved at det offentlige vedblivende efterspørger bæredygtige løsninger, ser vi som en væsentlig motivations- og udviklingsfaktor.

Det gælder både inden for den offentlige virksomhed og når der lægges rammer for fremtidig byudvikling og transportløsninger.

Vi savner, at der ikke blot tales om at styrke turismens erhvervmæssige positioner.

En styrkelse af potentialerne omkring Hærvejen, Limfjorden og Gudenåen, bør ikke kun dreje sig om turismen, men i lige så høj grad om at styrke en sammenhængende natur og imødekomme befolkningens behov for rekreative arealer.

Der er brug for flere udredninger, målsætninger og anbefalinger til naturgenopretning og naturbevarelse.

Gudenå-systemet kunne blive den næste nationalpark og være løftestang for mere natur og turisme.

Regionsrådet noterer sig høringssvarets positive bemærkninger og henviser i øvrigt til kommentarer til foreningens høringssvar vedr. Byer og landskaber. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Dansk Erhverv

Dansk Erhverv vil gerne understrege, at den regionale udviklingsplans fokus på de regionale styrkepositioner, jf. den regionale udviklingsplans bærende samarbejdsprincipper,

ikke må betyde et fravalg af fokus, initiativer og udvikling af erhvervsfremme for øvrige erhvervsområder.

...

Ligeledes bør der i forhold til de overordnede udfordringer overvejes følgende:

- Øget individualisering på såvel individniveau som virksomhedsniveau, hvilket betyder, at generelle og principielle initiativer vil have en begrænset interesse og efterspørgsel. Der vil i langt højere grad være behov for individualiserede tilpassede initiativer, der etableres og produceres i samspil med de respektive modtagere (virksomheder)
- At regionens strukturelle og institutionelle konkurrenceevne skal balancere den internationale udvikling simultant, såfremt visionen i – Regional Udviklingsplan 2012 skal opnås. I denne henseende er tidsperspektivet i den regionale udviklingsplan ikke i overensstemmelse med udviklingen internationalt. Det vil være hensigtsmæssigt at skærpe initiativerne og målsætningerne kvalitativt og fremrykke tidsperspektivet.

Regionsrådet noterer sig høringssvarets bemærkninger.

Regionsrådet er opmærksom på vigtigheden af et bredt erhvervsliv og privat serviceudbud i regionen, men at det for at realisere visionen om en international vækstregion er nødvendigt at prioritere hovedindsatsen, hvor vækstpotentialet og samfundsværdien vurderes størst.

Kommunerne og regionen har på denne baggrund fastlagt de bærende samarbejdsprincipper. Som det fremgår af den regionale udviklingsplan, bakker denne desuden op om Vækstforums erhvervsudviklingsstrategi. Den regionale udviklingsplan revideres hvert 4. år og parterne vil løbende igangsætte initiativer til realiseringen. Det er her væsentligt at understrege at den regionale udviklingsplan inviterer til bredt samarbejde om realiseringen. Desuden følger Regionsrådet jævnligt op på egne indsatsområder i den regionale udviklingsplan.

Der tages også i arbejdet med den regionale erhvervsudviklingsstrategi (som er en integreret del af den regionale udviklingsplan) og de dertilhørende handlingsplaner løbende højde for nye udfordringer, og der udarbejdes i den sammenhæng initiativer i partnerskabet bag Vækstforum, som kan imødegå disse udfordringer. Fælles for den række af regionale programmer, der har fokus på iværksættere og SMV med vækstpotentiale er netop, at de tager udgangspunkt i den enkelte virksomheds udviklingsbehov.

I 2011 er desuden iværksat initiativer som fokuser sig på cradle to cradle og udfordringer i forhold til vand. Hermed vurderes, det at problemstillingerne vedr. såvel individualiserede tilpassede initiativer, og skærpelsen af initiativerne og målsætninger i forhold til kvalitet og tid, varetages.

Høringsvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Den Politiske Styregruppe for Den Regionale Kulturaftale for Midt- og Vestjylland

Det undrer os dog, at det helt nødvendige samarbejde mellem kunst, kultur og erhvervsliv alene nævnes i afsnittet om kultur.

Erkendelsen skal efter vores opfattelse også funderes i erhvervslivet. Samtlige erhverv kan have glæde af at bruge kunst og kultur som vækstdrivere. Turisterhvervet især har behov for at erkende, at erhvervet har en egeninteresse i at realisere kreative og kultur-givne potentialer i regionen.

Vi vil derfor foreslå, at kunst og kultur også skrives ind på siderne om Erhverv og Turisme; så regionen hermed kan medvirke til gensidigheden mellem erhvervsliv og kunst/kultur.

*Regionsrådet noterer sig høringssvarets bemærkninger. Regionsrådet anerkender at kunst og kultur som vækstdrivere også er relevant i forhold til afsnittet om Erhverv og turisme. Idet det dog er vigtigt at slå fast at anbefalingen i kulturafsnittet bl.a. om at anvende kultur som drivkraft for udvikling i hele regionen også er henvendt til Vækstforum og øvrige erhvervsudviklingsaktører. På denne baggrund ændres andet punkt side 23 i den regionale udviklingsplan fra "fremme iværksætter" til "**fremme iværksætter, innovation og kreativitet**". Herudover giver høringssvaret ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.*

DGI Midtjylland

DGI har en ambition om at åbne idrættens verden for endnu flere danskere. DGI Midtjylland ser her en parallel til udviklingsplanens fokus på kultur- og oplevelsesøkonomien, særligt idrætsevents. Det er fokusområder, DGI Midtjylland gerne bakker op om, så længe der er tale om breddeidrætsevents, hvor regionens borgere og turister er deltagere og ikke tilskuere.

DGI Midtjylland har gode erfaringer med at arbejde med kultur- og oplevelsesøkonomien. Det er de senere år bl.a. sket via Gudenå Explorer, som har tiltrukket et trecifret antal turister til regionen. DGI Midtjylland kan også fremhæve Broløb Funder Ådal 2012, hvor foreningen - sammen med syv lokale foreninger - til sommer byder tusinder af besøgende velkommen til fysisk bevægelse på motorvejsstrækningen Funder-Bording. Initiativer på vej på dette område er tillige Hærvejsløbet samt Viborg Kommunes kandidatur til DGIs landsstævne i 2017.

DGI Midtjylland ser gerne i udviklingsplanen et større fokus på at skabe ejerskab i det lokale foreningsliv til realiseringen af udviklingsplanens visioner indenfor kultur samt erhverv og turisme. Foreningslivet kan spille en langt mere aktiv og skabende rolle, end udviklingsplanens formuleringer om foreningslivets rolle som at "understøtte trivsel".

Regionsrådet opfatter af høringssvaret et tilbud om fremtidigt samarbejde og vil gerne kvittere herfor. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Favrskov Kommune

Favrskov Kommune er enig i, at det er vigtigt at fremme mulighederne for iværksætter især inden for velfærdsteknologiområdet. Det er et område, hvor der nødvendigvis må

ske udvikling, hvis kommunerne og regionen fortsat skal kunne løfte de mange serviceopgaver med samme kvalitet som i dag.

Favrskov Kommune finder det positivt, at der på turismeområdet er indgået flere tværkommunale samarbejder. Konkret betyder samarbejdet omkring Gudenåen markant bedre muligheder for at tiltrække flere turister til den midtjyske region.

Regionsrådet noterer sig høringssvarets positive bemærkning. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Hedensted Kommune

Der er uoverensstemmelse mellem figur og tekst. I teksten står: "De kystnære kommuner mod vest og øst udnytter på bæredygtig vis kystturismens vækstpotentiale", hvilket Hedensted Kommune tilslutter sig. Men kortet viser kun den østlige kystturisme som Djursland, hvorimod resten af østkysten ikke er omfattet af de blå cirkler. Der er i høj grad tale om kystturisme i Hedensted kommune (Juelsminde-området), og det er centralt, at vi bliver husket i den sammenhæng!

Der bør være langt mere fokus på produktion i afsnittet om erhverv, idet Region Midtjylland har relativt mange produktionsvirksomheder, ligesom både Danmarks Vækstråd og flere kommuner i regionen, herunder Hedensted kommune, sætter fokus på Danmark som produktionsland og på produktion som det, vi skal leve af i fremtiden. Dette bør der derfor også være fokus på i Den regionale Udviklingsplan.

Regionsrådet noterer sig høringssvarets bemærkninger. Regionsrådet er opmærksom på, at turismemæssige kvaliteter findes bredt i regionen, men at det for at understøtte turisterhvervet bedst muligt er nødvendigt at prioritere hovedindsatsen til de egne, hvor vækstpotentialet er vurderet størst og hvor kystturisme kan betragtes som egnens fremtrædende styrkeposition. Her læner regionsrådet sig op ad analysen Turismens vækstmateriale, som blev gennemført i 2010. Supplerende kan det oplyses at Destination Djursland er udpeget som operatør i Ny VÆKST i turismen for forretningsområdet Stærke Feriesteder Øst. Destination Djursland har som sådan en forpligtelse til at udbrede erfaringerne fx til Hedensted Kommune.

Både regionsrådet og Vækstforum er bevidste om betydningen af at skabe gode rammer for de mange produktionsvirksomheder, som har så stor betydning for den regionale økonomi og vækst. Den regionale erhvervsudviklingsstrategi har fokus både regionale styrkepositioner og kompetencebehov. Senest har Vækstforum ladet netop temaet produktion være udgangspunktet for den årlige vækstpartnerskabsaftale mellem Vækstforum og Regeringen. Det vurderes derfor ikke at være relevant at fremhæve dette i den regionale udviklingsplan.

Som det fremgår af den regionale udviklingsplan, bakker denne op om Vækstforums erhvervsudviklingsstrategi. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

LAG Struer

Regionen og kommunerne vil fremme iværksætteri – hvordan?

"Arbejde for at turismens erhvervmæssige styrkepositioner udnyttes maksimalt, især i de områder, der har særligt potentiale". Det må være Limfjorden – hvordan?

"Arbejde for mobildækning – også i de tyndt befolkede områder", ja, selvfølgelig, hvad er alternativet?

Regionsrådet noterer sig høringssvarets bemærkninger. Som det fremgår af den regionale udviklingsplan, bakker denne op om Vækstforums erhvervsudviklingsstrategi. Indsatsen vedrørende iværksætteri udgør et selvstændigt indsatsområde i Vækstforums Erhvervsudviklingsstrategi. Indsatsen er koncentreret om at styrke iværksætterkulturen på alle niveauer i uddannelsessystemet, samt rådgivning og kapital til iværksættere.

Vækstforum har endvidere vedtaget en strategi for "Ny VÆKST i turismen", som sætter fokus på at øge turisterhvervets konkurrenceevne gennem en fokuseret og professionel indsats. Målet er at skabe større omsætning og flere arbejdspladser i turisterhvervet.

At der endnu er arealer med manglende mobildækning relateres til en aftale mellem videnskabsministeren og udbyderne af mobiltelefoni, hvori udbyderne ikke er forpligtet til en 100 % geografisk dækning, - men alene: en udendørs dækning (= uden for bygninger), - således at 95 % af det geografiske område er dækket. Regionsrådet er opmærksom på de udfordringer for erhvervslivet og borgere, som manglende mobildækning giver. Regionsrådet har derfor, i de seneste år, flere gange skrevet til de ansvarlige for mobildækning. Den 10. februar 2012 blev der indgået aftale mellem KL, Danske Regioner, telebranchen og Erhvervs- og Vækstministeriet om en fælles indsats til forbedring af mobildækningen. Manglende mobildækning er mest udbredt i de tyndt befolkede områder, - så der er fortsat behov for at regionen og de 19 kommuner arbejder for mobildækning i hele regionen.

Lemvig Kommune

Vækstforums megasatsninger på energi og fødevarer er fraværende blandt aktiviteterne under Erhverv og Turisme. Der gøres opmærksom på, at netop her er en stærk kobling mellem erhvervsudviklingsstrategierne i mange kommuners regionen. Dermed er der grundlag for, at de bør indgå som et fælles regionalt og kommunalt erhvervsudviklingsområde.

Det er vigtigt, at de særlige satsninger på turismeområdet bliver spredt ud til alle de steder, hvor der kommunalt satses strategisk på turisme, samt at der skabes sammenhæng mellem erhvervsturismesatsningen og den almindelige turisme. På den måde kan erhvervsturisten kombinere sin erhvervsrejse med et forlænget ophold som almindelig turist. Det foreslås også, at der i arbejdes på, gennem de regionale turismeprojekter, at få lokale aktører til at arbejde bedre sammen, herunder arbejde for at have et fælles brand.

...

Region Midt kunne også vælge at satse på udvikling af uddannelsesteknologiske løsninger – f.eks. indenfor voksenundervisning/efteruddannelse.

...

Lemvig Kommune mener, at der fortsat kan arbejdes for at sikre enstrenghed mellem den lokale og den nationale erhvervsservice.

I planen er samarbejdet mellem kunst, kultur og erhvervsliv alene nævnt i afsnittet om kultur. Erkendelsen skal efter vores opfattelse også funderes i erhvervslivet. Samtlige erhverv kan have glæde af at bruge kunst og kultur som vækstdrivere. Turisterhvervet især har behov for at erkende, at erhvervet har en egeninteresse i at realisere kreative og kulturgivne potentialer i regionen. Vi vil derfor foreslå, at kunst og kultur også skrives ind på siderne om Erhverv og Turisme, så regionen hermed kan medvirke til gensidigheden mellem erhvervsliv og kunst/kultur.

*Regionsrådet noterer sig høringssvarets bemærkninger. Regionsrådet er enig i, at energi og fødevarer er en styrkeposition med store erhvervsudviklingsmæssige potentialer. Som det fremgår af den regionale udviklingsplan, bakker denne op om Vækstforums erhvervsudviklingsstrategi, herunder også megasatsningerne. Desuden giver den regionale udviklingsplan inspiration til kommende erhvervsudviklingsstrategier. Denne inspiration findes bredt i den regionale udviklingsplan, hvor fødevarer og energi er i fokus bl.a. i afsnit om Byer og landskab samt Miljø og energi. Tilsvarende er uddannelsesteknologiske løsninger relevante i relation til anbefalingerne i uddannelsesafsnittet. Regionsrådet vil nævne dette i forbindelse med formidlingen af disse til Vækstform. Vedr. turisme er Regionsrådet opmærksom på at turismemæssige kvaliteter findes bredt i regionen, men at det for at understøtte turisterhvervet bedst muligt er nødvendigt at prioritere hovedindsatsen til de egne hvor vækstpotentialet er vurderet størst. Herudover deler Regionsrådet til fulde Lemvig Kommunes synspunkt vedr. vigtigheden af samarbejde mellem aktørerne. Regionsrådet deler kommunens synspunkt om at kunst og kultur som vækstdrivere også er relevant i forhold til afsnittet om erhverv og turisme. Idet det dog er vigtigt at slå fast at anbefalingen i kulturafsnittet bl.a. om at anvende kultur som drivkraft for udvikling i hele regionen også er henvendt til Vækstforum og øvrige erhvervsudviklingsaktører. På denne baggrund ændres andet punkt side 23 i den regionale udviklingsplan fra "fremme iværksætteri" til "**fremme iværksætter, innovation og kreativitet**". Herudover giver høringsvaret ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan*

Midtjysk Turisme

Det er også med tilfredshed, at vi kan registrere, at turismen nævnes eksplicit under regionale indsatsområder. Turismen har et stort og uudnyttet vækstpotentiale i Midtjylland, og da turismen grundlæggende er et de store eksporterhverv, samtidig med, at arbejdspladser i denne sektor ikke blot kan outsources, er det vores opfattelse, at turismen som erhvervssektor kan medvirke til at skabe fremtidens arbejdsmarked i Midtjylland.

Afsnittet "Erhverv og turisme" rummer denne ambition, og den regionale udviklingsplan skaber meget fint samspil og grundlag for, at de erhvervmæssige satsninger vedtaget gennem Vækstforums Strategi- og Handlungsplan, kan udfoldes optimalt.

Regionsrådet noterer sig høringssvarets positive bemærkning. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Randers Kommune

Den Regionale Udviklingsplan har en god sammenhæng til Randers Kommunes politikker herunder den nye erhvervspolitik "Partnerskab for Vækst".

...

Randers Byråd har et ønske om en tilføjelse i Den Regionale Udviklingsplan. Byrådet ser gerne de internationale oplevelsesfyrtårne som Vækstforum prioriterer og har i gangsat, herunder Planet Randers, omtalt i Den Regionale Udviklingsplan.

*Regionsrådet har noteret sig høringssvarets positive bemærkninger. Regionsrådets er enig i at udviklingen af internationale oplevelsesfyrtårne medvirker til at omsætte regionens viden, kreativitet og udviklingsdynamik inden for oplevelsesøkonomi og regionens erhvervsmæssige styrkepositioner til nye kommercielle forretningsområder. I afsnittet Erhverv og turisme, side 22. i Den regionale udviklingsplan udskiftes de sidste 2 punkter derfor med denne under "Det vil sige: **Turismepotentialerne jf. illustrationen er udnyttet på bæredygtig vis i tværkommunalt og -regionalt samarbejde. Internationale oplevelsesfyrtårne har omsat viden, kreativitet og udviklingsdynamik til nye kommercielle forretningsområder og til vækst i turisterhverv**". Endvidere tilrettes signaturforklaringen side 22: **"særligt turismepotentiale: erhverv; kyst; samarbejde"***

Silkeborg Kommune

Den regionale udviklingsplans redskaber er især rammer for udvikling og udnyttelse af de erhvervsmæssige potentialer i forbindelse med klima, energi, miljø, turisme, de større byer m.m. – dvs. fokus på det vi lever af. RUP 2012 spiller dermed godt sammen med kommunernes erhvervspolitiske arbejde.

Regionsrådet noterer sig høringssvarets positive bemærkning. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Syddjurs Kommune

Syddjurs kommune ønsker endvidere at kvittere for forslaget udpegning af turismen som erhvervsmæssig styrkeposition. Indsatsen på turismen er et nødvendigt og rigtigt tiltag. Hvis turismen skal professionaliseres i Region Midtjylland, må vi bruge de få midler, der er til rådighed på indsatser i de områder, der har særligt potentiale herfor.

Regionsrådet noterer sig høringssvarets positive bemærkning. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Struer Kommune

Med hensyn til erhverv og turisme, så mener vi, at det er vigtigt at gøre opmærksom på, at regionen udnytter de mange muligheder der er for at udnytte erhvervspotentialet der er i eksempelvis Struer Kommune. Derfor er vi også særligt tilfredse med, at regionen vil være med til at satse på Limfjorden som en turismæssig satsning, der er til gavn for hele regionen. Naturen er vigtig for Struer Kommune og vi bifalder derfor også regionens intentioner om, at benytte de landskabsstrøg der er vigtige for turisme, bosætning og erhverv i området.

Regionsrådet noterer sig høringssvarets positive bemærkning. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Videncentret for Landbrug - 3. oktober 2011

En fremadrettet og holdbar løsning for regionens fødevarerproduktion internationalt, nationalt og lokalt kan tænkes ved at aktivere og videreudvikle Agro Food Park i Skejby og sikre og organisere et tæt samarbejde og udveksling med de decentrale rådgivningscentre, VIFO og andre i regionen.

Hovedlinjen i det foreliggende RUP er meget fine med vægten på vedvarende energi, miljø og vand samt oversvømmelsesproblematikken. Indenfor disse rammer, kan landbruget bidrage positivt på en række områder.

Vi bemærker også helhedstænkningen i papiret som meget positiv. Især s. 11, hvor der slås til lyd for at RM vil understøtte byernes rolle som katalysatorer for vækst, (by-by; by-opland), og hvis den rolle skal udnyttes optimalt skal byernes specialiseringer prioriteres. Videre hedder det, at fastholdelse af regionens styrkepositioner kræver kobling mellem centre og opland. Det er en relevant og fremadrettet synsvinkel.

Desværre er udmøntningen af denne flotte vision ikke helt klar i forhold til landbruget og fødevarerproduktion, som omtales i generelle termer som videreudvikles, men konkret blot som udvikling af brugerinteresse for udvikling af bæredygtig fødevarerproduktion i form af øget anvendelse i egne kantiner.

Der kunne være, og der er grundlag for højere visioner om RM som et internationalt landbrugs / fødevarercentrum, som netop kan baseres på ovennævnte overvejelser om by-specialers betydning for vækst i op-lands områderne.

I Region Midtjylland er der en landbrugs- og fødevarer innovationspark med internationale visioner under udvikling. Parken hedder Agro Food Park, og dens placering nær ved Århus Universitets forskningsmiljøer er en betingelse for at den kan udvikle sig til en innovationspark, der kan måle sig med de centrale europæiske fødevarer-parker og tiltrække international opmærksomhed i form af virksomheder og forskere.

Agro Food Park har ligeledes potentialet til at blive centret for den danske "Agro Food Valley", som vil kunne gøre sig håb om tilførsel af statslige midler til fødevarer innovation.

I forhold til at fremme fødevarerudviklingen i hele Region Midtjylland findes der allerede en udbygget infrastruktur der kan sikre, at den nyeste viden indenfor

fødevarerproduktion og innovation bringes direkte ud til landbrug og fødevarervirksomheder overalt i regionen.

Det sker i dag gennem Dansk Landbrugs Rådgivnings lokale centre og gennem VIFO og andre aktørers virke, som sikrer viden og udvikling i bedrifter og virksomheder overalt i region Midtjylland.

En fremadrettet og holdbar løsning for regionens fødevarerindsatsning internationalt, nationalt og lokalt vil således kunne skabes ved at aktivere og videreudvikle Agro Food Park i Skejby og sikre og organisere et tæt samarbejde og udveksling med de decentrale rådgivningscentre, VIFO og andre.

Fødevarerproduktion er tillige en styrkeposition for regionen, som vi fortsat skal udvikle. Dertil kommer velfærdsteknologi som et nyt og stærkt voksende område, hvor samfundsmæssige udfordringer kan anvendes som omdrejningspunkt for at generere fremtidig vækst og velfærd.

Første sætning kunne ændres til:

Fødevarerproduktionen fra jord til bord er en styrkeposition på internationalt niveau for regionen med potentiale for fødevarerudvikling i topklasse, som vi fortsat skal udvikle.

Nyt pkt under Regionen og de 10 kommuner vil:

Arbejde for at skabe synergi sammenhæng mellem aktørerne i fødevarerhvervet fra landmanden og de små fødevarerproducenter ude på landet i regionen til de store internationale virksomheder og videns- og forskningscentre i og omkring byerne og dermed udvikle regionen som et internationalt fyrtårn på fødevarerområdet.

Regionsrådet kvitterer for opbakningen vedr. erhvervs- og turismeindsatsen og tilbuddet om samarbejde. Fødevarer som styrkeposition i international kontekst fremgår af forslagets side 23 1. og 2. afsnit, 2. kolonne. Det foreslåede ekstra punkt til afsnittet om, hvad regionen og de 19 kommuner vil er aktuelt dækket af Vækstforums fødevarerindsatsning, som er i overensstemmelse med den regionale udviklingsplan og Vækstforums erhvervsudviklingsstrategi. Den regionale udviklingsplan bakker op om erhvervsudviklingsstrategien. Således giver disse kommentarerne ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Vækstforum for Region Midtjylland - 25. oktober 2011

Vækstforum har med den regionale erhvervsudviklingsstrategi prioriteret netop de indsatsområder, som Regionsrådet peger på: uddannelse og kompetenceudvikling, innovation, iværksætteri og digitalisering – her er tale om de "motorer", som Vækstforum har valgt skal skabe den regionale vækst – i en international sammenhæng.

Regionsrådet noterer sig Vækstforums vilje til at opbakke op om Regionsrådets regionale udviklingsplan. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Aarhus Kommune

Aarhus Kommune er overordnet enig i visionen. Det er positivt, at man pointerer ressourcerne i gruppen af ledige borgere, og det er særdeles positivt, at man anbefaler en bedre sammenhæng mellem erhvervs- og beskæftigelsespolitik.

Når det gælder ambitionen om at fremme iværksætteri, er det væsentligt at holde sig for øje, at iværksætteri og innovation ikke kun finder sted i miljøer omkring de store uddannelsesinstitutioner og virksomheder. Også borgere, som umiddelbart virker udsatte, kan med den rette støtte og opmuntring blive iværksættere og bidrage med nye virksomheder og ideer.

Regionsrådet deler kommunens synspunkt og noterer sig høringssvarets positive bemærkning. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Kultur

Central Denmark EU Office i Bruxelles

En international dimension nævnes kun flygtigt i afsnittet om Kultur, og mest i brede vendinger, som fx ambitionen om at 'understøtte kulturel udvikling eksempelvis kultur-faglige netværk på tværs af faggrænser og geografiske grænser, samt internationalt samarbejde og udsyn gennem kulturpolitikken for Region Midtjylland'. Kreative virksomheder og koblingen til kulturdimensionen er godt belyst, men den oplagte kobling til den tilsvarende vægtning på europæisk plan mangler. Heller ikke Regionens medlemskab af District of Creativity nævnes, selvom det netop kunne danne grundlag for en udnyttelse af de potentialer, der ligger i regionens kulturelle og kreative styrkeområder.

- En mulighed kunne være at anbefale aktivt at udnytte dette netværk (District of Creativity) og dets medlemmer til videreudvikling, erfaringsudveksling og videnopbygning.
- I den forbindelse vil det også være relevant at pege på, at de nye europæiske tilskudsrammer for kulturelle aktører lægger op til samarbejde på tværs af sektorer, og med en kraftig inddragelse af den kreative industri og de potentialer, der findes her.

Aarhus 2017 nævnes også, men dog uden at pointere de styrker, der ligger i, at kulturhovedstadsinstitutionen som sådan er europæisk, og derfor også en begivenhed, hvor det europæiske perspektiv spiller en væsentlig rolle, både i indhold og udsyn.

- Da udviklingsplanen går frem til 2030, og altså langt ud over 2017, vil det være oplagt at nævne de mere langsigtede internationale muligheder, der ligger i satsningen, uanset om Aarhus vælges eller ej, og at Regionen anbefaler en bevidsthed omkring denne dimension og en opmærksomhed omkring at udnytte potentialerne til at styrke Regionens kulturlivs internationale dimension.

*Regionsrådet noterer sig bemærkningerne, der giver anledning til at foretage følgende tilføjelse under afsnittet Muligheder og udfordringer i forlængelse af 2. afsnit: **"Projektet afspejler på væsentlige områder Region Midtjyllands kulturopfattelse, både hvad angår netværk, udvikling, tværfagligt og internationalt samarbejde."***

*I øvrigt tilføjes som 2. punkt under anbefalingerne fra regionen og de 19 kommuner: **"kulturaktørerne at engagere sig på den internationale scene."***

Høringssvaret giver ikke anledning til yderligere ændringer i den regionale udviklingsplan.

Danmarks Idræts-Forbund

DIF er enige med Region Midtjylland i, at der skal være gode rammer for kulturel og kunstnerisk udvikling. Vi håber dog også, at regionen tager det traditionelle foreningsliv, herunder idrætsforeningerne, med i ligningen, da dette ikke specifikt nævnes i udviklingsplanen. Med regionens egne ord er "kultur (er) drivkraft for udvikling, nytænkning og livskvalitet." DIF mener, at det regionale og lokale idrætsliv i høj grad også bidrager til denne drivkraft.

...

DIF er meget enige med Region Midtjylland i, at byer sammen kan etablere og udbygge særlige styrkepositioner på fx turismeområdet, samt at disse styrkepositioner kan bruges i en brandingsammenhæng mod omverdenen. DIF og Sport Event Denmark har i forvejen involveret sig i store sportevents med en række af Region Midtjyllands byer. Denne tendens skal fortsætte med skyldigt hensyntagen til de specialforbund, som er medarrangører. DIF ser dog et uforløst potentiale i forbindelse med afholdelsen af de større events.

Regionsrådet anerkender idrættens betydning for trivsel og lokal branding og noterer sig høringssvarets positive bemærkning. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Den Politiske Styregruppe for Den Regionale Kulturaftale for Midt- og Vestjylland

Kulturregion Midt- og Vestjylland kan nemt se sig selv i de opstillede visioner og mål for kulturområdet i Den Regionale Udviklingsplan.

Regionsrådet noterer sig styregruppens opbakning. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

DGI Midtjylland

DGI har en ambition om at åbne idrættens verden for endnu flere danskere. DGI Midtjylland ser her en parallel til udviklingsplanens fokus på kultur- og oplevelsesøkonomien, særligt idrætsevents. Det er fokusområder, DGI Midtjylland gerne bakker op om, så længe der er tale om breddeidrætsevents, hvor regionens borgere og turister er deltagere og ikke tilskuere.

DGI Midtjylland har gode erfaringer med at arbejde med kultur- og oplevelsesøkonomien. Det er de senere år bl.a. sket via Gudenå Explorer, som har tiltrukket et trecifret antal turister til regionen. DGI Midtjylland kan også fremhæve Broløb Funder Ådal 2012, hvor foreningen - sammen med syv lokale foreninger - til sommer byder tusinder af besøgende velkommen til fysisk bevægelse på motorvejsstrækningen Funder-Bording. Initiativer på vej på dette område er tillige Hærvejsløbet samt Viborg Kommunes kandidatur til DGIs landsstævne i 2017.

DGI Midtjylland ser gerne i udviklingsplanen et større fokus på at skabe ejerskab i det lokale foreningsliv til realiseringen af udviklingsplanens visioner indenfor kultur samt erhverv og turisme. Foreningslivet kan spille en langt mere aktiv og skabende rolle, end udviklingsplanens formuleringer om foreningslivets rolle som at "understøtte trivsel".

Regionsrådet opfatter af høringssvaret et tilbud om fremtidigt samarbejde og vil gerne kvittere herfor. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Favrskov Kommune

Regional Udviklingsplan 2012 understreger kulturens rolle som katalysator for kreativitet og udvikling, og som en af den midtjyske regions styrkepositioner, hvilket Favrskov Kommune ser som meget positivt.

Regionsrådet noterer sig kommunens opbakning. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Flemming Knudsen, Regionsrådsmedlem, Region Midtjylland

Teksten på side 24-25 kan jeg fuldt og helt tilslutte mig. Derudover har jeg følgende forslag:

Armslængdeprincippet. Ved armslængdeprincippet forstås, at der for en periode udpeges een eller flere kunstnerisk sagkyndige personer, der behandler de indkomne ansøgninger og stiller forslag om, hvilke projekter, der bør realiseres.

Den efterfølgende administrative og politiske behandling koncentrerer alene om legaliteten af projekterne samt at påse, at de givne bevillinger overholdes.

Dette princip kendes fra f.eks. Statens Kunstråd og flere kommuner, bl.a. Århus Kommune, anvender også denne praksis.

Det foreslås således, at Det Rådgivende Udvalg vedr. Regional Udvikling overvejer fordele og ulemper ved at anvende armslængdeprincippet helt eller delvist ved behandlingen af ansøgninger om kulturstøtte.

Desuden foreslås det, at Region Midtjylland arbejder for, at der bliver afsat flere kulturmidler til regionerne fra statens side.

Regionsrådet noterer sig høringssvarets positive bemærkninger. Regionsrådet vil gerne kvittere for de konstruktive ideer omkring kulturfaglig rådgivning til behandling af kultursager, men gør opmærksom på de meget positive erfaringer, man har gjort med strategien om at opbygge og samarbejde med kulturfaglige netværk i hele regionen. Disse netværk har medvirket til at fremme kulturfaglig udvikling i hele regionen. Det er regionsrådets opfattelse at disse netværk fortsat skal spille en væsentlig rolle i forhold til kvalificeringen af den regionale kulturpolitik. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan, men det vil tjene til inspiration i forhold til fremtidige revisioner af kulturpolitikken. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Lemvig Kommune

Lemvig Kommune savner mere konkrete anvisninger på, hvordan Region Midt tænker sig at "...invitere borgerne til at deltage aktivt i det kreative og kulturelle liv i regionen." Planlægger regionen at igangsætte konkrete initiativer, som vil kunne klæde foreningskulturen på til "fortsat opmærksomhed på sin rolle lokalt og regionalt i at understøtte trivsel..."

I planen er samarbejdet mellem kunst, kultur og erhvervsliv alene nævnt i afsnittet om kultur. Erkendelsen skal efter vores opfattelse også funderes i erhvervslivet. Samtlige erhverv kan have glæde af at bruge kunst og kultur som vækstdrivere. Turisterhvervet især har behov for at erkende, at erhvervet har en egeninteresse i at realisere kreative og kulturgivne potentialer i regionen. Vi vil derfor foreslå, at kunst og kultur også skrives ind på siderne om Erhverv og Turisme, så regionen hermed kan medvirke til gensidigheden mellem erhvervsliv og kunst/kultur.

Regionsrådet noterer sig kommunens bemærkninger, og oplyser, at de konkrete anvisninger på, hvorledes de regionale aktører inviterer borgerne til at tage aktivt del i det kreative og kulturelle liv i regionen, ikke skal forventes fundet i den regionale udviklingsplan, men i højere grad i regionens og kommunernes kulturpolitikker.

Regionsrådet anerkender at kunst og kultur som vækstdrivere også er relevant i forhold til afsnittet om Erhverv og turisme. Idet det dog er vigtigt at slå fast at anbefalingen i kulturafsnittet bl.a. om at anvende kultur som drivkraft for udvikling i hele regionen også er henvendt til Vækstforum og øvrige erhvervsudviklingsaktører. På denne baggrund ændres andet punkt side 23 i den regionale udviklingsplan fra "fremme iværksætter" til "**fremme iværksætter, innovation og kreativitet**".

Herudover giver høringssvaret ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Vækstforum for Region Midtjylland - 25. oktober 2011

Vækstforum ønsker at inddrage de kreative og innovative kompetencer i udviklingen af nye og kendte forretningsområder. Der er allerede iværksat initiativer, og konkret i forhold til Kulturbym 2017 har Vækstforum udtrykt sin støtte til at deltage i eventuelle erhvervsfremmende tiltag.

Regionsrådet noterer sig Vækstforums opbakning og høringssvarets positive bemærkning. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Aarhus Kommune

Aarhus Kommune kan fuldt ud bakke op om visionen og de overordnede linjer på kulturområdet i udkast til Regional Udviklingsplan.

Det noteres med tilfredshed, at kulturhovedstadsprojektet Aarhus 2017 bakes op og gøres til et regionalt projekt. Det bør dog fremstå endnu tydeligere, at kulturhovedstadsprojektet udgør en platform for udvikling på tværs af regionen. Ligeledes bør det præciseres, at turistpotentialet i forbindelse hermed skal udnyttes optimalt gennem strategiske samarbejdsaftaler mellem en kommende 2017-organisation, turistorganisationerne og turisterhvervet.

I forlængelse af det tidligere anførte om byerne som vækstskabere og dynamoer for udviklingen i regionen vil en generelt større satsning på kulturturismen og de kreative erhverv – især i de større byer – være et vigtigt element.

Regionsrådet noterer sig kommunens bemærkninger, der giver anledning til at foretage følgende tilføjelse under afsnittet Muligheder og udfordringer i forlængelse af 2. afsnit: "**Projektet afspejler på væsentlige områder Region Midtjyllands kulturpolitik, både hvad angår netværk, udvikling, tværfagligt og internationalt samarbejde**". Herudover giver høringssvaret ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Sundhed

Central Denmark EU Office i Bruxelles

Internationalt forsknings samarbejde nævnes i kraft af en fokuseret rolle til Center for Research and Education (CORE). Ligeledes er et fokus på arbejdet med velfærdsteknologi også i tråd med udviklingen i EU. Dog nævnes EU ikke under dette indsatsområde.

- EU kunne godt nævnes og det kunne indføjes, at den demografiske udfordring er fælles for de europæiske lande. Dette kunne godt gøres uden nødvendigvis at henvise eksplicit til de støtte- og udviklingsmuligheder, der findes i EU på dette område.

Regionsrådet noterer sig høringssvarets bemærkning, herunder om den fælles demografiske udvikling i Europa. Det vil have Regionsrådets opmærksomhed i forhold til internationalt forsknings samarbejde, herunder implicit i EU. Ved den videre formidling af udviklingsplanens anbefalinger kan Vækstforums opmærksomhed henledes på de støtte- og udviklingsmuligheder, der findes i EU. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Danmarks Idræts-Forbund

DIF noterer sig, at Region Midtjylland satser på et sundhedsvæsen, der understøtter borgernes indsats for en sund livsstil, såvel fysisk som mentalt. Vi er helt på linje i dette syn, og som skrevet ovenfor er vores foreninger i fremtiden klar til at løfte den sundhedsmæssige indsats, som de indtil nu har gjort i mange generationer.

Regionsrådet noterer sig høringssvarets positive bemærkning. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

DGI Midtjylland

DGI vil gerne styrke den politiske dagsorden på områderne breddeidræt og motion. DGI Midtjylland hilser i forhold til denne målsætning det meget velkomment, at det i forslaget til udviklingsplanen er fremhævet, at forebyggelse af livsstilssygdomme er yderst væsentligt.

...

DGI Midtjylland ser de lokale idrætsforeninger som meget centrale i denne opgave. Sundhedsstyrelsens seneste håndbog for fysisk aktivitet dokumenterer fysisk aktivitets forebyggende og behandlingsmæssige betydning på en lang række sygdomme og tilstande (f.eks. hjertekarsygdomme, diabetes, gigt og depression), og idrætsforeningerne er på lokalt plan i hele regionen til stede som udbydere af fysisk aktivitet til borgerne. Dertil skaber idrætsforeningerne sociale fællesskaber og lokal sammenhængskraft, som kan være en endnu stærkere motor i fremtidens arbejde med sundhed. Vi ser et behov for, at region, kommune og idrætsorganisationer som DGI rykker tættere sammen og for alvor tager en dialog omkring den borgernære forebyggelse og potentialet i foreningslivet på det område. Det kunne være en dialog om en flerårig fælles indsats i partnerskab, som hævdede sig over skiftende kortsigtede projektbevillinger finansieret af staten, EU eller fonde.

Regionsrådet noterer sig høringssvarets positive bemærkninger. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Favrskov Kommune

Favrskov Kommune kan tilslutte sig den overordnede vision for sundhedsområdet om, at der skal tilbydes en sammenhængende sundhedsindsats på højt internationalt niveau og med fokus på at fremme borgernes mulighed for trivsel.

Det er positivt, at der med udviklingsplanen sættes fokus på udvikling af det nære sundhedsvæsen i et samarbejde mellem kommuner, hospitaler og almen praksis. Der er tale om et udviklingsområde som fremadrettet bør prioriteres højere.

Endvidere prioriterer Favrskov Kommune et udbygget samarbejde med praktiserende læger blandt andet via praksiskonsulentordningen og kommunalt lægeligt udvalg samt en fokuseret indsats vedrørende forebyggelse af indlæggelser.

Favrskov Kommune bakker op om de punkter, som region og kommuner ifølge udviklingsplanen vil arbejde for. Det foreslås imidlertid, at anbefalingen om at sikre sund mad i kantiner og køkkener på offentlige og private arbejdspladser udgår, da der er tale om en anbefaling på et detaljeringsniveau, som afviger fra de øvrige anbefalinger.

...

Favrskov Kommune er enig i, at det er vigtigt at fremme mulighederne for iværksætterisær inden for velfærdsteknologiområdet. Det er et område, hvor der nødvendigvis må ske udvikling, hvis kommunerne og regionen fortsat skal kunne løfte de mange serviceopgaver med samme kvalitet som i dag.

*Regionsrådet noterer sig høringssvarets positive bemærkning, herunder opbakningen til en højere prioritet af samarbejde mellem kommuner, hospitaler og almen praksis i det nære sundhedsvæsen. Den regionale udviklingsplan beskæftiger sig såvel med ønsket udvikling på et meget højt abstraktionsniveau men også på et lidt mere handlingsorienteret niveau hvad aktørerne selv kan gøre for at understøtte realisering af den ønskede udvikling. Den regionale udviklingsplan giver anbefalinger til andre og skal skabe samling om en vigtig vision. Regionsrådet er opmærksom på at dette kræver at regionen, og øvrige som bakker op herom, på flere fronter selv er med til at skabe den kultur og de initiativer, der skal til for at realisere visionen. KRAM-faktorerne kost, rygning, alkohol og motion har afgørende betydning for den langsigtede velfærd i regionen. Herudover er bevidsthed om sunde fødevarer med til at understøtte den erhvervsmæssige satsning på fødevarer i regi af Vækstforum. Regionsrådet er dog opmærksom på vigtigheden af det brede sundhedsfremmearbejde. 2. anbefaling side 27 omformuleres derfor til **"alle offentlige og private arbejdspladser og institutioner at sikre sundhedsfremme, herunder sund mad i kantiner og køkkener."** Herudover giver høringssvaret ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.*

LAG Struer

"Sundhedsvæsenet rummer potentiale for erhvervsudvikling". Enig.

Regionen og kommunerne vil "etablere et center (CORE, Center of Research and Education) i det nye Aarhus Universitets hospital i Skejby for alle regionens hospitaler, der rummer efteruddannelse og udvikling af velfærdsteknologi tæt på patienterne og i samarbejde med erhvervslivet"

Vil man reelt en fremtidig erhvervsudvikling i Vestjylland, så må dette center nødvendigvis etableres i forbindelse med det nye sygehus i Gødstrup.

*Regionsrådet noterer sig høringssvarets bemærkninger. Centralt vedr. CORE er et højt vidensniveau til sikring af høj kvalitet i fremtidens sundheds-system til alle borgere i regionen. Dette sikres bedst med en beliggenhed ved det nye universitetshospital. Desuden er det helt centralt at centret virker for og med samtlige hospitaler i regionen. Der planlægges etableret et center for forskning og undervisning (CFU) i forbindelse med det nye hospital i Gødstrup (DNU-Gødstrup), som kan rumme faciliteter for forskning, uddannelse og undervisning. Det vil understøtte DNU-Gødstrup, som et førende lærings- og forsknings-hospital i Danmark. Projektet er ikke en del af kvalitetsfundsprojektet og afhænger af muligheden for ekstern finansiering. Den ønskede udvikling på hospitalerne skal ikke kun ske i CORE eller CFU, men vil kunne foregå overalt på hospitalerne. Faktisk foregår meget forskning og undervisning netop bedst helt ude ved patienterne. Derfor har Region Midtjylland også indgået en aftale med Aarhus Universitet om bl.a. at styrke samarbejdet mellem universitet og regionshospitalerne. På den baggrund tilføjes "regionen og de 19 kommuner vil:" side 27 **"styrke og understøtte forskning og udvikling på alle regionens hospitaler i tæt samspil med Aarhus Universitet. Vi vil dermed styrke forskning i folkesygdomme, styrke rekrutteringsmuligheder og sikre samme høje niveau i behandlingen på alle regionens hospitaler"**. Desuden ser Regionsrådet meget positivt på muligheden for universitets-/forskningsklinikker på samtlige regionshospitaler, inden for områder hvor der lokalt er særlige kompetencer. Høringssvaret giver ikke anledning til yderligere ændringer i den regionale udviklingsplan.*

Silkeborg Kommune

Afslutningsvis kvitterer vi for planens tydelighed omkring fortsat udbygning af Regionshospitalet i Silkeborg.

Regionsrådet noterer sig høringssvarets positive bemærkninger. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Vækstforum for Region Midtjylland - 25. oktober 2011

Mulighederne for nye forretningsområder er betydelige inden for sundhedsområdet og de kommende sygehusbyggerier åbner for store projekter – udviklet i et samspil mellem offentlige og private aktører.

Her er det meget positivt, at det planlægges at etablere et CORE center (Center of Research and Education) i det nye Aarhus Universitetshospital i Skejby, hvor der åbnes for et samarbejde mellem bl.a. forskning og virksomheder.

Regionsrådet noterer sig Vækstforums opbakning og høringssvarets positive bemærkning. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Aarhus Kommune

Overordnet tilslutter Aarhus Kommune sig vision, initiativer og anbefalinger på sundhedsområdet.

Aarhus Kommune vurderer dog, at forebyggelse, herunder sundhedsfremme bør have en mere fremtrædende plads i planen.

Aarhus Kommune er enig i, at sundhedsvæsenet rummer potentiale for erhvervsudvikling med investeringerne i f.eks. det nye universitetshospital i Skejby, og det er positivt, at der tænkes i offentlige-private samarbejder på velfærdsteknologiområdet. Det bør dog fremstå endnu tydeligere i planen, at regionen og kommunerne vil understøtte udviklingen på dette område, f.eks. samle indsatsen i nogle fælles enheder, der også kan være med til at udvikle samarbejdet med erhvervslivet.

Forebyggelseskommissionen har afgivet sine anbefalinger, og Aarhus Kommune vurderer, at det vil være oplagt, at kommunerne og regionen indgår i et fælles arbejde og udnytter de fælles videnressourcer, når det gælder implementeringen af Forebyggelseskommissionens anbefalinger.

*Regionsrådet noterer sig høringssvarets positive bemærkninger. Regionsrådet er enig i at samarbejde mellem kommune og region kan fremme udvikling på det velfærdsteknologiske område. På denne baggrund tilføjes sidst i forslaget 4 punkt side 27 i den regionale udviklingsplan **"og med et styrket tværsektorielt samarbejde"**. Regionsrådet deler kommunens ønske om at understøtte forebyggelseskommissionens anbefalinger.*

*2. anbefaling side 27 omformuleres derfor til **"alle offentlige og private arbejdspladser og institutioner at sikre sundhedsfremme, herunder sund mad i kantiner og køkkener"**. Desuden fremhæves vægtningen af folkesundheden ved at flytte 3. sidste punkt "arbejde for sundhedsmæssig forebyggelse og forbedring af folkesundheden" **frem som det første punkt**.*

Herudover giver høringssvaret ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Agenda21

Herman Nielsen

Udvikling / vækst

Det virker noget tilfældigt, hvornår der skrives udvikling og hvornår vækst. Da udvikling undertiden kan indebære vækst, vil jeg foreslå konsekvent at bruge det ord og kun det. Så meget mere som hele bæredygtighedstemaet problematiserer den udbredte snak om vækst. Yderligere kan vi rige vesterlændinge vide, at mindre ofte er mere i form af skånende adfærd og øget livskvalitet.

Bæredygtighed

Begrebet bæredygtighed fra forstvidenskaben (hug ikke mere ved end sidste års vækst) kom på den politiske dagsorden med Brundtlandrapporten VORES FÆLLES FREMTID i 1987. Sagen konkretiseredes gennem AGENDA21 fra miljøtopmødet i Rio i 1992.

Fordi det var tydeligt fra FN's første miljøtopmøde i Stockholm i 1972 og efterfølgende miljømateriale som Grænser for vækst og GLOBAL 2000, at det globale samfund (med enorme forskelle i levestandard fra land til land og ofte også i de enkelte lande) var ved at ødelægge naturgrundlaget og dermed alles fremtidige eksistens, fokuserede det nævnte FN-materiale VORES FÆLLES FREMTID på begrebet bæredygtighed på denne måde:

- a. nok til alle mennesker nu til et ordentligt liv;
- b. det samme for kommende generationer.

Den fælles fremtid blev ganske rimeligt koblet sammen med opgaven at klare disse to problemstillinger – eller fremtiden var yderst dystert, og det er den som bekendt stadig!

Som det ses, er bæredygtighed et totalitetsbegreb, som bliver meningsløst og ualvorligt ved at blive appliceret på alle sektorområder i et moderne samfund. Bæredygtig transport, bæredygtig sygehus-sektor, bæredygtig jeg ved ikke hvad. Det er vrøvlesnak, som fjerner os fra begrebets alvor med de mia. mennesker, der lever meget usselt, og vor rige, absurde livsstil som almengjort ville kræve flere kloder. Selvfølgelig skal de enkelte sektorer varetages ordentligt, forsvarligt, hensigtsmæssigt, fornuftigt osv. under hensyntagen til de samlede sektorer og økonomien – men ordet bæredygtig skal ikke bruges her, fordi det bliver plakativt og en floskel, der fjerner os fra situationens alvor.

Under AGENDA21 står der i forslaget:

”Ved bæredygtighed forstås der ligeværdige hensyn til sociale, miljømæssige og økonomiske forhold.” Sådan er det ikke muligt bare selv at bestemme, hvad ord og begreber står for. Ud over det kan alt i sektorerne bortset fra én livsvigtig faktor med den valgte sprogbrug være bæredygtigt – og så går det alligevel galt for os alle...

Agenda21

I Rio i 1992 blev dokumentet AGENDA21 vedtaget, dagsordenen for det 21. århundrede om vi ville en fremtid, der nødvendigvis måtte være fælles. Fordi store dele af verden har befolkninger uden undervisningspligt og oplysningstraditioner i en moderne verden, står der i dokumentet meget om at inddrage befolkningerne. Godt nok. Men i det oplyste, danske samfund er det blevet til politisk pladdersnak om, at vi skal interessere os for rent vand (!), gode sociale relationer (!), tænke på miljøet (!) – alt det, vi godt ved, og som politikerne skal vove at lægge rammer for, at vi så kan varetage – hvis det er det, vi som voksne mennesker vil ta vare på.

Afslutning:

Jeg er helt klar over, at mine bemærkninger mere er af filosofisk og semantisk natur end operationelle forslag til udbygning i denne eller hin retning. Men menneskers verden er nu engang sproglig, og det er i min tilgang mere dårlig forståelse, der er vores fælles problem, end umiddelbar clinch med opgaver, som har tårnet sig op og måske efterhånden næppe overhovedet kan klares på anstændig vis. De lokale og nødvendige opgaver vil altid kræve deres nære varetagelse, men her også ud fra velbegrunder forståelse.

Sådan har tilværelsen formentlig altid været, men det er helt gået i glemmebogen hos os siden 1960'ernes velstand, hvor det omfattende materiale om vores kortsigtede og yderst problematiske levevis netop også begyndte at dukke op.

Regionsrådet kvitterer for høringssvarets inspirerende betragtninger. Regionsrådet anerkender at bestræbelser på en bæredygtig udvikling populært sagt er en stor mundfuld. Men et nødvendigt ideal at stille sig for øje i bestræbelserne for ansvarligt at opretholde og udvikle velfærden i regionen. Konkrete mål inden for regionens egne driftsområder, specificeres nærmere i Lokal Agenda 21 Strategi og handlingsplan 2012-2015 for Region Midtjylland. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Proces og samarbejde

Danmarks Idræts-Forbund

Danmarks Idræts-Forbund (DIF) takker indledningsvis Region Midtjylland for at invitere os til at samarbejde om den regionale udvikling i Midtjylland.

DIF er enig i de overordnede udfordringer, som skitseres i planen. Særligt med hensyn til sundhedsudfordringerne ser vi, at den organiserede idræt kan være en aktiv medspiller i bestræbelserne på at imødekomme udfordringerne. DIF's 10.800 foreninger og 1,7 mio. medlemmer bidrager hver dag massivt til forebyggelsesindsatsen igennem deres respektive idrætter.

...

Vi håber, at DIF i samarbejde med Region Midtjylland kan sætte større fokus på eventbaseret innovation, således at virksomheder også kan bruge sportevents som innovationsdriver i forbindelse med lancering af nye produkter, teknologier og services.

Regionsrådet noterer sig høringssvarets positive bemærkninger og kvitterer for høringssvarets tilbud om fremtidigt samarbejde. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Danmarks Naturfredningsforening, Samråd Østjylland

Der peges på, at såvel offentlige og private virksomheder i øget omfang kan inddrage ikke-erhvervsaktives ressourcer.

Her bør også tænkes på at inddrage NGO- organisationer og andre aktører som Danmarks Naturfredningsforening som partnere til løsning af opgaver inden for natur og bæredygtighed.

...

Der sættes fokus på affaldssektoren. Set i lyset af, at de kendte biomasser allerede synes diskonteret til biogasproduktion, kunne den organiske del af husholdningsaffaldet evt. være interessant som yderligere biomasseressource.

DN er parat til at støtte et sådant tiltag i fortsættelse af det igangværende folkelige inspirations – og oplysningsarbejde på natur, miljø og klimaområdet

Vi ser frem til fortsat godt samarbejde.

Regionsrådet noterer sig høringssvarets positive bemærkninger og kvitterer for høringssvarets tilsagn om fortsat godt samarbejde. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

DGI Midtjylland

Vi indgår fra DGI Midtjyllands side – sammen med vores ca. 400 medlemsforeninger og over 100.000 medlemmer i fire kommuner – gerne i et forstærket samarbejde med regionen og regionens kommuner om at fremme folkesundheden via forebyggelse og sundhedsfremme.

...

Endelig ser DGI Midtjylland også regionen som en mulig aktør, sammen med kommunerne, i forhold til endnu mere koncentreret indsats for at skabe sundhedsfremme via regionens arbejdspladser. Det kunne f.eks. være i form af samarbejde om at udbrede de gode erfaringer med idrætsforeninger for medarbejdere, som DGI Midtjylland ser på mange af regionens større private og offentlige arbejdspladser.

Regionsrådet noterer sig høringssvarets positive bemærkninger og kvitterer for høringssvarets tilbud om forstærket samarbejde. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Favrskov Kommune

Udviklingsplanen indeholder gode fælles visioner for videreudviklingen af den midtjyske region. Et arbejde som Favrskov Kommune gerne vil være med til at realisere.

Region Midtjyllands forslag til Regional Udviklingsplan 2012 afspejler den grundige forberedelse og det gode samarbejde, som kommunerne i den midtjyske region og Region Midtjylland har haft om opgaven.

Regionsrådet noterer sig høringssvarets positive bemærkninger og kvitterer for høringssvarets tilsagn om fortsat godt samarbejde. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Friluftsrådet

Regionalt grønt råd

Det er vigtigt, at kommunerne samarbejder med de statslige skovdistrikter og private skovejere sammen med de stedlige landbrugsorganisationer og friluftorganisationerne i de Grønne Råd i kommunerne. I det regi ønsker vi at debatterer og koordinerer de fælles ønsker til friluftaktiviteter.

Derfor ser Friluftsrådet gerne, at der oprettes et regionalt grønt råd eller lignende.

Vi ser frem til et godt og konstruktivt samarbejde.

Regionsrådet noterer sig høringssvarets positive bemærkninger og kvitterer for høringssvarets tilbud om samarbejde. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Herning Kommune

Herning Kommune finder, at den regionale udviklingsplan er i god overensstemmelse med Herning Kommunes indsatsområder og mål for udviklingen.

Den regionale udviklingsplan sætter fokus på vigtige emner for regionens og dermed kommunernes udvikling. Herning Kommune finder det meget positivt, at der er kommet fokus på mobilnettet og erhvervsturisme.

Den regionale udviklingsplan er et vigtigt strategisk lobbyværktøj generelt og i særdeleshed i forhold til de vigtige partnerskabsaftaler regionen indgår med staten.

Regionsrådet noterer sig kommunens opbakning og høringssvarets positive bemærkninger. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Holstebro Kommune

Først og fremmest har det været en god proces med en aktiv dialog omkring fremtidens udfordringer og muligheder for at sikre vækst og velfærd i den midtjyske region. Nøgleordet for processen har været samarbejde og involvering af centrale aktører, og herunder især de 19 kommuner, som har deltaget i tilblivelsen af den regionale udviklingsplan og sigtepunkterne for vor fælles fremtid.

Resultatet er, at vi sammen med de øvrige regionale aktører står stærkt rustet i den nationale og internationale konkurrence om fremtidens vækstmuligheder.

....

Det er indlysende, at vi har en række fælles udfordringer, lige som vi også hver især har vores egne kæphester i forhold til den regionale udvikling. Det afgørende er dog, at vi med denne 2. generation af den regionale udviklingsplan i 2012 har fået et godt dialogværktøj til at balancere disse hensyn og indbyrdes indgå aftaler, som tør se langt frem og fastholder et internationalt udsyn for vores fælles fremtid og velstand.

Vi ser frem til samarbejdet og den fortsatte dialog om den regionale udvikling.

Regionsrådet kvitterer Holstebro Kommune for høringssvarets tilsagn om fortsat godt samarbejde og høringssvarets positive bemærkninger. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Horesta

Vi ser frem til at medvirke til at implementere den regionale udviklingsplan og ser frem til at fortsætte det gode samarbejde.

Regionsrådet noterer sig Horesta's opbakning og kvitterer for høringssvarets tilsagn om fortsat samarbejde. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Ikast-Brande Kommune

En plan som – ligesom den forrige – ligger op til et tæt samarbejde mellem Region Midtjylland og kommunerne. Dette gode samarbejde ønsker vi fortsat at bakke op om.

Regionsrådet noterer sig høringssvarets positive bemærkninger og kvitterer for høringssvarets tilsagn om fortsat samarbejde. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

KKR Midtjylland

De 19 midtjyske kommuner forventer i den forbindelse, at det konstruktive samarbejde videreføres i det omfang RUP'ens intentioner og anbefalinger resulterer i egentlig udmøntning.

Er det tilfældet ønsker kommunerne proaktivt, at blive inddraget i såvel tilrettelæggelse af processer som i planlægning og implementering af konkrete handlinger.

For så vidt angår de konkrete handlinger, er det dog kommunernes opfattelse, at detaljeringsniveauet for handlingerne bør overvejes inden den endelige godkendelse af udviklingsplanen.

Kommunerne ser Regional Udviklingsplan 2012 som et væsentligt inspirationsgrundlag for det videre samarbejde om den midtjyske regions udvikling.

Dette samarbejde finder sted i mange forskellige regier og her vil de strategiske drøftelser fortsætte.

Det gælder på erhvervsområdet, hvor Vækstforums erhvervsudviklingsstrategier naturligt nok skal ses i forlængelse af den regionale udviklingsplan.

Det gælder også helt aktuelt på infrastrukturområdet. Her er det vigtigt at gøre opmærksom på, at visionerne i den regionale udviklingsstrategi skal tilrettes det resultat, der opnås i den igangværende infrastrukturproces og efterfølgende og realiseres i et tæt samarbejde mellem kommunerne og regionen.

Det er således helt centralt, at det forløb, der netop er påbegyndt sikres fremdrift og fokuseres på at sikre den bedst mulige udbygning af infrastrukturen i den midtjyske region.

De 19 midtjyske kommuner ser frem de næste faser af samarbejdet på dette område.

De 19 midtjyske kommuner ser således mange muligheder for strategisk dialog og samarbejde på tværs af regionen og på tværs af sektorer med udgangspunkt i Regional Udviklingsplan 2012 ligesom Regional Udviklingsplan 2012 vil udgøre et godt inspirationsgrundlag for den enkelte kommunes planstrategi.

Kommunerne ser frem til videre strategisk dialog og samarbejde, samt til, at evt. implementering og gennemførelse af de foreslåede handlinger vil ske med udgangspunkt i og respekt for de mange forskellige aktørers roller, kompetencer og myndighedsansvar i relation til den eksisterende opgaveplacering.

Også på uddannelsesområdet kan Regional Udviklingsplan bidrage til samarbejde og dialog om de mange aktuelle udfordringer, der følger af de hastige forandringer på arbejdsmarkedet, såvel indenfor de offentlige velfærdsområder som indenfor f.eks. bygge- og anlægsbranchen.

Dette samarbejde ses gerne påbegyndt hurtigst muligt med en grundig analyse af udfordringerne på velfærdsuddannelsesområdet.

Regionsrådet deler kommunernes pointe om vigtigheden af et tæt samarbejde om implementeringen af intentionerne i den regionale udviklingsplan. Regionsrådet ønsker at understøtte et konstruktivt samarbejde mellem kommunerne og øvrige regionale aktører. Region Midtjylland bl.a. aktuelt i analysearbejde af velfærdsuddannelsesområdet.

Regionsrådet kvitterer kommunerne for såvel det hidtidige konstruktive samarbejde om regionens udvikling samt høringssvarets tilsagn om strategisk dialog og samarbejde. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Lemvig kommune

Lemvig Kommune tilbyder sig som model, hvis Region Midtjylland ønsker at se konkrete eksempler på, hvordan man laver individuelt tilpassede, glidende overgange mellem uddannelses tilbud. Lemvig Kommune ligger i top i de nationale statistikker – både hvad

angår andelen af unge, der tager en ungdomsuddannelse og andel af unge, som efter endt ungdomsuddannelse går videre i uddannelsessystemet.

Lemvig Kommune som test-site. Lemvig Kommune kan og vil afprøve projekter, teknologier med mere, som findes relevante, og som passer ind under kommunens erhvervsudviklingsstrategier mm.

Regionsrådet kvitterer for, at Lemvig Kommune har fokus på potentialerne som test-site og noterer sig høringssvarets konstruktive tilsagn om samarbejde. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Midtjysk Turisme

Fonden Midtjysk Turisme kan som regional turismeoperatør være med til at sikre den interne sammenhæng mellem regionens 19 kommuner og regionens indsatser på turismeområdet, samtidig med, at vi gennem et tæt samarbejde med de regionale turismeoperatører i resten af Danmark, kan være med til at sikre, at vækstsatsningerne der tager sit udspring i Midtjylland får sammenhæng til indsatser, der gennemføres i andre regioner.

Det er derfor med stor glæde, at vi tager imod invitationen til at samarbejde om den fælles vision "I 2030 er Region Midtjylland en international vækstregion i et sammenhængende Danmark"

Regionsrådet noterer sig høringssvarets positive tilsagn om samarbejde. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Randers Kommune

Randers Kommune vil i den anledning kreditere for en samarbejdssøgende udviklingsplan. Det er Randers Kommunes opfattelse, at den Regionale Udviklingsplan styrker og understøtter de øvrige strategier som eksempelvis Vækstforums erhvervsudviklingsstrategi og Vækstforums turismeudviklingsstrategi.

...

Den Regionale Udviklingsplan viser tydeligt en fælles forståelse af, at det er nødvendigt med styrket samarbejde og at der skal tænkes i partnerskaber. Det understreges endvidere, at det er vigtigt med et sammenhængende forløb mellem regionens og kommunens ansvarsområder.

...

Randers Kommune ser frem til kommende samarbejdsprojekter med Region Midtjylland. I forbindelse med implementeringen af Randers Kommunes politikker vil der være en række oplagte samarbejdsmuligheder som vi vil se frem til vil ske i et samarbejde med Region Midtjylland.

Regionsrådet noterer sig høringssvarets positive bemærkninger og kvitterer for høringssvarets tilsagn om fortsat godt samarbejde. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Rådet for Bæredygtig Trafik

Det nævnes i regionsrådsformand Bent Hansens forord i forslaget til regional udviklingsplan for Region Midtjylland, at det offentliggjorte forslag til regional udviklingsplan er tænkt som et dialogværktøj. Rådet for Bæredygtig Trafik vil gerne indgå i en sådan dialog. Da vores hovedinteresse og ekspertisefelt er transportpolitik, bæredygtig mobilitet og udbygning af den kollektive trafik, har vi valgt at koncentrere os om visionsudspillet's behandling af satsningsområdet mobilitet på s. 18-21.

Regionsrådet noterer sig høringssvarets positive bemærkninger og kvitterer for høringssvarets tilsagn om fremtidigt samarbejde. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Silkeborg Kommune

Derudover har Silkeborg Kommune i sin udviklingsstrategi et særligt fokus det "vi lever for" som generator for vækst indenfor forskellige sektorer og i geografiske områder. I den forbindelse er borgernes og andre lokale aktørers medspil og aktive involvering vigtig for udvikling. Vi ser således medborgerskab og partnerskab mellem alle der vil bidrage aktivt til udvikling som en afgørende ressource, vi skal søge at tænke ind i de politisk vedtagne udviklingsstrategier.

Silkeborg Kommune opfordrer derfor Region Midtjylland til at være endnu mere opmærksom på at involvere nye og også mindre samarbejdsaktører fra området i udvikling af nye løsninger og forretningsmuligheder – det handler jo i høj grad om via de regionale og kommunale penge at gøre de regionale aktører og virksomheder bedre gennem satsninger og projekter.

Silkeborg Kommune ser frem til fortsat positiv dialog om den videre udvikling af den regionale udviklingsplan.

Regionsrådet noterer sig høringssvarets positive bemærkninger og kvitterer for høringssvarets tilsagn om fortsat godt samarbejde. Regionsrådet er enig i at bred involvering er af stor værdi. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Skanderborg Kommune

Skanderborg Kommune deltager gerne i samarbejder, hvor det er relevant.

Regionsrådet kvitterer for høringssvarets tilsagn om fortsat godt samarbejde. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Struer Kommune

I forlængelse af Struer Kommunes udviklingsstrategi vil Struer Kommune gerne bidrage til, at indsatsen og mulighederne for at aktivere lokale potentialer knyttet til styrkepositioner inden for eksempelvis fødevarer, lyd, velfærdsteknologi og bæredygtig energi udnyttes - og skaber synergi til gavn for hele regionen.

Struer Kommune ser frem til kommende samarbejder om udmøntningen af den regionale udviklingsplan.

...

Struer Kommune vil gerne kvittere for den øgede dialog, hvorunder forslaget til strategi er blevet til. Det er vigtigt, at det overordnede grundlag for kommunerne i regionen, netop bliver det fælles udspil som på tværs af kommuneskel kan være med til at skabe udvikling i den midtjyske region.

Regionsrådet noterer sig kommunens opbakning og kvitterer kommunerne for det konstruktive samarbejde om regionens udvikling. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Syddjurs Kommune

Vi er overbevist om, at vi fra Syddjurs Kommunes side kan bidrage til at realisere flere af målene i udviklingsplanen, ligesom udviklingsplanen omvendt støtter op om initiativer og udviklingsplaner i Syddjurs kommune.

...

Slutteligt ønsker Syddjurs kommune at understrege, at forslaget til den regionale udviklingsplan er i overensstemmelse med Syddjurs Kommunes netop vedtagne planstrategi. Vi ser derfor med dette forslag til den regionale udviklingsplan frem til det konstruktive samarbejde.

Regionsrådet noterer sig kommunens opbakning og kvitterer for høringssvarets tilsagn om fortsat godt samarbejde. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Viborg Kommune

Viborg Kommune tematiserer i sin Udviklingsstrategi grøn teknologi og bæredygtig produktion som et af de højt prioriterede indsatsområder i kommunen. Skal den regionale udviklingsplans målsætninger om øget anvendelse af alternative energikilder realiseres, er det en forudsætning, at der på nationalt niveau udvikles incitamentsstrukturer, der gør det rentabelt at producere og aftage alternativ energi som eksempelvis bioenergi. Regionen og de 19 kommuner har således en fælles interesse i at få en dialog med Regeringen om de fremtidige strukturer på energiområdet.

Regionen kvitterer for kommunens opbakning til anbefalingerne til staten om at sikre hensigtsmæssige rammer for vedvarende energi, herunder etablering af nødvendige lovgivnings- og afgiftsmæssige rammer.

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Vækstforum for Region Midtjylland - 25. oktober 2011

Som nævnt indgår Vækstforum som en aktiv aktør i forhold til gennemførelsen af den regionale udviklingsplan. Her er et af de meget vigtige redskaber den årlige partnerskabsaftale om vækst og erhvervsudvikling, som Vækstforum indgår med Regeringen. Der er i det nye regeringsgrundlag for 2011 mange temaer, som lægger op til samarbejde med regionerne og partnerskabet bag Vækstforum, og igen er et af temaerne Grøn omstilling, hvor det vil være relevant at indgå en aftale om regional udmøntning af en national strategi for området.

Vækstforum ser frem til samarbejdet med Regionsrådet for Region Midtjylland om gennemførelsen af den regionale udviklingsplan og erhvervsudviklingsstrategien – til gavn for virksomheder og borgere i Region Midtjylland.

Regionsrådet noterer sig Vækstforums opbakning og høringssvarets positive tilsagn om fortsat godt samarbejde. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Aarhus Kommune

Aarhus Kommune har fundet det interessant at læse forslaget til Regional Udviklingsplan. Det er Aarhus Kommunes opfattelse, at Den regionale udviklingsplan kan få en positiv effekt på udviklingen i regionen (erhverv, uddannelse, kultur m.v.), hvis der er opbakning til fortsat dialog og tæt samarbejde med især kommunerne, men også uddannelsesinstitutioner, virksomheder, organisationer m.v. Aarhus Kommune ønsker derfor at tilkendegive, at man i den kommende planlægning vil tage hensyn til udviklingsplanen. I øvrigt er en lang række af Aarhus Kommunes eksisterende planer i overensstemmelse med den retning, som Den regionale udviklingsplan lægger op til.

...

Aarhus Kommune ser Den Regionale Udviklingsplan som et godt dialogværktøj for det videre samarbejde mellem kommunerne, erhvervslivet, uddannelsesinstitutioner og øvrige aktører i regionen med henblik på at bidrage til realiseringen af den overordnede vision.

Regionsrådet noterer sig kommunens opbakning og kvitterer kommunerne for det konstruktive samarbejde om regionens udvikling. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Aarhus Universitet

Vi ser med glæde og forventning frem til samarbejdet om udmøntningen af den nye Regional Udviklingsplan 2012.

Regionsrådet noterer sig universitetets opbakning og høringssvarets positive tilsagn om fortsat godt samarbejde. Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Ingen bemærkninger

CO-Industri

CO-industri har ingen kommentarer til nævnte høring.

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Erhvervsstyrelsen

Center for Kvalitet i Erhvervsregulering vurderer, at forslaget ikke medfører administrative konsekvenser for virksomhederne. Center for Kvalitet i Erhvervsregulering har derfor ingen kommentarer. Resten af Erhvervsstyrelsen har ligeledes ingen kommentarer.

Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan.

Indspil fra møder og arrangementer

Energikonference den 2. februar 2012. Arrangeret af Region Midtjyllands i Skanderborg Kulturhus. Input til den Regionale Udviklingsplan:

Anbefaling til kommunerne: Planlæg nye boligområder uden fjernvarme (selvom det er det billigste de næste 10-20 år, er det det formentligt ikke på langt sigt) /*Charles Nielsen, Dong Energy*/

Anbefaling til erhvervsskolerne: Uddannelse af nye håndværkere i fremtidens VE-teknologier /*borgmester Flemming Eskildsen, Skive Kommune*/

Anbefaling til forsyningsselskaber: Medejerskab hos forbrugerne (svært for store Dong – nemmere for fjernvarmeselskaberne) /*Jesper Skovhus, Ringkøbing Fjernvarmeværk*/

Anbefaling til staten: Langsigtede aftaler der kan skabe sikkerhed for langsigtede investeringer /*Per Kristensen, Brædstrup Fjernvarmeværk + Jesper Skovhus, Ringkøbing Fjernvarmeværk*/

Anbefaling til (staten): Økonomisk sikkerhedsnet / garanti til landmænd /*Jesper Skovhus, Ringkøbing Fjernvarmeværk*/

Anbefaler helhedstænkning til alle parter involveret i planlægning /*Steen Gade, Folketinget + Søren Hermansen, Samsø Energiakademi*/

Anbefaler (): øget samarbejde mellem sektorerne /*Per Kristensen, Brædstrup Fjernvarmeværk*/

Dansk Energi har fremlagt 41 anbefalinger til fjernelse af barrierer for VE (eksempel på konferencen: der er ingen skattefordele ved sol på tag) /*Holger Blok, Energi Midt*/(Anne har eksemplar af hæfte med de 41 anbefalinger)

Anbefaler til forsyningsselskaber: Engager også NGO'erne i processerne ("Vi vil gerne hjælpe") /*(), Danmarks Naturfredningsforenings lokalafdeling i Favrskov*/

Anbefaling til staten: Opdatere køberetsordningen (så den ikke skaber utryghed hos køber) /*()*/

Må kommunerne eje kystnære møller (selvom de ikke kan planlægge for dem og ikke må tælle dem med i deres vindmølle-regnskab)? /*Lars Lavridsen, Skanderborg Kommune*/(*Skanderborg Kommune ønsker at være CO₂ neutral*)(oplægsholder fra vindmøllesekretariatet på delmøde 1: det er p.t. op til kommunernes samvittighed om andel af hav/kyst møller tælles med i regnskab)

Efterlyser mulighed for varmeplanlægning i det åbne land (i Silkeborg er 1/3 af varmebehovet i det åbne land og her har kommunen ingen indflydelse på forsyningen) /*oplægsholder ved 1. delmøde fra Silkeborg Kommune*/(i cafedebat blev her peget på at mange parter bør gå samme om en samlet rådgivning, der medtager finansieringsrådgivning / hjælp til udfasning af oliefyrr)

Anbefaling til staten: Ændring af køberetsloven så en medejer (af eksempel en vindmølle) må anvende køberetsloven /*(cafedebat)*/

Anbefaling til staten: Fjerne den barriere som borgerne har i at få incitament til investering i energibesparende byggeri og anlæg når 30% af værkernes faste udgifter pålægges forbrugerne i faste afgifter (pr. m²) (i stedet burde de faste udgifter sikres dækket på anden vis så borgernes får incitament for at spare på energien) /*(cafedebat)*/

Anbefaling til staten: Pålæg (kommunerne) at udnytte den vindpotentiale-grad kommunen har. /*Hans Bang-Hansen, Horsens byråd (cafedebat)*/

Et sats på biomasse er med til at cementerer landbrugsstruktur med høj andel svinebrug og det er ikke bæredygtigt. /deltager ved delmøde 1/

Anbefaling til staten: Skab mulighed for varmekærker der er baseret på strøm fra vindmøller (Hvorfor skal det være kraftvarmekærker?) /deltager ved delmøde 1 fra Odder Kommune/

Anbefaling til staten: Skab mulighed for etablering af solcelle-lav (det er p.t. ikke muligt p.g.a. regel der knytter (tilskud?) til matriklen) /deltager ved delmøde 1/

Sten Gade: Tror der er brug for planlægning der sikrer vindmøller og biogasanlæg på regionalt/ kommunalt plan.

Regionsrådet noterer sig bemærkningerne. De giver ikke umiddelbar anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan. Regionsrådet vil inddrage synspunkterne som inspiration i det videre arbejde.

Offentligt møde om RUP'en den 14. marts 2012. Arrangeret af Biblioteket i Midtbyen i Herning.

- Kæmp for decentrale biogasanlæg, herunder udvikling af nødvendige teknologier
- Fremme udvikling af løsninger der gør, at elektricitetsforbruget spredes mere over døgnet
- Anbefale staten at gøre elektriciteten billigere om natten, hvor forbruget er lavere. Det kan friste til at fremme spredningen af forbruget over døgnet
- Dobbeltsporet jernbane til Gødstrup - det nye hospital gør Gødstrup til et trafikalt knudepunkt
- Bedre kollektiv transport til og fra Herning af hensyn til de studerende. Det vil bl. a. sige, at der er behov for at toget oftere stopper i Birk
- Vær opmærksom på, at den kollektive trafik til og fra Herning ikke kun skal tænkes øst-vest, men også nord-syd.
- Det bør tydeliggøres, at der fortsat skal være videregående uddannelser i Herning
- Fremme uddannelser relateret til vindenergi i Herning
- Gode billige boliger til studerende i Herning - kan ikke vente til 2014!

Regionsrådet har noteret sig bemærkningerne, der kom frem på mødet. Med hensyn til punkt 2 og 3 vurderes de at være indeholdt i anbefalingerne til staten i afsnittet Miljø og energi.

Bemærkningerne vedrørende kollektiv trafik vil indgå som inspiration i det forestående arbejde. Bemærkningerne ligger dog på et andet detaljningsniveau, end den regionale udviklingsplan.

*Regionsrådet er enig i at udbredelsen af videregående uddannelser er generel. Bl. a. på baggrund heraf, **slettes ordet "mellemlange"** i 3. punkt under "Det vil sige", på side 14,. Desuden foretages på side 15 følgende forlængelse i 2. punkt: "Regionen og de 19 kommuner vil arbejde for nærhed i ungdomsuddannelserne, **jf. illustrationen**".*

Den regionale udviklingsplan lægger i uddannelsesafsnittet i flere tilfælde op til samarbejde mellem erhvervsliv og uddannelsesinstitutioner om

udvikling i gensidighed. Bl. a. på baggrund af dette fremførte synspunkt, tilføjes i den regionale udviklingsplan yderligere en anbefaling i uddannelsesafsnittet: **"uddannelsesinstitutioner og virksomheder at opfordre til international udveksling og samarbejde om tilrettelæggelse af indholdet i uddannelserne."**

I øvrigt foreslås 4. punkt under Regionen og de 19 kommuner vil arbejde for **etablering af konkrete samarbejder mellem virksomheder og videnmedarbejdere, som kan udvikle hinanden gensidigt.**

Udlæg af egnede studieboliger er et anliggende for den kommunale planlægning, hvorfor opfordringen ikke medfører ændring i den regionale udviklingsplan.

Regional strategi for velfærdsuddannelser, den 29. februar 2012. Arrangeret i samarbejde mellem Region Midtjylland, kommunerne i den midtjyske region, FTF Region Midtjylland og VIA University College

"Strategiens prioriterede fokusområder nedenunder understøtter indholdet af Den regionale Udviklingsplan"

Indsatsområde 1: vejen ind til uddannelserne (herunder bl.a. nemme overgange mellem forskellige uddannelser)

Indsatsområde 2: Bedre og mere praksisnære uddannelser (herunder bl.a. mindske frafald)

Indsatsområde 3: Høj kvalitet i uddannelserne gennem en målrettet udviklingsindsats (herunder bl.a. omsætning af den nyeste viden fra forskning og praksis til uddannelserne)

Indsatsområde 4: Innovative uddannelser og kompetencer (herunder bl.a. udvikling af innovative og entreprenørielle kompetencer)

Regionsrådet noterer sig de bemærkninger, der fremkom på seminaret og de giver ikke anledning til ændringer i den regionale udviklingsplan. Regionsrådet gør i tilknytning hertil opmærksom på, at Regionsråd og kommuner på baggrund af den regionale udviklingsplan "vil arbejde for at uddannelser rettet mod behandlingssystemet også rettes mod forebyggelse" (jf. afsnit om sundhedsindsatsen side 27).

